

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ NA LATA 2016-2020

Goczałkowice – Zdrój, grudzień 2016 r.

Spis treści

1.	Wstęp	3
2.	Kontekst opracowania gminnego programu rewitalizacji.....	3
2.1.	Powiązania z dokumentami strategicznymi.	3
2.2.	Diagnoza	10
2.2.1.	Sytuacja społeczna.....	10
2.2.2.	Sytuacja gospodarcza	23
2.2.3.	Sytuacja środowiskowa	27
2.2.4.	Sytuacja przestrzenno-funkcjonalna	29
2.2.5.	Sytuacja techniczna	34
2.2.6.	Współistnienie negatywnych zjawisk społecznych z innymi	42
2.3.	Potencjał Gminy Goczałkowice-Zdrój.....	44
2.4.	Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji i jego potencjał.....	52
2.5.	Wizja stanu docelowego.....	57
2.6.	Cele rewitalizacji.....	58
3.	Planowane działania rewitalizacyjne.....	59
3.1.	Lista podstawowych projektów.....	59
3.2.	Lista pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	73
4.	Wdrażanie programu.....	76
4.1.	Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji	76
4.2.	Indykatywne ramy finansowe	79
4.3.	Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w procesie rewitalizacji	82
4.4.	Zarządzanie programem.....	89
4.5.	Monitoring.....	90
5.	Podsumowanie	95
6.	Bibliografia, spis tabel, zdjęć, wykresów	96

1. Wstęp

Niniejszy dokument przedstawia kompleksowe ujęcie wdrażania procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze położonym w granicach Gminy Goczałkowice-Zdrój, w kolejnych latach 2016-2020.

Czym jest rewitalizacja?

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno – funkcjonalne, techniczne, środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez władze lokalne w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Podstawa prawna opracowania niniejszego dokumentu:

1. art. 18 ust. 1 i 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm)
2. zatwierdzonych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju „Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” z lipca 2015 r.
3. Zasady wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego programu operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 – załącznik do Uchwały nr 2483/83/V/2015 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 29 grudnia 2015 r.

2. Kontekst opracowania gminnego programu rewitalizacji

2.1. Powiązania z dokumentami strategicznymi.

Niniejszy program rewitalizacji ma na celu określić proces ożywienia wyznaczonego obszaru w zakresie jego funkcji społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Zgodnie z zapisami dokumentu „Zasady wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020” – grudzień 2015 r. „(...)Program rewitalizacji powinien być jednym z ważniejszych narzędzi wprowadzania zmian na obszarze gminy, Konieczne jest zatem powiązanie go z dokumentami określającymi kierunki rozwoju gminy, tj. dokumentami strategicznymi i planistycznymi (...)”.

Z uwagi na powyższe Program rewitalizacji dla Gminy Goczałkowice-Zdrój na lata 2016-2020 jest dokumentem, który wpisuje się, a tym samym realizuje założenia, innych dokumentów strategicznych opracowywanych na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Podczas jego opracowywania oparto się na następujących dokumentach strategicznych:

Szczebel europejski

Strategia Europa 2020

Cel Strategii nr 3: Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia, zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Umowa Partnerstwa - Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020

Cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.

Cel tematyczny 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Cel tematyczny 10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Szczebel krajowy

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – regiony, miasta, obszary wiejskie 2010-2020

Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).

Narodowy Plan Rewitalizacji 2020 (założenia)

Cel: Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020

Cel 1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Priorytet 1.3. Rozwój przedsiębiorczości i pozarolniczych miejsc pracy z wykorzystaniem potencjału endogenicznego obszarów wiejskich.

Priorytet 1.4. Zapobieganie i ograniczanie wykluczenia społecznego oraz aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej.

Priorytet 2.4. Rozwój infrastruktury społecznej zapewniającej mieszkańcom obszarów wiejskich dostęp do dóbr i usług publicznych

Cel 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Priorytet 5.2. Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Cel szczegółowy 2

Wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.

Cel szczegółowy 3

Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Szczebel regionalny

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Cel operacyjny: B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców.

Kierunek działań:

4. Wyposażanie przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych.

5. Rewitalizacja społeczna obszarów o niskiej aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz nagromadzonych problemach społecznych.

7. Rozwój publicznych i rynkowych usług wspierających funkcjonowanie osób starszych.

Projekt Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030 – czerwiec 2015 r.

Cel B1 Dostępność usług publicznych oraz infrastruktury technicznej umożliwiającej rozwój mieszkańców na obszarach wiejskich.

Cel B4 Zintegrowane społeczności lokalne i wysoka aktywność mieszkańców w podejmowaniu działań na rzecz społeczności lokalnej.

Cel C2 Kształtowanie przestrzeni wiejskich z zachowaniem walorów przyrodniczych i kulturowych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Oś priorytetowa VII Regionalny rynek pracy

Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne

Oś priorytetowa VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy

Oś priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna

Oś priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego

Zapisy RPO WSL 2014-2020 dodatkowo wprost opisują te obszary w jakich obszary wiejskie województwa śląskiego będą mogły być wspierane. *„W ramach RPO WSL 2014-2020 obszary wiejskie będą adresatem wsparcia o charakterze bezpośrednim oraz pośrednim. Dofinansowane przedsięwzięcia powinny służyć ich szerszemu włączeniu w procesy rozwojowe m.in. poprzez wzmocnienie potencjału gospodarczego lokalnych ośrodków rozwoju, poprawę skomunikowania z Metropolią Górnośląską oraz Aglomeracjami, działania*

ukierunkowane na poprawę dostępu i jakości usług, w tym edukacyjnych i społecznych, aktywizację zawodową, przedsiębiorczość i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego, w tym reorientację zawodową rolników, przeciwdziałanie ubóstwu i wyłączeniu społecznemu, rewitalizację społeczną i infrastrukturalną, a także ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska, w tym wsparcie efektywności energetycznej, gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, wykorzystania lokalnych potencjałów odnawialnych źródeł energii oraz zagospodarowania zasobów przyrody na rzecz zwiększenia atrakcyjności turystycznej i podniesienia jakości życia”.

Szczebel powiatowy

Strategia Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego

Cel generalny 1. Wysoka atrakcyjność powiatu pszczyńskiego jako miejsca zamieszkania, aktywności zawodowej i wypoczynku.

Filar strategiczny 5 Rozwój obszarów wiejskich powiatu pszczyńskiego.

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowana przez Społeczność Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2016-2023

Niniejszy Program wpisuje się w następujące cele wyznaczone w Strategii:

- rozwój przedsiębiorczości lokalnej,
- podniesienie poziomu integracji społecznej,
- podwyższenie poziomu życia mieszkańców, szczególnie tych z grup defaworyzowanych.

Szczebel lokalny/gminny

Plan Odnowy Miejscowości na lata 2009-2015

W 2008 r. przyjęty został przez Radę Gminy Plan Odnowy Miejscowości Goczałkowice-Zdrój na lata 2009-2015. Plan Odnowy Miejscowości Goczałkowice-Zdrój był dokumentem o charakterze planowania strategicznego i miał na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju miejscowości. Określał generalny kierunek rozwoju oraz przedstawiał metody i narzędzia jego wdrażania. Ponadto umożliwiał planowe realizowanie działań ukierunkowanych na tworzenie najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia jej mieszkańców.

Program Odnowy Miejscowości obejmował swoim zakresem obszar całej Gminy Goczałkowice-Zdrój. Natomiast w niniejszym dokumencie wyznacza się obszar rewitalizacji, który według diagnozy wymaga skoncentrowanego wsparcia zarówno w sferze społecznej jak i gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020

W dokumencie, aktualizowanym na bieżąco, wskazane są kluczowe kwestie społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy. Jego podstawowym założeniem jest zintegrowane planowanie społeczne oraz przyjęcie takiego kierunku działań w sferze polityki społecznej

Gminy Goczałkowice – Zdrój, który pozwoli zminimalizować negatywne skutki zmian zachodzących w społeczeństwie.

Program Ochrony Środowiska Gminy Goczałkowice Zdrój na lata 2004-2015

Program stanowił podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Gminie w latach 2004-2015. Realizacja programu miała w założeniu doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Doceniając zintegrowane podejście do tematu związanego z ochroną środowiska Gmina Goczałkowice-Zdrój w 2016 r. ma zamiar opracować aktualizację Programu Ochrony Środowiska na kolejne lata.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2020

Założenia programu rewitalizacji wpisują się w cele szczegółowe Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie przede wszystkim rozwinięcia aktywności społeczności lokalnej w kierunku uwrażliwienia środowiska lokalnego na temat przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Goczałkowice-Zdrój na lata 2011-2016

Działania jakie są podejmowane w ramach programu dotyczą m.in. udostępniania osobom potrzebującym możliwości korzystania z konsultacji, pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej – dostosowanej do zdiagnozowanego problemu, upowszechniania wiedzy i umiejętności w zakresie profilaktyki treściowo dopasowanych do grupy odbiorców oraz koordynowania działań profilaktycznych podejmowanych przez różne gremia społeczne. W działania tego typu wpisują się również założenia opracowanego programu rewitalizacji.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Gmina realizuje również szereg zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych m.in. w zakresie, w który również wpisuje się program rewitalizacji, tj. zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a także wspierania zatrudnienia socjalnego oraz współfinansowanie klubu integracji społecznej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Goczałkowice-Zdrój (Uchwała nr XLII/277/2014 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 19 sierpnia 2014 r.)

Zgodnie z zapisami studium: „*Znaczną część obszaru przestrzeni publicznej stanowią tereny wymagające przekształceń, rehabilitacji (rewitalizacji) lub zagospodarowania - w przypadku terenów dotychczas nieużytkowanych*”.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Strategia jest dokumentem przyjętym uchwałą Walnego Zebrania Członków Subregionu Centralnego nr 12/2015 z dnia 05 sierpnia 2015 r. w sprawie aktualizacji „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”.

Cele Strategii, w które wpisuje się program rewitalizacji to:

CS1. Rozwój kapitału ludzkiego bazujący na zatrudnialności i spójności społeczno-gospodarczej Subregionu Centralnego.

P1.2. Aktywność społeczna i zapobieganie wykluczeniom.

D1.2.1. Wzmocnienie lokalnych potencjałów rozwoju oraz kompleksowa rewitalizacja.

C1.2.1.1. Zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny.

C1.2.1.2. Lepszy dostęp do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to nowa forma współpracy samorządów współfinansowana ze środków Funduszy Europejskich. Partnerstwa miast i otaczających je gmin oraz władze województw wspólnie ustalają cele i wskazują inwestycje niezbędne do ich osiągnięcia. Środki na ich realizację pochodzą z Regionalnego Programu dla województwa śląskiego.

Zintegrowane czyli jakie? Zintegrowane Inwestycje to scalone w konkretne wiązki projekty w celu kompleksowego podejścia do konkretnego problemu. Zastosowanie podejścia zintegrowanego w nowej unijnej perspektywie finansowej 2014-2020 spowodowało konieczność porozumienia się z szerokim gronem partnerów (m.in. społecznych, gospodarczych) w celu ustalenia na jakiego typu działania należy przeznaczyć środki pochodzące z funduszy europejskich w latach 2014-2020, tak aby ich wykorzystanie w sposób zintegrowany pozwoliło uzyskać zwiększony efekt.

Ten nowy instrument – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne – ma duże znaczenie w szczególności dla procesów rewitalizacyjnych, których powodzenie zależy właśnie od całościowego spojrzenia na problem odnowy obszarów zaniedbanych, których szczególnie w województwie śląskim, jest bardzo dużo.

Przy pomocy instrumentu ZIT, w oparciu o Strategię, podejmowane będą działania mające na celu:

- zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach brownfield,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej z OZE,
- poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- wzrost atrakcyjności transportu publicznego,
- zwiększenie ilości unieszkodliwionych odpadów,
- rozbudowa systemu oczyszczania ścieków,
- ochrona zasobów naturalnych,
- **poprawa dostępu do usług społecznych oraz aktywizacja społeczno-gospodarcza na obszarach rewitalizowanych,**
- zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz kształcenia zawodowego.

Tabela 1 Lista gmin wchodzących w skład Subregionu Centralnego w ujęciu funkcjonalnym wyznaczona w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Metropolia Górnośląska (rdzeń) Bezpośredni Obszar Funkcjonalny (BOF)	Bezpośredni Obszar Funkcjonalny (BOF) Metropolii Górnośląskiej	Pozostałe gminy subregionu centralnego (pośredni obszar funkcjonalny Metropolii Górnośląskiej)
1. Będzin	1. Bobrowniki	1. Boronów
2. Bieruń	2. Bojszowy	2. Ciasna
3. Bytom	3. Chelm Śląski	3. Goczałkowice-Zdrój
4. Chorzów	4. Gierałtowie	4. Herby
5. Czeladź	5. Imielin	5. Irządze
6. Dąbrowa Górnicza	6. Kalety	6. Kochanowice
7. Gliwice	7. Kobiór	7. Koszęcin
8. Jaworzno	8. Krupski Młyn	8. Kroczyce
9. Katowice	9. Łędziny	9. Lubliniec*
10. Knurów	10. Łazy	10. Ogrodzieniec
11. Łaziska Górne	11. Miasteczko Śląskie	11. Pawłowice
12. Mikołów	12. Miedźna	12. Pawonków
13. Mysłowice	13. Mierzęcice	13. Pilica
14. Piekary Śląskie	14. Ornontowice	14. Poręba
15. Radzionków	15. Orzesze	15. Pszczyna*
16. Ruda Śląska	16. Ożarowice	16. Suszec
17. Siemianowice Śląskie	17. Pilchowice	17. Szczekociny
18. Sosnowiec	18. Psary	18. Włodowice
19. Świętochłowice	19. Pyskowice	19. Woźniki
20. Tarnowskie Góry	20. Rudziniec	20. Zawiercie*
21. Tychy	21. Siewierz	21. Żarnowiec
22. Wojkowice	22. Sławków	
23. Zabrze	23. Sośnicowice	
	24. Świerklaniec	
	25. Toszek	
	26. Tworóg	
	27. Wielowieś	
	28. Wiry	
	29. Zbrosławice	

*Miasta stanowiące Lokalne Ośrodki Rozwoju

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Gmina Goczałkowice-Zdrój należy do pośredniego obszaru funkcjonalnego Metropolii Górnośląskiej, w bezpośredniej lokalizacji w stosunku do Lokalnego Ośrodka Rozwoju jakim jest Miasto Pszczyna.

*Pośredni obszar funkcjonalny Metropolii Górnośląskiej (MG) posiada swą wewnętrzną strukturę gdyż jest skoncentrowany wokół trzech lokalnych ośrodków rozwoju: Lublińca, **Pszczyny** i Zawiercia. Lokalnym ośrodkiem rozwoju przypisana jest w Strategii Rozwoju Województwa (SRW) rola skupiania procesów rozwoju na poziomie lokalnym. Ośrodki te stanowią przejściowe ogniwo dyfuzji rozwoju pomiędzy MG a pozostałymi obszarami województwa. Wyzwaniem zidentyfikowanym w SRW jest poprawa integracji przestrzennej, społecznej i gospodarczej ośrodków miejskich będących lokalnymi ośrodkami rozwoju i ich otoczenia, **w większości wiejskiego**, poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej i systemów transportu zbiorowego, rozwijanie i uzupełnianie zakresu usług publicznych: edukacyjnych (głównie na poziomie średnim), ochrony zdrowia (zwłaszcza w zakresie specjalistycznych usług medycznych) oraz kultury. Ważne są również tworzenie i modernizacja infrastruktury technicznej zapewniającej lokalizację firm wykorzystujących specyficzny, lokalny potencjał.**

*Wyciąg ze Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

W związku z powyższym należy uznać, iż pomimo peryferyjnego położenia Gminy (na granicy z Subregionem Południowym Województwa Śląskiego), w zapisach cytowanego dokumentu można zauważyć wyraźną potrzebę i wskazanie kierunków działań zmierzających do integracji całego Subregionu, a nie tylko jego centralnej części.

2.2. Diagnoza

2.2.1. Sytuacja społeczna

Gmina Goczałkowice-Zdrój jest Gminą położoną w południowej części powiatu pszczyńskiego, na głównej trasie komunikacyjnej (droga DK1) łączącej Katowice ze stolicą Subregionu Południowego Miastem Bielsko-Białą. Sytuacja społeczna Gminy Goczałkowice-Zdrój jest w dużym stopniu stabilna i dobra. Świadczyć o tym mogą następujące wskaźniki i dane:

1. **Dane demograficzne** wskazują wyraźnie, iż ogół mieszkańców Gminy zwiększa się z roku na rok, zwiększa się również wskaźnik przyrostu naturalnego. W Gminie rośnie nieznacznie liczba urodzeń, natomiast spada liczba zgonów, co może świadczyć o tym, iż długość życia wydłuża się i wśród ogółu mieszkańców jest coraz więcej osób starszych. Należy też podkreślić, iż w gminie (podobnie jak i w powiecie i województwie) wzrasta liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym, w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym, co generalnie nie jest korzystnym zjawiskiem w całym województwie.
Dla porównania zestawiono dane z powiatu, województwa i Gminy w tabeli poniżej

Tabela 2 Dane dotyczące ludności Gminy Goczałkowice-Zdrój na tle statystyk powiatowych i wojewódzkich w latach 2012-2014

	2012			2013			2014		
	Gmina	Powiat	Województwo w tys.	Gmina	Powiat	Województwo w tys.	Gmina	Powiat	Województwo w tys.
Ogół mieszkańców	6608	108657	4615,9	6605	108910	4599,4	6643	109409	4585,9
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57,3	52,0	55,4	57,3	52,9	56,7	58,8	53,8	58,2
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,7	12,1	9,6	8,0	12,0	9,3	9,4	11,8	9,3
Zgony na 1000 ludności	10,2	8,2	10,6	8,7	8,3	10,7	8,2	7,9	10,4
Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,5	3,9	- 1,0	0,75	3,7	-1,4	1,05	3,9	-1,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W związku z obserwowaną coraz większą liczbą ludności w starszym wieku, poniżej zamieszczona została tabela, która pokazuje w latach 2013-2015 wzrost liczby osób starszych (szczególnie osób powyżej 80 roku życia) w Gminie Goczałkowice-Zdrój.

Tabela 3 Ludność w wieku powyżej 60 lat w Gminie Goczałkowice-Zdrój w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Ludność powyżej 60 roku życia	1303	1254	1179
Ludność powyżej 80 roku życia w tym:	204	186	211
Ludność między 81-90 rokiem życia	186	169	190
Ludność powyżej 90 roku życia	18	17	21

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Goczałkowice-Zdrój i z GUS

Z obserwacji i danych którymi dysponuje Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury oraz Ośrodek Pomocy Społecznej wynika, iż powyższy trend jest coraz bardziej widoczny i należy podejmować działania zmierzające do aktywizacji tej grupy mieszkańców. Osoby 60+ są to osoby najczęściej jeszcze całkiem sprawne i aktywne chcące realizować swoje pasje i zainteresowania, a nie zawsze mają takie możliwości.

Tabela 4 Procent ludności w wieku 60+ w Goczałkowicach-Zdroju w roku 2015

Ogół mieszkańców w 2015 r.	Liczba osób w wieku powyżej 60 lat w 2015 r.	% osób 60+ w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
6 591	1 390	21,08%

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Goczałkowice-Zdrój

Planując prace nad opracowaniem niniejszego Programu Rewitalizacji skupiono się na sytuacji osób starszych zamieszkujących obszary najczęściej wykazywane przez mieszkańców w sondzie i konsultacjach społecznych – jako obszary problemowe, które powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji.

Osoby starsze zamieszkują proporcjonalnie cały obszar Gminy. Według danych OPS - na obszarze wskazanym do rewitalizacji - liczba osób starszych (55+ będących klientami GOPS) jest następująca:

Tabela 5 Dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Goczałkowice-Zdrój w 2015 r.

	Obszar nr I (od torów do kościoła św. Anny)	Obszar nr II (Brzezina i kolonia Brzozowa, ul. Uzdrowska)	Gmina
Osoby powyżej 55 roku życia	4	14	75
Osoby niepełnosprawne powyżej 55 roku życia	1	7	26

Zdecydowanie większa liczba osób starszych – będących klientami OPS - zamieszkuje obszar nr II.

Można więc uznać, iż podstawowym problemem społecznym – odnosząc się do danych demograficznych – jest starzenie się społeczności lokalnej.

2. **Bezrobocie.** Stopa bezrobocia jest niezwykle istotnym wskaźnikiem, gdy należy opisać sytuację społeczną danego obszaru. Poniżej zamieszczona została tabela określająca stopę bezrobocia w Gminie na tle wartości wskaźnika w powiecie, województwie i kraju.

Tabela 6 Stopa bezrobocia w powiecie pszczyńskim i w Gminie Goczałkowice-Zdrój w odniesieniu do województwa i kraju na dzień 30 czerwca 2015 r.

Gmina Goczałkowice-Zdrój	Powiat pszczyński	Województwo śląskie	Polska
<u>4,1%</u>	4,9%	9,2%	10,8%

Jak widać powyżej wskaźnik mówiący o stopie bezrobocia jest zdecydowanie korzystny dla Gminy Goczałkowice-Zdrój i dla całego powiatu pszczyńskiego. Według informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Pszczynie – ostatnie tak dobre wskaźniki odnotowano w 2009 r. W analogiczny czasie w 2014 r. zarejestrowanych bezrobotnych było aż o 500 osób więcej (2015 – 2263 osoby, 2014 – 2763 osoby). Sytuacja zatem w chwili obecnej - jak widać - jest sprzyjająca w odniesieniu do bezrobocia. Duży spadek bezrobocia z pewnością można zawdzięczać wielu programom aktywizującym osoby bezrobotne współfinansowane ze środków europejskich. Może to świadczyć o całkiem sporej efektywności tego typu projektów i o tym, iż warto tego typu projekty realizować nadal obejmując ich oddziaływaniem osoby zamieszkujące np. na obszarze rewitalizowanym wyznaczonym przez poszczególne Gminy, również przez Gminę Goczałkowice-Zdrój.

Z powyższego zapisu należy uznać, iż kwestia bezrobocia nie jest głównym problemem społecznym w Gminie Goczałkowice-Zdrój.

3. **Pomoc społeczna.** Poniżej przedstawiono podstawowe dane dotyczące pomocy społecznej dla gminy Goczałkowice-Zdrój w odniesieniu do powiatu pszczyńskiego i do województwa śląskiego.

Tabela 7 Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej ludności ogółem w gminie, powiecie i województwie w latach 2012-2014 (%)

	2012	2013	2014
Województwo śląskie	5,4	5,6	5,3
Powiat pszczyński	4,6	5,0	4,5
Gmina Goczałkowice-Zdrój	6,3	6,0	5,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane z powyższej tabeli jednoznacznie wskazują, iż w Gminie Goczałkowice, na tle województwa i powiatu, najwięcej osób korzysta z pomocy społecznej. Należy jednocześnie stwierdzić, iż trend ten wydaje się z roku na rok nieco zmniejszać.

Poniżej w tabeli przedstawiono najczęstsze powody udzielania pomocy społecznej w Goczałkowicach-Zdroju.

Tabela 8 Powody przyznawania pomocy w Gminie Goczałkowice-Zdrój

Powody przyznawania pomocy	Gmina Goczałkowice-Zdrój
Długa, ciężka choroba	108
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	95
Ubóstwo	66
Niepełnosprawność	65
Bezrobocie	58
Ochrona macierzyństwa	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących ze Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Goczałkowicach-Zdroju za rok 2014

Poniżej opisane zostały w skrócie 2 główne przyczyny przyznawania pomocy społecznej w Gminie:

Niepełnosprawność i długa choroba

Problemy związane z niepełnosprawnością i długą chorobą mają tendencję wzrostową. W chwili obecnej jednak - analizując okres ostatnich 9. lat można zauważyć, że w stosunku do 2006 r., niepełnosprawność utrzymuje się na tym samym lecz nadal wysokim poziomie. Wskaźnik długotrwałej choroby także utrzymuje się na wysokim poziomie, co realnie przekłada się na ilość zgłoszeń w Ośrodku Pomocy Społecznej i udzielaną pomoc.

Obecnie Ośrodek realizuje pomoc w postaci zasiłków celowych i okresowych na zakup leków i pokrycie kosztów leczenia w:

- 65 rodzinach z powodu niepełnosprawności,
- 108 z przyczyn długotrwałej choroby.

Przyjmując miesięczną uśrednioną wartość, Ośrodek wypłaca około 121 zasiłków pielęgnacyjnych miesięcznie z tytułu niepełnosprawności mieszkańców Gminy.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Na drugim miejscu wśród powodów udzielania pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Z analizy dokonanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Goczałkowicach-Zdroju wynika, iż w ciągu siedmiu ostatnich lat liczba rodzin niepełnych, jak i wielodzietnych nie zmienia się. Jednak problemy w rodzinach z dysfunkcją w sprawach opiekuńczo-wychowawczych stale pozostają w wysokich wskaźnikach pomimo, że w roku 2014 obserwuje się znaczny spadek liczby rodzin z bezradnością.

Przyczyn wysokiego wskaźnika powyższego problemu jest wiele, jednak za podstawową można uznać brak wzorców. Są to najczęściej dorosłe dzieci rodziców, którzy już wcześniej borykali się z tym problemem.

Pracownicy socjalni na bieżąco, w razie konieczności sporządzają wnioski do Sądu Rodzinnego w Pszczynie o wgląd w sytuację konkretnej rodziny i objęcie nadzorem kuratorskim. W roku 2014 r. Ośrodek kierował kilkakrotnie wnioski o wgląd w sytuację rodzin

w związku z brakiem sprawowania należytej opieki, a także w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Jest to zatem wciąż poważny problem, z którym Gmina musi się zmierzyć.

Podczas prac nad opracowaniem niniejszego dokumentu przeanalizowano kwestie związane z niepełnosprawnością w odniesieniu do planowanego do rewitalizacji obszaru. Sytuacja wygląda następująco.

Tabela 9 Dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Goczałkowice-Zdrój w 2015 r.

	Obszar nr I (od torów do kościoła św. Anny)	Obszar nr II (Brzezina i kolonia Brzozowa, ul. Uzdrowska)	Gmina
Liczba klientów OPS	21	49	169
Osoby powyżej 55 roku życia	4	14	75
Osoby niepełnosprawne powyżej 55 roku życia	1	7	26
Osoby niepełnosprawne	3	21	81
Łączna liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy	61	134	288

Z powyższej tabeli wynika, iż znacznie większa ilość osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkuje wschodnią część obszaru rewitalizowanego i dlatego właśnie ten obszar należy objąć szczególną ochroną i aktywizować go w tym kontekście i integrować z pozostałą częścią Gminy. Powyższe dane wykazują również iż ilość osób w poszczególnych grupach (obszary rewitalizowane) stanowi średnio 1/3 liczby osób w odniesieniu do całej Gminy – czyli stosunkowo dużo.

W odniesieniu do pomocy społecznej udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej należy uznać, iż na obszarze planowanym do rewitalizacji liczba osób korzystających z pomocy społecznej - szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych – jest znacznie większa na obszarze nr II (wschodnia część Gminy). Ilość osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze rewitalizowanym stanowi 1/3 w odniesieniu do całej Gminy.

4. Dostępność do usług ogólnodostępnych dla mieszkańców

Infrastruktura kultury

Na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój działają dwie samorządowe instytucje kultury: Gminny Ośrodek Kultury (GOK) oraz Gminna Biblioteka Publiczna (GBP). Obie instytucje mieszczą się w zabytkowym budynku „Górnik”, który wymaga gruntownego remontu i wprowadzenia udogodnień dla osób starszych i niepełnosprawnych. GOK na potrzeby swej działalności zaadaptował I piętro gmachu, złożone z 8 pomieszczeń przeznaczonych na:

- - pracownie warsztatowe (muzyczną, plastyczną),
- - salę multimedialno – wystawienniczą,

- - salę widowiskowo-taneczną (50 osób),
- - biuro,
- - pomieszczenia magazynowe,
- - dwie toalety

W 2013 r. uruchomiony został przy GOK Punkt Informacji Turystycznej.

Gminna Biblioteka Publiczna dysponuje następującymi pomieszczeniami:

- - dział literatury dziecięco-młodzieżowej,
- - wypożyczalnia dla dorosłych,
- - czytelnia wraz z trzema stanowiskami komputerowymi,
- - biuro,
- - toaleta.

Stała, tematyczna działalność GOK:

- Warsztaty plastyczne – dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- Kreatywna pracownia - spotkania przeznaczone dla młodzieży i osób dorosłych chcących w ciekawy, kreatywny i estetyczny sposób zmieniać swoje otoczenie,
- „Klub Środowiskowy dla Dorosłych” – prowadzony przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Warsztaty muzyczne,
- Warsztaty taneczne – dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- Warsztaty szachowe,
- Zumba/Joga,
- Spotkania Zespołu Folklorystycznego „Goczałkowice”,
- Chór parafialny – Semper Communio,
- Goczałkowicka Orkiestra Dęta.

Stałe imprezy kulturalne wpisane do kalendarza kulturalnego Gminy:

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Majówka,
- Konkursy plastyczne, recytatorskie,
- Konkurs Piosenki Młodzieżowej,
- Goczałkowicki Festiwal Róż,
- Dni Goczałkowic,
- Dożynki,
- Gminny Dzień Seniora,
- Mikołaj w GOK.

Sport i rekreacja

Bazą sportowo - rekreacyjną zarządza Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. W jej skład wchodzi kompleks rekreacyjno - sportowy przy ul. Bolesława Drobniera 1, składający się z krytej pływalni i hali sportowej oraz boiska sportowego (piłkarskiego) Orlik.

Na Hali Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji istnieje możliwość uprawiania następujących dyscyplin sportowych:

- halowa piłka nożna na parkiecie lub sztucznej trawie,
- piłka siatkowa na parkiecie lub teraflexie,

- piłka ręczna,
- piłka koszykowa,
- unihokej,
- tenisa,
- badminton.

Niewątpliwie dużą atrakcją jest Kryta Pływalnia. W pływalni znajduje się basen sportowy i rekreacyjny oraz zjeżdżalnia o długości 40 m. Dodatkowymi atrakcjami są siłownia, sauna, sklepik z artykułami pływackimi, szkołyki pływackie oraz kawiarnia. Na piętrze znajduje się przeszklona galeria z widokiem na basen oraz trybuny i miejsca siedzące dla 200 widzów. Obiekt jest połączony z halą sportową i jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Przy jego budowie zastosowano nowoczesne technologie pozyskiwania ciepła ze źródeł odnawialnych tj. kolektory słoneczne i pompy ciepła. W Gminie Goczałkowice – Zdrój działa Ludowy Klub Sportowy LKS, w którym trenuje stale sześć drużyn sportowych. Drużyny biorą czynny udział w rozgrywkach ligowych.

Gmina dysponuje ponadto boiskiem sportowym przy Szkole Podstawowej nr 1, boiskiem Ludowego Klubu Sportowego Goczałkowice i kortami tenisowymi (ul. Uzdrowska 44) oraz boiskiem do piłki plażowej przy Gminnym Ośrodku Kultury. Można również korzystać z zewnętrznych siłowni.

Przy ul. Bór I działa ośrodek rekreacji konnej Leśniczówka, zaś przy stawie Maciek Mały (ul. Uzdrowska) działa Centrum Rekreacji Wodnej WakePark.

Teren zieleni urządzonej stanowi Park Zdrojowy, o dość znacznej powierzchni (około 6,85 ha), sąsiadujący ze stawem Maciek Mały oraz z boiskiem LKS Goczałkowice.

Gmina dysponuje coraz większym zapleczem sportowo-rekreacyjnym. Jednak w gminnych dokumentach strategicznych zapisano szereg różnych jeszcze działań zmierzających do rozbudowywania bazy turystyczno-rekreacyjnej, obejmujących: zagospodarowanie doliny Wisły i stawów (zagospodarowanie nabrzeży stawów jako urządzeń uzdrowskich: Maciek Mały (budowa mola), Zabrzyszczok, Rontok, a także obrzeży Zbiornika. Rewitalizacji wymagają również boiska LKS graniczące z Parkiem Zdrojowym. Niezbędne jest rozbudowanie bazy okołoturystycznej (np. parkingi, toalety).

Edukacja

Gmina Goczałkowice – Zdrój jest organem prowadzącym dla 4 placówek, w tym :

- Publiczne Przedszkole nr 1,
- Publiczne Przedszkole nr 2,
- Szkoła Podstawowa nr 1,
- Gimnazjum.

Na terenie gminy Goczałkowice – Zdrój funkcjonuje również Centrum Edukacji, Terapii i Rozwoju - niepubliczna szkoła podstawowa i przedszkole z oddziałami integracyjnymi. Ponadto w miejscowości działa prywatny żłobek i przedszkole „Maja” oraz prowadzony przez zgromadzenie sióstr Salwatorianek żłobek „CHERUBINEK”, a także Zespół Szkół Specjalnych przy Uzdrowsku Goczałkowice – Zdrój Wojewódzkim Ośrodku Reumatologiczno-Rehabilitacyjnym.

Pomimo stosunkowo szerokiej oferty edukacyjno - kulturalno-sportowo-rekreacyjnej jednym z głównych powtarzanych przez mieszkańców problemem, który pojawiał się w sondzie

przeprowadzonej w dniach 2-8 lutego 2016 r. była zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz zbyt mało imprez i przestrzeni publicznych skierowanych bezpośrednio do dzieci i młodzieży. Ponadto siedziba instytucji kultury nie jest przystosowana dla osób starszych i niepełnosprawnych, co uniemożliwia dużej liczbie mieszkańców korzystanie z propozycji programowych GOK.

Uzdrowisko

Gmina Goczałkowice-Zdrój posiada status uzdrowiska. Corocznie w uzdrowisku przebywa około 10 tys. osób korzystających z różnego rodzaju świadczeń i usług prozdrowotnych. Społeczność tą stanowią mieszkańcy gminy oraz pacjenci i kuracjusze przybywający przede wszystkim z terenu województwa śląskiego i południowej Polski. Formy leczenia proponowane przez Uzdrowisko to:

- oddział rehabilitacyjny dla dorosłych i dzieci,
- sanatorium uzdrowskie dla dzieci i dorosłych,
- ambulatorium (poradnie),
- ambulatoryjne leczenie uzdrowskie.

Poniżej przedstawiono ilość kuracjuszy i pacjentów, którzy leczeni byli w Uzdrowisku Goczałkowice-Zdrój Sp. z o.o. w 2015 r.

Tabela 10 Ilość kuracjuszy w 2015 r.

Oddział reumatologiczny	897
Oddział rehabilitacyjny	868
sanatorium dla dorosłych (nfz + prywatni)	5013
sanatorium dla dzieci	494
Oddział rehabilitacyjny dla dzieci	464
poradnia rehabilitacyjna	2010
poradnia reumatologiczna	1433
poradnia otolaryngologiczna	675
poradnia rehabilitacyjny dla dzieci	232
dział fizjoterapii	2960
SUMA	15 046

Źródło: Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Sp. z o.o.

Z punktu widzenia analizy społecznej fakty te są ważne gdyż odsetek mieszkańców zatrudnionych przy świadczeniach prozdrowotnych, na tle wszystkich zatrudnionych w Uzdrowisku Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., **stanowi około 40%. Mieszkańcy są również pracodawcami i pracownikami w sektorze usług około turystycznych(restauracje, kawiarnie, sklepy, pensjonaty) usytuowanych wokół tzw. Zdroju.** Tak więc posiadanie statusu uzdrowiska przez Gminę stanowi, obok aspektu gospodarczego, solidne wsparcie społeczne dużej grupy mieszkańców. Należy również zauważyć, iż uzdrowisko stanowi część obszaru nr II wyznaczonego do rewitalizacji. Zatem rozwój szeroko pojętych usług związanych

z Uzdrowiskiem, jak również rozwój usług i regeneracja obiektów należących do uzdrowiska wpłynie zdecydowanie pozytywnie na rewitalizację wyznaczonego obszaru.

W podsumowaniu tej części należy zauważyć, iż wszystkie podmioty świadczące dla mieszkańców usługi ogólnodostępne wymienione powyżej znajdują się po zachodniej części Gminy – również Uzdrowisko. W związku z podziałem Gminy na dwie części przez DK1 oraz sieć kolejową znaczna ilość mieszkańców (mieszkańcy wschodniej części Gminy) ma utrudniony dostęp do ogólnodostępnych usług publicznych. Zważywszy również na to, iż większość starszych osób oraz osób niepełnosprawnych będących klientami OPS zamieszkuje właśnie ten obszar – problem w dostępności do usług ogólnodostępnych staje się problemem znaczącym. Należy również zaznaczyć, iż pomimo stosunkowo bogatej infrastruktury mieszkańcy biorący udział w sondzie wskazywali na niewystarczającą ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

5. **Przestępczość.** W związku z pracami nad opracowaniem niniejszego dokumentu odbyło się początkiem 2016 r. spotkanie z funkcjonariuszem policji na temat bezpieczeństwa w Gminie. W trakcie spotkania ustalono, iż ponad 70% interwencji miało miejsce w okolicach ul. Uzdrowskiej i ul. Brzozowej.

Z udzielonych informacji wynika, że w 2015 roku w okolicach ul. Uzdrowskiej zanotowano 141 interwencji z czego 21 zakwalifikowano jako przestępstwa a w okolicach ul. Brzozowej 161 interwencji z czego 31 zakwalifikowano jako przestępstwa. Zwrócono również uwagę na występowanie kolizji drogowych w okolicach skrzyżowania z DK

Tabela 11 **Interwencje ogółem w stosunku do interwencji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji**

	Ilość	%
Interwencje ogółem	422	100%
Interwencje w okolicy ul. Uzdrowskiej	141	33%
Interwencje w okolicy ul. Brzozowej	161	38%
Pozostałe obszary	120	29%

Powyższe dane wskazują, iż okolice ul. Uzdrowskiej i ul. Brzozowej wymagają zwiększonej uwagi i działań wspierających realizowanych przez różne, współpracujące ze sobą podmioty (Gminę, Policję, OPS, organizacje pozarządowe i inne). W związku z powyższym ten właśnie obszar należy objąć procesem rewitalizacji. Przy czym powyższe dane wskazują również na to, iż największa ilość interwencji Policji miał miejsce w okolicy ul. Brzozowej czyli po wschodniej części Gminy (obszar II wyznaczony do rewitalizacji).

Poniżej zamieszczono tabelę wykazującą dodatkowo, iż największym problemem Gminy Goczałkowice-Zdrój, w kontekście bezpieczeństwa ruchu drogowego, są kolizje drogowe. Gmina jest na trzecim miejscu w powiecie pod względem ich ilości. Jest to głównie spowodowane tym, iż Gmina podzielona jest na dwie części przez drogę DK1.

Tabela 12 **Bezpieczeństwo w ruchu drogowym na terenie powiatu pszczyńskiego, w tym w Gminie Goczałkowice-Zdrój w roku 2015**

	Goczałkowice-Zdrój	Pozostała część obszaru objętego działaniem KPP w Pszczynie 2015
Liczba zabitych	0	15
Liczba rannych	2	91
Liczba wypadków drogowych	2	83
Liczba kolizji drogowych	92	898

Natomiast jeśli chodzi o podział działań interwencyjnych w Gminie Goczałkowice Zdrój sytuacja wygląda następująco:

Tabela 13 **Działania interwencyjne w Gminie Goczałkowice-Zdrój w latach 2014-2015**

	2014	2015
Interwencje domowe	94	85
Interwencje inne	276	319
Interwencje publiczne	14	18
Interwencje ogółem	384	422

Powyższa tabela określa ilość działań interwencyjnych w Gminie w latach 2014 i 2015. Ogółem liczba interwencji wzrosła, co wymaga zwiększania wysiłków prewencyjnych zarówno ze strony Gminy jak i ze strony policji. Natomiast zmalała w stosunku do roku 2014 ilość interwencji domowych, co może świadczyć o tym, iż działania Gminy skierowane na pomoc rodzinie stają się coraz efektywniejsze.

Podsumowując kwestie związane z przestępczością należy uznać, iż to właśnie na obszarze przewidzianym do rewitalizacji zanotowano najwięcej interwencji. Niepokój budzi również ilość kolizji drogowych, co podkreśla dodatkowo istotę problemu podziału Gminy na dwie części przez ruchliwą drogę krajową DK1.

6. Działalność organizacji pozarządowych i innych organizacji na rzecz lokalnej społeczności

Tabela 14 Zestawienie instytucji i organizacji działających na rzecz potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Goczałkowice-Zdrój

Lp.	Nazwa organizacji/instytucji	Zakres działania
1.	Gminny Ośrodek Kultury w Goczałkowicach-Zdroju	Organizacja Dnia Seniora, współpraca w ramach pracy w Klubie dla dorosłych, udostępnianie pomieszczeń i sprzętu na potrzeby organizacji pozarządowych np. Szlachetna Paczka
2.	Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Goczałkowicach-Zdroju	Wynajmowanie pomieszczenia na realizację PEAD i FEAD i sprzątanie przez osoby w ramach prac społeczno-użytecznych terenów GOSIR
3.	Straż pożarna	Udział strażaków we wspólnej akcji dotyczącej liczenia bezdomnych
4.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Rybniku	Wypełnianie potrzebnych dokumentów do orzecznictwa, kierowanie osób chorych do orzecznictwa, ustalanie terminów i udział w posiedzeniach
5.	Śląski Bank Żywności	Realizacja programu PEAD i FEAD – wydawanie żywności dla 230 osób łącznie. Realizacja na podstawie umowy z Bankiem.
6.	Stowarzyszenie INICJATYWA	Umowa partnerska z OPS na potrzeby realizacji programu PEAD; udział w spotkaniu dotyczącym tworzenia spółdzielni socjalnej
7.	Wspólnota Rodzin Katolickich	Paczki dla dzieci z okazji Mikołaja – 100 dzieci, adwentowe kosze dobroci – 27 rodzin, kolonie letnie – 5 dzieci, akcja wyprawka szkolna – 5 dzieci, spłata zadłużenia – 1 rodzina
8.	Stowarzyszenie WIOSNA	Akcja szlachetna paczka (typowanie rodzin, pozyskanie zgody rodzin na przekazanie danych, udział pracownika socjalnego w akcji finalnej);
9.	Hospicjum Ojca Pio w Pszczynie	Wyposażanie rodzin w sprzęt, w tym przede wszystkim w łóżka ortopedyczne, materace, chodziki i toalety, załatwianie opieki pielęgniarstwa dla osób chorych i potrzebujących;
10.	Warsztaty na Starej Wsi i w Grzawie	Sporządzanie wywiadów w celu przyznania decyzji udziału w zajęciach i opiniowanie tych osób;
11.	Dom Samotnej Matki w Wadowicach	Organizowanie pobytu matce z nowo urodzonym dzieckiem, udział pracownika w umieszczeniu poprzez dowieszenie i zorganizowanie wyprawki
12.	Zespół Charytatywny i Parafia	Organizacja i udział w Wigilii dla osób samotnych
13.	Dom Ludzi Bezdomnych w Myszkowie	Umieszczanie osób bezdomnych i nadzór nad nim
14.	Centrum Wsparcia Dziecka i Rodziny „Przystań” w Pszczynie	Omawianie bieżącej sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Goczałkowicach-Zdroju za rok 2014

Do współpracy na rzecz lokalnej społeczności zaangażowani są również pracownicy, którzy mają kontakt z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Sądem Rejonowym, Urzędem Gminy, Administracją Zasobów Komunalnych, inne Ośrodki Pomocy Społecznej, lekarze, przychodnie specjalistyczne, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pszczynie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Piecza Zastępcza w Pszczynie.

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Goczałkowicach-Zdroju wspierają również indywidualne osoby, które pozyskują sprzęty przykładowo sprzęty domowe, meble czy odzież dla osób potrzebujących oraz ich dystrybucją.

Tak szeroka współpraca na rzecz potrzebujących świadczy o dużym zaangażowaniu Gminy w sprawy i problemy jej mieszkańców oraz o zrozumieniu potrzeby podejmowania zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności.

Jednak pomimo pracy wielu zaangażowanych podmiotów brak jest w Gminie Goczałkowice Zdrój jednego wspólnego miejsca, w którym koncentrowałaby się cała działalność prospołeczna na rzecz mieszkańców.

Należy zauważyć, że wszystkie instytucje – z wyjątkiem Stowarzyszenia INICJATYWA, które działa na rzecz mieszkańców wschodniej części Gminy – znajdują się po zachodniej części Gminy i chociaż obsługują wszystkich potencjalnych potrzebujących mieszkańców to jednak dostęp do tych instytucji dla osób zamieszkujących wschodnią część Gminy jest trudniejszy niż dla osób zamieszkujących zachodnią część. Można również wskazać brak jednego miejsca, w którym koncentrowała by się działalność prospołeczna w Gminie.

Problemy w obszarze społecznym:

Podsumowując sytuację społeczną w Gminie Goczałkowice i kierując się zapisami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020 oraz wynikami sondy wśród mieszkańców jako główny problem w tym zakresie można wskazać: **Utrudniony dostęp mieszkańców wschodniej części Gminy do usług publicznych ogólnodostępnych**; dodatkowo należy wskazać następujące problemy:

1. Choroby długotrwałe oraz niepełnosprawność, a także ubóstwo osób stanowiących klientelę Ośrodka Pomocy Społecznej Goczałkowice – Zdrój;
2. Niekorzystne zmiany struktury demograficznej (starzenie się ludności);
3. Brak zaplecza socjalnego na terenie Gminy Goczałkowice – Zdrój (brak jadłodajni dla osób dorosłych, środowiskowego domu samopomocy, świetlicy środowiskowej o szerokim spektrum działania, Klubu Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej, mieszkań socjalnych, mieszkania chronionego, noclegowni);
4. Mieszkańcy często wskazywali również zbyt mało propozycji spędzania czasu pozaszkolnego przez dzieci i młodzież;
5. Stosunkowo duża ilość kolizji drogowych, a tym samym poszkodowanych.

Cele do osiągnięcia w obszarze społecznym:

Główny cel: **Wzmocnienie integracji wschodniej części Gminy z jej pozostałą częścią.**

1. Utworzenie zaplecza socjalnego o szerokim spektrum działania (Centrum Usług Społecznych);
2. Wzmocnienie aktywności lokalnej społeczności, w tym szczególnie najstarszej grupy mieszkańców Gminy, tj. osoby 60+;
3. Rozwój i wzmocnienie spójności społecznej poprzez aktywizację zawodową i społeczną osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (szczególnie osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych);
4. Wspieranie pozaszkolnych form integracji społecznej;
5. Ciągłe informowanie i uświadamianie o zachowaniu wzmożonej uwagi w miejscach gdzie najczęściej dochodzi do kolizji drogowych.

2.2.2. Sytuacja gospodarcza

Opis sytuacji gospodarczej.

Głównym źródłem utrzymania wśród mieszkańców Gminy Goczałkowice-Zdrój jest praca na umowę, głównie w obszarach: ochrony zdrowia i górnictwa.

W Gminie Goczałkowice – Zdrój jednak dominują małe i średnie przedsiębiorstwa.

Głównymi pracodawcami Gminy Goczałkowice – Zdrój są:

- Uzdrowisko Goczałkowice sp. z o.o.,
- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów,
- Linde Gaz Polska sp. Z.o.o. w Pszczynie; dostawca gazów technicznych, osprzętu i technologii gminnych,
- Zespół Sanatoryjno-Szpitalny Rehabilitacji Narządu Ruchu "Gwarek",
- EKOFOOD Sp. z o.o.

Powyższe zakłady pracy zatrudniają nie tylko mieszkańców Goczałkowic – Zdroju, ale także stanowią bazę zatrudnienia dla mieszkańców powiatu pszczyńskiego i innych obszarów.

Do innych ważniejszych pracodawców należy ponadto sektor usług (handel, administracja publiczna, oświata).

Istotną rolę w gospodarce gminy odgrywa ponadto produkcja rolnicza, wśród której dominuje uprawa kwiatów i warzyw w szklarniach na cele handlowe i konsumpcyjne. Jednym z celów strategicznych Gminy jest zwiększenie przedsiębiorczości i zatrudnienia oraz kreowanie nowych inicjatyw i funkcji gospodarczych (głównie w sektorze usług i działalności biznesowo - handlowej), w tym poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje i poprawę stanu infrastruktury.

Tabela 15 **Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.**

	Powiat	Gmina
Ogółem	11 111	821
w tym w sektorze:		
rolniczym	299	15
przemysłowym	1194	107
budowlanym	1956	165
Na 10 tysięcy ludności	1016	1236
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. Ludności	781	1000

Na 821 podmiotów gospodarczych funkcjonujących w Gminie Goczałkowice-Zdrój i zarejestrowanych w REGON 74 podmioty zlokalizowane są w planowanym do rewitalizacji obszarze, co stanowi 9,01% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Nie jest to duży odsetek – należy więc podjąć działania, które po pierwsze będą wspierać lokalną przedsiębiorczość na tym obszarze, a po drugie spowodują wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców tego obszaru.

Dochody i wydatki Gminy Goczałkowice-Zdrój w latach 2012-2014 kształtowały się następująco:

Rysunek 1 **Dochody budżetu Gminy według działów**

DOCHODY BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW W %			
	2012	2013	2014
Ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	7,3	8,3	8,6
Transport i łączność	0,8	5,9	1,7
Gospodarka mieszkaniowa	4,1	1,0	0,7
Administracja publiczna	0,9	0,8	0,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	0,0	0,0
Różne rozliczenia	20,9	20,3	20,0
Oświata i wychowanie	2,6	2,6	2,8
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5,5	5,9	5,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,1	0,1	0,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,7	0,3	0,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,7	-	-
Kultura fizyczna	7,4	5,3	5,0
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	11,7	12,8	18,7
Pozostałe	7,4	6,8	6,0
W 2014 r. dochody gminy na 1 mieszkańca wyniosły: 4552 zł.			

Źródło: GUS

Rysunek 2 **Wydatki budżetu Gminy według działów**

WYDATKI BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW W %			
	2012	2013	2014
Ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	8,2	8,2	9,1
Transport i łączność	6,3	9,4	6,7
Gospodarka mieszkaniowa	2,2	1,7	3,1
Administracja publiczna	10,0	10,4	8,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,3	0,9	0,4
Różne rozliczenia	1,5	0,7	0,7
Oświata i wychowanie	35,0	30,5	32,0
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	8,4	8,2	8,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,0	0,9	1,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,6	2,3	3,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,5	2,3	2,7
Kultura fizyczna	15,5	9,9	10,2
Działalność usługowa	0,1	0,2	0,2
Ochrona zdrowia	0,5	0,5	0,5
Pozostałe	6,8	13,8	13,3
W 2014 r. wydatki gminy na 1 mieszkańca wyniosły: 4459 zł.			

Źródło: GUS

W 2014r. dochody własne stanowiły w dochodach ogółem budżetu gminy 71,3%. Udział wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach własnych wyniósł 23,3%.

W gminie w 2014 r. 100% wydatków majątkowych przeznaczono na cele inwestycyjne. Wydatki majątkowe inwestycyjne stanowiły 11,7% wydatków ogółem budżetu gminy.

Problemy w obszarze gospodarczym.

- Zbyt mały odsetek podmiotów gospodarczych na wyznaczonym w niniejszym programie obszarze przeznaczonym do rewitalizacji.
- Rozproszenie i niewystarczająca współpraca między przedsiębiorcami.
- Zbyt słaba pozycja konkurencyjna w stosunku do Gmin z obszaru południowego województwa śląskiego.

Cele do osiągnięcia w obszarze gospodarczym.

- Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.
- Ułatwienie korzystania z różnych możliwości rozwojowych dla przedsiębiorców, np. poprzez wpisanie ich projektów do programu rewitalizacji.
- Zwiększenie konkurencyjności gospodarczo-turystycznej Gminy.

2.2.3. Sytuacja środowiskowa

Opis sytuacji środowiskowej

Powietrze

Jakość powietrza atmosferycznego. Goczałkowice-Zdrój w podziale województwa śląskiego na strefy ze względu na jakość powietrza, stosowanym w rocznych ocenach jakości powietrza, należały do strefy bieruńsko – pszczyńskiej, w której wystąpiły przekroczenia stężeń (poziomów dopuszczalnych i docelowych) benzoapirenu, wymagające opracowania programu ochrony powietrza.

Do głównych przyczyn wystąpienia przekroczeń stężeń benzoapirenu należą: intensywny ruch samochodowy na drodze krajowej nr 1, a w okresie zimowym także niska emisja i niekorzystne warunki meteorologiczne występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.

Znaczenie ma również wpływ głównych emitorów przemysłowych i związanych z produkcją ogrodnictw na terenie gminy oraz napływ zanieczyszczeń z terenów ościennych. Ze względu na kryteria ustanowione dla obszarów ochrony uzdrowiskowej, strefa bieruńsko – pszczyńska cechuje się klasą A (brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń) dla zanieczyszczeń SO₂, NO₂, CO, Pb, As, Cd, Ni i benzen oraz klasą C dla ozonu (podobnie, jak całe woj. śląskie).

Korytarze ekologiczne

Południowa część Goczałkowic-Zdroju (dolina Wisły) leży w obrębie korytarzy ekologicznych, wyznaczanych w różnych koncepcjach kształtowania ich sieci; należą do nich m.in.:

- korytarz ekologiczny rangi międzynarodowej Górna Wisła (26m) sieci Econet i ostoja Dolina Górnej Wisły (nr 582);
- korytarz migracyjny ornitologiczny (w tym w jego części stanowiącej miejsce przystankowe), ponadregionalny, związany z migracjami ptaków wykorzystującymi dolinę Wisły oraz z migracjami ptaków pomiędzy zbiornikami Goczałkowickim i Łąka;
- korytarze migracyjne teriologiczne: w południowo - zachodniej części gminy główny korytarz południowy (KPd), służący migracjom dużych ssaków drapieżnych i kopytnych, łączący obszary węzłowe Beskidu Śląskiego (PLH240005) i Lasów Pszczyńsko – Kobiórskich (K/BŚ-LPK) oraz w części południowo – wschodniej korytarz służący migracjom dużych ssaków kopytnych (K/WISŁA-LPK), łączący dolinę Wisły z Lasami i Pszczyńsko - Kobiórskimi.

Obszar gminy cechuje wysoki stopień różnorodności biologicznej. Największa liczba zbiorowisk roślinnych i gatunków zwierząt związana jest ze zbiornikami wodnymi, w szczególności ze Zbiornikiem Goczałkowickim oraz z miejscami podmokłymi. Zbiornik Goczałkowicki cechuje bogata flora i fauna; w jego obrębie stwierdzono występowanie:

- ponad 520 gatunków roślin planktonowych i peryfitowych,
- 40 gatunków roślin zanurzonych, wynurzonych lub swobodnie pływających,
- ponad 600 gatunków zwierząt (350 bezkręgowców oraz 250 gatunków kręgowców, w tym ponad 200 gatunków ptaków).

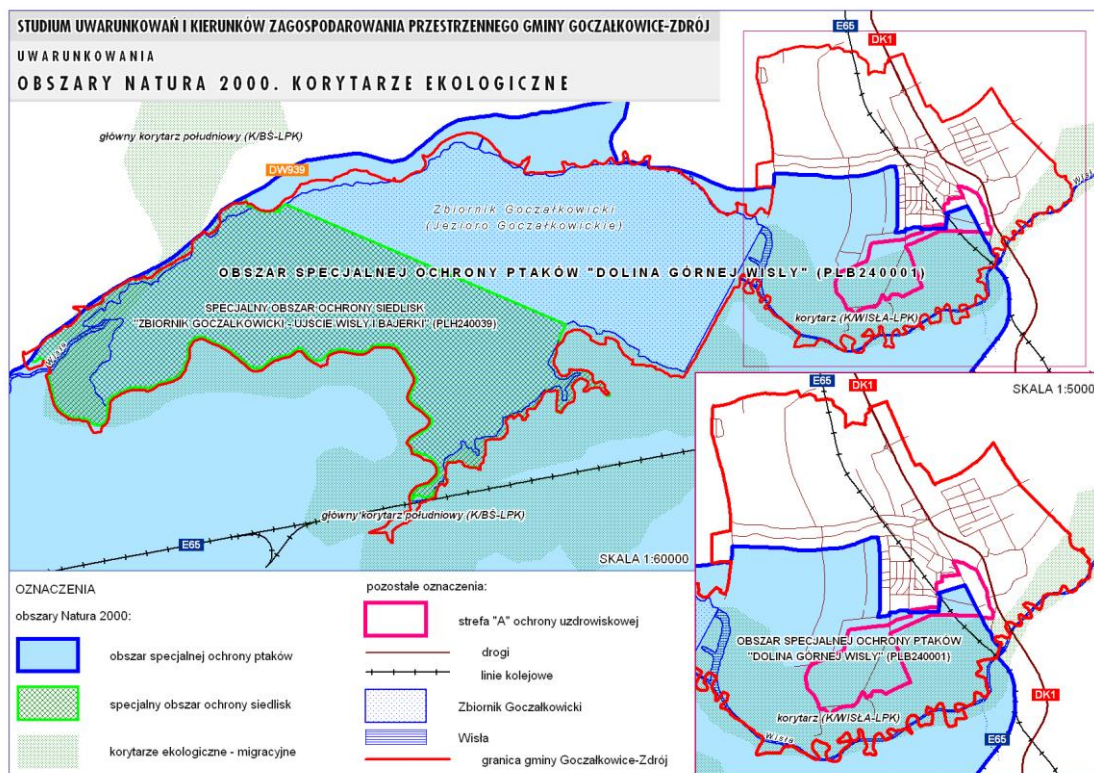
NATURA 2000

Na terenie Goczałkowic-Zdroju znajdują się siedliska przyrodnicze należące do typów siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 ([Dz.U. Nr 77, poz. 510, z późn. zm.])). W Goczałkowicach-Zdroju twory i składniki przyrody są chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody w formie obszarów Natura 2000.

- Obszaru specjalnej ochrony ptaków „Dolina Górnej Wisły”.
- Specjalny obszar ochrony siedlisk „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki”.

Powierzchnia objęta obszarami Natura 2000 wynosi w granicach gminy 38,73 km², tj. ok 82% jej powierzchni.

Rysunek 3 Obszar NATURA 2000 w odniesieniu do granic Gminy Goczałkowice-Zdrój

Źródło: www.goczalkowiczdroj.pl

Zieleń

Zieleń urządzona, w tym parki, zieleńce, zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, zieleń izolacyjno - osłonowa wzdłuż ciągów komunikacyjnych i wokół zabudowy usługowo-przemysłowej oraz zabytkowe założenia parkowe - to jeden z istotnych elementów Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych, nie tylko każdej gminy oddzielnie ale i dla powiatu. Szczególne miejsce przypada „Uzdrowisku Goczałkowice-Zdrój” ze starodrzewiem parku w stylu krajobrazowym oraz „ogrodem modernistycznym”, z towarzyszącą „małą architekturą” uzdrowską. Dodatkowy element zieleni parkowej stanowią historyczne aleje obsadzone starodrzewiem dębowym: ul. Uzdrowska, jako główna oś kompozycyjna Parku Uzdrowskiego, wraz ul. Parkową i lokalną groblą – do stacji PKP „Goczałkowice-Zdrój”.

Problemy w obszarze środowiskowym.

- Położenie tuż przy drodze krajowej DK1 – co powoduje duże zanieczyszczenie powietrza.
- Niedostosowane do potrzeb ochrony środowiska rodzaje ogrzewania budynków mieszkalnych i usługowych –niska emisja (szczególnie w okresie zimowym).
- Duża produkcja ogrodnictwa na terenie gminy, która generuje emitery przemysłowe.
- Napływ zanieczyszczeń z terenów ościennych.
- Turystyczno-uzdrowski charakter Gminy, który naraża na negatywne skutki chronioną florę i faunę.

Cele do osiągnięcia w obszarze środowiskowym.

- Zwiększenie czystości powietrza poprzez uchwalenie i wdrażanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Goczałkowice-Zdrój
- Ciągłe uświadamianie mieszkańców Gminy, turystów oraz kuracjuszy o wyjątkowym charakterze środowiskowym Gminy, o chronionych gatunkach flory i fauny.

2.2.4. Sytuacja przestrzenno-funkcjonalna

Opis sytuacji przestrzenno-funkcjonalnej.

Obszar gminy dzieli się na dwie zasadnicze części: wschodnią (pow. 16,1 km² [34% ogólnej pow. gminy]), mieszczącą zabudowę Goczałkowic-Zdroju oraz zachodnią (pow. 31,3 km²), obejmującą Zbiornik Goczałkowicki. Według faktycznego stanu zagospodarowania i użytkowania terenów, zdecydowaną większość obszaru gminy (90%) stanowią tereny otwarte, o czym decyduje przede wszystkim duża powierzchnia zajęta przez Zbiornik Goczałkowicki. W zagospodarowaniu wschodniej części obszaru gminy (a więc z pominięciem Zbiornika Goczałkowickiego), również dominują tereny otwarte, zajmujące około 75% jej powierzchni, stanowiące głównie tereny rolnicze. Udział powierzchni wód we wschodniej części Goczałkowic-Zdroju wynosi około 15%, zaś lasów i terenów zadrzewionych - ponad 8%.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy

Zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Goczałkowice-Zdrój (Uchwała nr XLII/277/2014 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 19 sierpnia 2014 r.) zasadnicza, **wschodnia część gminy**, obejmująca miejscowość Goczałkowice-Zdrój, dzieli się na kilka jednostek osadniczych, odmiennych pod względem genezy, funkcji i struktury przestrzennej. Należą do nich:

- siedlisko wsi łańcuchowej (Goczałkowice Górne),
- uzdrowisko - rozwinięte na terenach Goczałkowic Dolnych, wzdłuż ul. Uzdrowskiej,
- jednostki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej typu osiedlowego,
- układy zabudowy - dawne przysiółki: Bór (I i II), Borek (ul. Borowinowa, Rolna), Kolonia Brzozowa, Folwark (Nowy Dwór - ul. Graniczna).

Za centralną część (strefę) gminy uznaje się (zgodnie z Załoženiami wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Goczałkowice-Zdrój na lata 2007 – 2012, Uchwała Nr X/64/07 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 3 lipca 2007 r.) obszar pomiędzy ulicami: Borowinową, Wiosenną, Uzdrowską (na odcinku od Wiosennej do Parkowej), Parkową, Krzyżanowskiego, Szkolną i Lipową.

W strukturze przestrzennej wschodniej części gminy wyraźnie wyodrębnia się w jej południowym fragmencie pasmo doliny Wisły z kompleksem stawów hodowlanych i zbiornikami wodnymi o innych funkcjach, zaś we fragmencie północnym - zespół zabudowy przemysłowej i infrastruktury technicznej w sąsiedztwie Pszczyny (Zakład Uzdrtniania Wody, Osiedle Wodociągowe, zakłady Linde-Gaz) oraz powstająca zabudowa usługowa wzdłuż drogi krajowej nr 1, powodująca zacieranie się dystansu przestrzennego pomiędzy Goczałkowicami-Zdrojem a Pszczyną. **Wschodnia część gminy jest rozdzielona południkowymi trasami komunikacyjnymi o znaczeniu krajowym: drogą krajową nr 1 oraz linią kolejową nr 139, tworzącymi istotne bariery przestrzenne.**

Zbiorniki wodne

Goczałkowice-Zdrój leżą na obszarze dorzecza Wisły w regionie wodnym Małej Wisły¹⁷ (górny odcinek Wisły od źródeł do ujścia Przemszy).

Administratorem w sprawach gospodarowania wodami tego obszaru jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

Poszczególnymi ciekami i zbiornikami administrują:

- Małą Wisłą - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Potokiem Goczałkowickim - Śląski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych,
- Zbiornikiem Goczałkowickim - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A.,
- stawami hodowlanymi - Przedsiębiorstwo Produkcji i Hodowli Ryb Słodkowodnych w Krakowie Sp. z o.o.,
- zbiornikiem Rontok - Starosta Pszczyński (użytkownikiem zbiornika jest Stowarzyszenie Wędkarskie Rontok),
- Administratorem wałów przeciwpowodziowych Potoku Goczałkowickiego i lewego wału Wisły jest Śląski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych,
- wału (grobli) zbiornika Rontok - Przedsiębiorstwo Górnicze "Silesia" Sp. z o.o.

Uzdrowisko

Gmina Goczałkowice-Zdrój uzyskała status uzdrowiska ze względu na występowanie na jej terenie złóż borowiny i solanki. Formalnie, według obowiązujących przepisów, Goczałkowice-Zdrój zostały uznane za uzdrowisko z dniem 1 stycznia 1967 r. Zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 25 lipca 1967 r. w sprawie wykazu miejscowości uznanych za uzdrowiska (M.P. 1967 Nr 45, poz. 228).

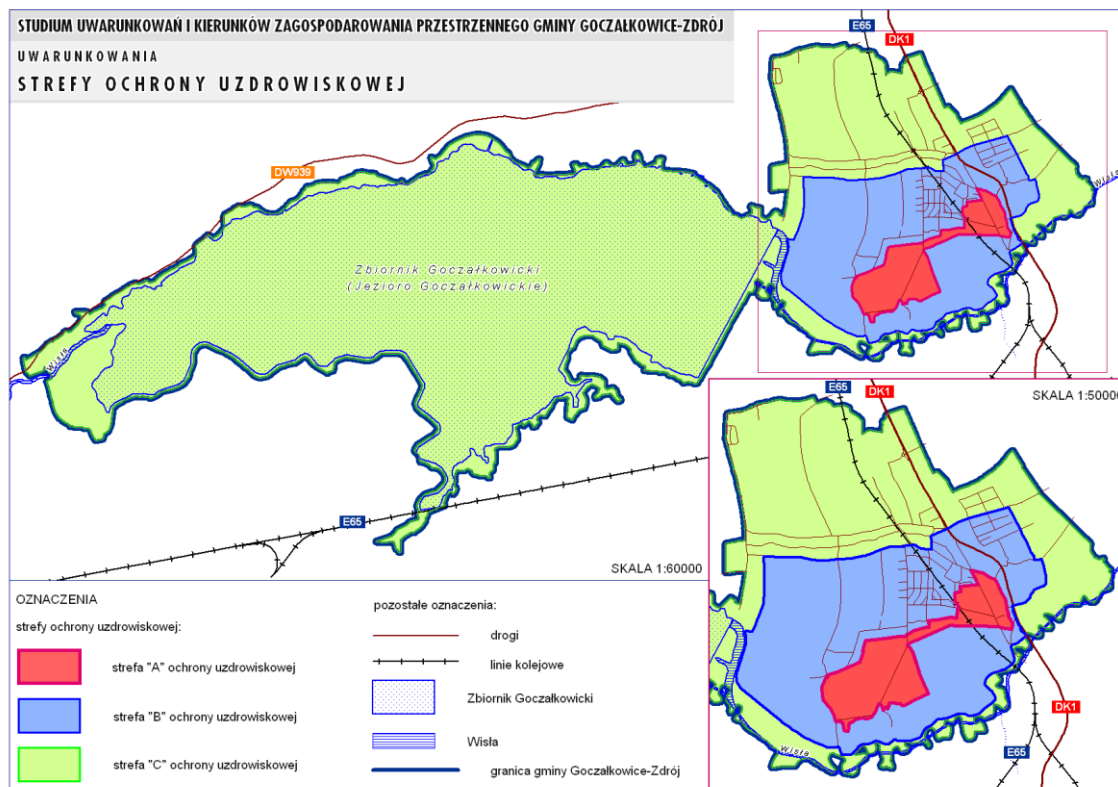
Statut Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój, obowiązujący na obszarze Gminy Goczałkowice-Zdrój w jej granicach administracyjnych, określa Uchwała Nr XXVI/164/2012 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój (publ. Dz. Urz. Woj. Śl. z 27 lutego 2013 r., poz. 1885), która zastąpiła dotychczas obowiązujący statut.

Zgodnie z treścią Statutu przyjętego uchwałą z 2012 r., uzdrowisko nosi nazwę Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój, a jego granicami są granice administracyjne Gminy Goczałkowice-Zdrój. Obszar uzdrowiska dzieli się na 3 strefy ochrony uzdrowiskowej: strefę „A” (pow. 140 ha), strefę „B” (pow. 675 ha) i strefę „C”.

- Strefa „A” - obejmuje obszar, na którym są zlokalizowane lub planowane zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, a także inne obiekty służące lecznictwu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta lub turysty, w zakresie nieutrudniającym funkcjonowania lecznictwa uzdrowiskowego, w szczególności: pensjonaty, restauracje lub kawiarnie”;
- strefa „B” - obejmuje obszar, który jest przeznaczony dla niemających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych dla pacjentów – obiektów usługowych, turystycznych, w tym hoteli, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze, jest lasem lub jeziorem;
- strefa „C” - obejmuje obszar stanowiący otoczenie strefy „B” oraz obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych.

Rysunek 4 **Strefy uzdrowiskowe w Gminie Goczałkowice-Zdrój**

Źródło: www.goczalkowiczdroj.pl

Kopaliny złóż leczniczych i węgla kamiennego

Złoże podziemnych wód leczniczych zmineralizowanych (solanek) "Goczałkowice Zdrój" obejmuje zasoby wysokozmineralizowanych (6,3-7,5%) wód typu Cl-Na, J, Fe (Br, HBO₂), o charakterze wód reliktowych, zalegających w piaszczystych górnokarbońskich warstwach łaziskich i orzeskich. Wodzie towarzyszą niewielkie ilości gazów (głównie metanu). Złoże torfu (borowiny) „Rudołtówce” zawiera torfy typu niskiego i częściowo przejściowego (szuwarowego, turzycowiskowego i olesowego). Złoże, o pow. 0,89 ha, jest udokumentowane do głębokości średnio 4,2 m.

Złoże węgla kamiennego z metanem jako kopalina towarzysząca „Silesia” (partia zachodnia) zalega pod wschodnią częścią Goczałkowic-Zdroju. Zasoby przemysłowe węgla kamiennego wynoszą 128,9 tys. t, zaś zasoby przemysłowe metanu - 83,63 mln m³.

Wydobywanie kopalin powoduje również bardzo znaczące zniszczenia obszaru Gminy, co stanowi problem nie tylko estetyczny, ale również społeczny – mieszkańcy nie chcą już aby wydobywano węgiel na terenie ich Gminy. Nieruchomości których są właścicielami ulegają

degradacji co powoduje znaczący spadek ich wartość. Dlatego występują z petycjami i wnioskami do instytucji mogących przynajmniej ograniczyć wydobywanie na obszarze Gminy Goczałkowice-Zdrój.

Powiązanie lokalnego układu drogowego z drogą krajową. Przejazdy przez linię kolejową.

Droga krajowa jest drogą o ograniczonej dostępności. Na terenie Goczałkowic-Zdroju droga ta jest dostępna w północnej części gminy z ul. Spokojnej i drogi serwisowej poprzez skrzyżowanie (ze światłami) oraz około 1,1 km na południe - w środkowej części miejscowości - z ul. Głównej i Brzozowej poprzez skrzyżowanie (ze światłami).

Dodatkowo, droga krajowa jest dostępna również z ul. Uzdrowskiej oraz z ul. Borowinowej i Stawowej. Zarządca drogi krajowej wyklucza możliwość tworzenia nowych włączeń do tej drogi.

Linia kolejowa nr 139 tworzy nieprzekraczalną dla ruchu samochodowego barierę komunikacyjną w środkowej części Goczałkowic-Zdroju – na południe od ul. Szkolnej i na północ od ul. Głównej. Przekroczenie linii kolejowej jest możliwe jedynie poprzez skrzyżowanie (w poziomie szyny) w ciągu ul. Szkolnej oraz poprzez przejazd pod linią kolejową w ciągu ul. Głównej. Przejazd ten posiada jednak ograniczoną wysokość (2,4 m) i szerokość.

Infrastruktura mieszkaniowa

Zarówno w roku 2013 jak i 2014 Gminie Goczałkowice-Zdrój oddano do użytkowania po 16 mieszkań, w tym indywidualnych 12 w 2013 r. i 11 w 2014 r i przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem 4 w 2013 r. i 5 w 2014 r. Gmina jednak ciągle posiada deficyt w sferze mieszkalnictwa socjalnego i chronionego.

Tabela 16 **Gminny zasób mieszkaniowy**

Adres	Liczba mieszkań	Stan techniczny
ul. Szkolna 70	8	2 kondygnacje, wiek 110 lat, stan średni, piece kaflowe
ul. Powstańców Śląskich 43	4	1 kondygnacja, wiek 10 lat, stan dobry, ogrzewanie elektryczne
ul. Polna 1C	1	1 kondygnacja, wiek 10 lat, stan dobry, ogrzewanie elektryczne

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Goczałkowice-Zdrój 2014 r.

Problemy w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym.

- Trwałe zaburzenie ładu przestrzennego poprzez podzielenie miejscowości przez drogę krajową DK1 i linii kolejowej nr 139 w stosunku do zabudowy miejscowości, a zwłaszcza części uzdrowskiej.
- Ciągła eksploatacji węgla kamiennego, która zagrażać może walorom uzdrowskim gminy oraz powoduje obniżanie wartości nieruchomości na terenach objętych oddziaływaniem wydobywania węgla kamiennego.
- Jakość niektórych dróg poniżej wymaganych standardów.
- Niska jakość wielorodzinnego budynku komunalnego.
- Brak mieszkań socjalnych i chronionych.

Cele do osiągnięcia w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym.

- Usprawnić przemieszczanie się między podzielonymi przed drogę DK1 dwiema częściami Gminy.
- Wybudowanie przejścia dla bezpiecznego ruchu pieszych przez linię kolejową.
- Wzmacniać poczucie jedności wśród mieszkańców obu części Gminy.
- Stopniowo modernizować drogi lokalne.
- Polepszenie warunków życia mieszkańców zamieszkujących w zasobach komunalnych.
- Utworzenie mieszkań socjalnych i chronionych.
- W pasach drogowych, jeśli pozwalają na to ich parametry techniczne warto wytyczać również ścieżki rowerowe.
- Minimalizować efekty eksploatacji węgla kamiennego.
- Racjonalnie dysponować złożami leczniczymi.

2.2.5. Sytuacja techniczna

Opis sytuacji technicznej.

Woda

W Goczałkowicach-Zdroju jest zlokalizowany Zakład Produkcji (Uzdatniania) Wody Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów SA w Katowicach i infrastruktura o znaczeniu regionalnym, związana z jego działalnością, polegającą na ujmowaniu i uzdatnianiu oraz dystrybucji wody pitnej. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy należy do zadań Administracji Zasobów Komunalnych w Goczałkowicach-Zdroju. Goczałkowice-Zdrój są zaopatrywane w wodę z Zakładu Uzdatniania Wody. Gmina kupuje wodę od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów SA i Przedsiębiorstwa Inżynierii Komunalnej w Pszczynie.

Nie ma ograniczeń w dostępie do sieci wodociągowej. Siecią wodociagową rozdzielczą, o długości około 100 km (w tym blisko 30 km przyłączy) są objęci niemal wszyscy mieszkańcy gminy (jedynie nieliczne gospodarstwa korzystają z własnych studni).

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Kanalizacja sanitarna. W Goczałkowicach-Zdroju funkcjonuje rozdzielczy system kanalizacji. Większa część obszaru gminy jest objęta systemem zbiorczej kanalizacji sanitarnej o długości około 92 km (w tym 33 km przyłączy). Do systemu kanalizacyjnego podłączona jest większość gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych.

Ścieki komunalne odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Czechowicach-Dziedzicach (administrowanej przez Przedsiębiorstwo Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. w Czechowicach - Dziedzicach), obsługującą gminę w zakresie oczyszczania ścieków.

Infrastruktura sieci kanalizacji deszczowej jest w dobrym stanie technicznym. Brakuje jednak podczyszczalni wód deszczowych odprowadzanych z terenów zanieczyszczonych (drogi, parkingi) w celu usunięcia zawiesiny i substancji ropopochodnych do wartości wymaganych przepisami.

Odwadnianie

Infrastruktura służąca odwodnieniu obszaru bezodpływowego ("depresja" Borki Pierwsze) pełni istotną rolę w ochronie przed powodzią rejonu doliny Potoku Goczałkowickiego w jego ujściowym odcinku. Do głównych elementów systemu odwodnienia, związanych z ochroną przeciwpowodziową należą obiekty pozostające w zarządzie Przedsiębiorstwa Górniczego "Silesia" Sp. o.o.: pompownie odwadniające oraz śluza wałowa.

W projekcie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z października 2015 r. Goczałkowice-Zdrój są wymienione wśród obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi.

Energetyka

W zaopatrzeniu w energię ogółem przeważa węgiel (59%), znaczący jest ponadto udział gazu ziemnego (29%). Inne źródła mają niewielkie lub marginalne znaczenie (biomasa [drewno, słoma], pompy ciepła i kolektory słoneczne - 6%, energia elektryczna - 4%, olej opałowy - 2% udziału w zaopatrzeniu w energię). Odbiorcami energii są głównie obiekty mieszkalne (53% udziału w rynku energii) oraz przemysł (41%).

Infrastruktura elektroenergetyczna zapewnia bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej w wielkości zaspokajającej obecne i przyszłe potrzeby.

Ciepło

Na przeważającym obszarze Goczałkowic-Zdroju energia cieplna wytwarzana jest przez spalanie paliw stałych i gazowych w lokalnych kotłowniach i paleniskach domowych. Do większych kotłowni lokalnych należą: kotłownie gazowe w gminnych obiektach usługowych (Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, Szkoła Podstawowa nr 1), kotłownie zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, kotłownia olejowa kościoła parafialnego p.w. św. Jerzego oraz kotłownie zakładów ogrodnich. W niektórych budynkach użyteczności publicznej zastosowano odnawialne źródła energii - kolektory słoneczne i pompę ciepła (kryta pływalnia) oraz kolektory słoneczne (Szkoła Podstawowa nr 1, sanatorium "Gwarek"). Zabudowa jednorodzinna zaopatrywana jest w ciepło z indywidualnych źródeł, opalanych głównie paliwami stałymi (węgiel kamienny, koks), rzadziej gazem ziemnym.

Gaz

Dostępność do sieci gazowych jest powszechna. Łączna liczba odbiorców gazu sieciowego na terenie gminy wynosi 1529, z czego prawie 97% to gospodarstwa domowe. Najwięcej gazu zużywa jednak sektor usługowo - handlowy (51% ogólnego zużycia gazu). W ostatnich latach wzrasta zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych.

Odnawialne źródła energii

W Goczałkowicach-Zdroju stosowane są dotychczas następujące rodzaje odnawialnych źródeł energii - słonecznej (kolektory słoneczne o łącznej powierzchni około 330 m²),

geotermii płytkiej (niskotemperaturowej - pompy ciepła) oraz biomasy (pojedyncze kotłownie indywidualne zasilane biomasą).

Ponadto istnieją dość dogodne warunki do wykorzystania w większym stopniu energii promieniowania słonecznego - kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltanicznych, a także płytkiej energetyki geotermalnej bazującej na wykorzystaniu pomp ciepła.

Telekomunikacja

Łączność przewodową w Goczałkowicach-Zdroju zapewniają linie telefoniczne napowietrzne i kablowe operatorów telekomunikacyjnych.

W zakresie łączności bezprzewodowej Goczałkowice-Zdrój znajdują się w zasięgu telefonii komórkowej drugiej generacji i częściowo trzeciej generacji.

Wojewoda Śląski decyzją nr 6/2012 z dnia 10 grudnia 2012 r. ustalił lokalizację regionalnej sieci szerokopasmowej dla inwestycji pn. "Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa: Relacja: Pszczyna - Bielsko - Biała (Obwieszczenie IFXIII.747.11.2012 z dnia 3 stycznia 2013 r.), zlokalizowanej m.in. w granicach Goczałkowic-Zdroju.

Odpady

W Goczałkowicach-Zdroju wytwarza się rocznie około 1,2 tys. ton odpadów (2008 r.), w przewadze komunalnych zmieszanych. Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych. Odpady te są wywożone na składowiska odpadów komunalnych w Knurowie i Brzeszczach.

W gospodarstwach domowych obowiązuje workowy system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zaś na terenach przeznaczonych do użytku publicznego umieszcza się pojemniki przeznaczone do segregacyjnej zbiórki odpadów. Odpady komunalne segregowane i zmieszane, a także odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny i zużyte opony są zabierane sprzed posesji.

Gmina realizuje "Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Goczałkowice-Zdrój do roku 2032" (Uchwała Nr XXXIV/221/2013 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 26 listopada 2013 r.), w myśl „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu”.

Goczałkowice-Zdrój w podziale na regiony gospodarki odpadami komunalnymi (województwa śląskiego) zostały usytuowane w regionie IV, obejmującym południową część województwa (pow. pszczyński [bez Pawłowic i Suszca], pow. bieruńsko – lędziński, pow. bielski, pow. żywiecki oraz Tychy i Bielsko – Biała, a także Wyry z pow. mikołowskiego). W regionie IV istniejące lub planowane instalacje zlokalizowane są w Bielsku - Białej, Łące, Tychach, Pszczynie i Żywcu.

Problemy w obszarze technicznym.

- Zalewanie obszaru okolicy ul. Szkolnej i ul. Głównej.
- Zbyt mało rozbudowana infrastruktura telekomunikacyjna.
- Pomimo stopniowej poprawy świadomości mieszkańców w zakresie segregowania odpadów, nadal istnieje zapotrzebowanie na promowanie tej kwestii.

Cele do osiągnięcia w zakresie technicznym.

- Rozbudowanie sieci kanalizacji deszczowej z urządzeniami służącymi podczyszczaniu wód deszczowych odprowadzanych z terenów zanieczyszczonych.
- Zmodernizowanie systemu kanalizacji deszczowej służącemu ochronie przeciwpowodziowej, w tym koniecznie w dolinie Potoku Goczałkowickiego.
- Zapewnienie możliwości budowy, modernizacji, przebudowy i rozbudowy sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym zmianę przebiegu sieci.
- Ciągłe promowanie konieczności ochrony środowiska też poprzez zwiększanie świadomości dotyczącej konieczności segregowania odpadów.

PODSUMOWANIE

Aby wzmocnić część diagnostyczną dokonano dodatkowo analizy SWOT całej Gminy. Zapisy w analizie pogrupowane są zgodnie z 5 głównymi obszarami opisywanymi w programie Rewitalizacji, tj. obszar społeczny (S), gospodarczy (G), środowiskowy (Ś), funkcjonalno-przestrzenny (F-P) i techniczny (T).

Tabela 17 ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
SPOŁECZNE 1) Wysoce wykształcona, zaktywizowana i kreatywna społeczność lokalna, duża ilość organizacji pozarządowych, (S) 2) Status gminy uzdrowskiej przekładający się na popularność w regionie i kraju, wynikający m.in. ze 150-cio letniej tradycji uzdrowskiej, przekładające się na zainteresowanie turystów, inwestorów, mieszkańców gminą (S, G), 3) Niskie bezrobocie (S) 4) Wzrastająca liczba mieszkańców (S) 5) Dodatnie saldo migracji, przekładające się na rozwój budownictwa indywidualnego (S) 6) Wysoki poziom świadczeń leczniczych – specjalistyczna kadra (S) GOSPODARCZE 7) Tereny inwestycyjne, stanowiące własność gminy (G, F-P)	SPOŁECZNE 1) Bliskość kopalni oraz związane z tym zagrożenie szkodami górniczymi, zagrożenie dla statusu uzdrowiska (S, Ś, G) 2) Brak szlaków rekreacyjno – komunikacyjnych, tematycznych ścieżek rekreacyjnych (S) 3) Utrudnienia w komunikacji pieszej: Brak kładki nad DK1, Brak kładki lub tunelu nad/pod torami kolejowymi, brak komunikacji pieszej między Goczałkowicami a Zabrzegiem (S, F-P) 4) Słabo wykorzystane zasoby naturalne (Staw Maciek, Jezioro Goczałkowickie, Staw Rontok), niedostateczna ilość atrakcji turystycznych. Ograniczony wpływ Gminy na możliwość korzystania z Jeziora Goczałkowickiego (S) 5) Słaba edukacja ekologiczna (S) 6) Brak mieszkań socjalnych oraz mieszkań chronionych (S), 7) Ograniczony dostęp do środków umożliwiających finansowanie oferty kulturalnej (S)

8) Wzrastająca liczba oraz dynamiczny rozwój podmiotów gospodarczych na terenie gminy (G) 9) Warunki sprzyjające produkcji rolnej, w tym specjalistycznej (G, Ś) 10) Rosnąca liczba turystów, kuracjuszy, przyjezdnych (G) 11) Stabilna sytuacja finansowa gminy (G) ŚRODOWISKOWE 12) Walory przyrodnicze oraz naturalne zasoby, które mogą zostać wykorzystane w celach turystycznych (Ś) 13) Walory przyrodniczo – turystyczno – rekreacyjne Jeziora Goczałkowickiego (Ś) 14) Własne surowce lecznicze (borowina, solanka) – możliwość rozwoju infrastruktury uzdrowskiej (Ś, G) FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE 15) Dobra lokalizacja komunikacyjna – bliskość konurbacji górnośląskiej, aglomeracji bielskiej, ośrodków turystycznych, miejsc pracy, szlaków komunikacyjnych (F-P) TECHNICZNE 16) Rozbudowana infrastruktura: ochrony środowiska i komunalna (wodociągi, kanalizacja, gaz), edukacyjna oraz sportowa (T)	8) Mała liczba ogólnodostępnych placów zabaw (S) 9) Niskie bezpieczeństwo komunikacyjne (S) GOSPODARCZE 1) Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej z uwagi na status uzdrowski oraz objęcie części terenu gminy siecią NATURA 2000 (G, Ś) 2) Hermetyczne środowisko lokalnych pracodawców – brak bazy danych o lokalnych ofertach pracy na terenie Gminy (G) ŚRODOWISKOWE 1) Problem niskiej emisji – wynikający z ukształtowania terenu, wpływ innych regionów na zanieczyszczenie atmosfery (Ś) 2) Hałas i zanieczyszczenie atmosfery ze strony DK1 (Ś, F-P) 3) Odnawiające się dzikie wysypiska (problem przywożonych odpadów spoza gminy) (Ś) 4) NATURA 2000 – ograniczenia w gospodarowaniu przestrzennym (Ś, F-P) FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE 5) Zły stan dworca PKP – dewastacja, degradacja, estetyka, ograniczona funkcjonalność (F-P, S) 6) Mało przyjazny układ komunikacyjny i funkcjonalno-przestrzenny spowodowany następującymi ograniczeniami: DK1, Linia kolejowa, Uzdrawisko, Dworzec (brak dojazdu). (F-P) TECHNICZNE 7) Słabo rozwinięty transport publiczny (T) 8) Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych (T) 9)
--	---

	10) Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa – istniejąca sieć drogowa nie wystarcza do rozwoju przestrzennego Gminy (T)
SZANSE SPOŁECZNE 1) Upowszechniające i utrwalające się wśród mieszkańców regionu oraz kraju zwyczaje w zakresie spędzania wolnego czasu, wzrost zainteresowania aktywnymi (wyjazdowymi) formami wypoczynku (S, G) 2) Zwiększający się poziom zamożności mieszkańców Woj. Śląskiego oraz idące za tym możliwości tej grupy w zakresie ponoszenia kosztów, związanych z wypoczynkiem, rekreacją, etc. (S) 3) Rosnąca popularność sportu (S) 4) Zwiększająca się popularność dbałości o zdrowie i kondycję fizyczną poprzez aktywne formy wypoczynku (S) 5) Zwiększająca się długość życia mieszkańców kraju (S) 6) Ograniczona ilość miejsc atrakcyjnych z punktu widzenia turystyki w obrębie konurbacji górnośląskiej (S) 7) Zwiększający się w społeczeństwie udział seniorów – osób zainteresowanych ofertą typową dla miejscowości uzdrowiskowych (S) 8) Rozwój organizacji pozarządowych (S) GOSPODARCZE 9) Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania w okresie programowania 2014 – 2020 (G) 10) Rozwój okolicznych aglomeracji miejskich w rozbieżnych względem Goczałkowic kierunkach (G)	ZAGROŻENIA SPOŁECZNE 1) Zagrożenie bezrobociem, w związku z przekształceniami własnościowymi Wojewódzkiego Ośrodka Reumatologiczno – Rehabilitacyjnego (S) 2) Likwidacja lokalnego głównego zakładu pracy – wzrost bezrobocia (S) GOSPODARCZE 3) Utrata statusu uzdrowiska – zdroju (G) 4) Dynamiczny rozwój miejscowości koncentrujących ruch turystyczny na południu Województwa Śląskiego – np. Brennej, Wisły, Ustronia, Szczyrku, czy Jaworza (G) 5) Rozwój kopalni – eksploatacja wyrobisk zlokalizowanych pod terenem gminy (G, S) ŚRODOWISKOWE 1) Klimat – zagrożenie ze strony nagłych, gwałtownych i nieprzewidywalnych zjawisk atmosferycznych (np. gradobicia) (Ś) FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE 2) Oddalająca się perspektywa budowy drogi S1 Bielsko – Mysłowice, przesądzająca o ponadnormatywnym obciążeniu ruchem DK1 (F-P, T) 3) Plany operatorów kolejowych w zakresie likwidacji połączeń biegnących przez teren gminy,

11) Rozwój sektora MSP w kierunkach priorytetowych dla gminy (sektor obsługi ruchu turystycznego, gastronomia, sport, rekreacja) (G) 12) Rozwój uzdrowiska jako podmiotu – dobra kondycja Finansowa, plany strategiczne bezpośrednio związane z Goczałkowicami (G) 13) Korzystnie kształtująca się relacja kosztów związanych z pobytem na terenie uzdrowiska, wobec oferty tego miejsca, z punktu widzenia turystów zagranicznych. (G) ŚRODOWISKOWE 14) Eliminacja szkodliwych działań gospodarki (prawne ograniczenia w zakresie ich rozwoju) (S) FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE 15) Trendy w zakresie realizacji przez mieszkańców regionu indywidualnych inicjatyw z zakresu budownictwa mieszkaniowego – poza dużymi ośrodkami miejskimi, a jednocześnie na obszarach, z których duże ośrodki miejskie są łatwo dostępne (F-P, S) TECHNICZNE 16) Budowa zbiornika retencyjnego (zbiornika przeciwpowodziowego) w Goczałkowicach-Zdroju w rejonie ul. Zimowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (T)	ewentualny koniec zatrzymywania pociągów na terenie Gminy (F-P) TECHNICZNE 1) Brak zgody GDDKiA w sprawie wybudowania kładki nad DK1 łączącej obie części Gminy (T)
---	---

Dodatkowo, aby wzmocnić część diagnostyczną i uwypuklić faktyczne problemy obszaru wyznaczonego do rewitalizacji, poniżej przedstawiono analizę SWOT dla obszaru wyznaczonego w niniejszym Programie do rewitalizacji.

Tabela 18 *Analiza SWOT obszaru wyznaczonego do rewitalizacji*

MOCNE STRONY	1) SŁABE STRONY
1) W zakres wyznaczonego obszaru wchodzi najczęściej odwiedzane części Gminy (m.in. Uzdrowisko).	2) Brak bezpośredniego dostępu do instytucji publicznych dla mieszkańców wschodniej części obszaru nr 2 (Brzezina) – aby dostać

2) Na obszarze nr 1 zlokalizowane są sklepy, bankomat, apteka, kościół, a na obszarze nr 2 znajduje się poczta, usługi gastronomiczne i hotelarskie oraz Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka – z tym że trzeba zaznaczyć, iż wszystkie te instytucje znajdują się po zachodniej części drogi DK1. 3) Bliskość głównego traktu komunikacyjnego (droga DK1 i trasa kolejowa). 4) Częściowo zmodernizowane już tereny i infrastruktura wypoczynkowo-rekreacyjno-sportowa. 5) Funkcjonujące podmioty świadczące usługi prozdrowotne. 6) Dostęp uzdrowiska do własnych źródeł leczniczych (solanki, borowiny). 7) Wysoka jakość zabiegów leczniczych.	się do wszystkich instytucji trzeba przejść przez drogę DK1. 3) W odniesieniu do całej Gminy duża ilość osób starszych i niepełnosprawnych – szczególnie na obszarze nr 2 (według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej). 4) Brak zagospodarowania terenów przy stawie Rontok – obszar nr 2. 5) Brak jakiegokolwiek infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjno-sportowej w okolicach lasu Brzezina – część obszaru nr 2. 6) Brak wystarczającej ilości działań mających na celu integrację całego obszaru rewitalizowanego, a szczególnie pod kątem integracji osób starszych (seniorów) oraz osób niepełnosprawnych – brak jednego miejsca, gdzie kumulowałyby się wszystkie działania prospołeczne w Gminie. 7) Niewystraszająca oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. 8) Zdewastowany dworzec PKP – obszar nr 1. 9) Występujące zagrożenie powodziowe. 10) Degradacja środowiska, infrastruktury gminnej oraz własności prywatnej na skutek eksploatacji górniczej – cały obszar przeznaczony do rewitalizacji. 11) niski standard bazy noclegowej. 12) istniejąca infrastruktura wymagająca modernizacji.
SZANSE 1) Tereny do zagospodarowania wypoczynkowo- turystyczno-rekreacyjnego – szczególnie w granicach obszaru nr 2. 2) Rozwój organizacji pozarządowych – działających m.in. na rzecz mieszkańców obszaru nr 2. 3) Rozbudowa bazy uzdrowiskowej. 4) Podniesienie standardów usług prozdrowotnych w Uzdrowisku. 5) Rozszerzenie oferty Uzdrowiska.	ZAGROŻENIA 1) Dalsza działalność kopalni – szczególnie w granicach obszaru nr 2. 2) Potencjalne zaostrenie przepisów lub zmiana granic obszaru NATURA 2000. 3) Utrata statusu uzdrowiska (np. niska emisja, eksploatacja górnicza).

6) Zwiększenie zatrudnienia. 7) Pozyskanie zewnętrznych środków na działania wzmacniające potencjału obszaru rewitalizowanego: • Wybudowanie bezkolizyjnego przejścia przez drogę DK1 łączącego oba wyznaczone obszary, • Stworzenie bezkolizyjnego przejścia przez tory kolejowe, • Regulacja Potoku Goczałkowickiego.	
--	--

Z powyższej analizy wynika bezspornie, iż cele i problemy wykazane w niniejszym dokumencie wynikają również z powyższej analizy. I o ile Gmina Goczałkowice-Zdrój rozpatrywana jako całość wydaje się być organizmem prężnym, o tyle analiza obszaru rewitalizowanego wykazuje, iż na wskazanym obszarze problemem zasadniczym jest brak integracji tej części Gminy, która została odgradzona od jej centrum drogą krajową, a przede wszystkim odcięcie mieszkańców tej części od usług publicznych ogólnie dostępnych. Zatem realizacja Programu Rewitalizacji w Gminie Goczałkowice-Zdrój wpłynie bardzo pozytywnie na rozwój całej Gminy.

2.2.6. Współistnienie negatywnych zjawisk społecznych z innymi

W poniższej tabeli przedstawiono korelację między problemami w obszarze społecznym występującymi w Gminie Goczałkowice-Zdrój, a problemami w zakresie pozostałych obszarów (gospodarczego, środowiskowego, funkcjonalno-przestrzennego i technicznego).

Tabela 19 Problemy społeczne w odniesieniu do problemów w ramach innych obszarów

Problemy zaobserwowane w zakresie sfery społecznej	Korelacja problemów społecznych z problemami w innych obszarach
Brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych ludności i ich niedostosowanie do zmieniających się wymogów rynku pracy (brak chęci do przekwalifikowywania się)	<u>Obszar gospodarczy.</u> Wskaźnik bezrobocia w Gminie jest stosunkowo niski (4,1%), jednakże cały czas obserwuje się niedostosowanie kwalifikacji do wymogów rynku pracy. Warto byłoby w tym zakresie ściślej współpracować z przedsiębiorcami, którzy mogliby wskazywać takie kierunki i te kwalifikacje, które na lokalnym rynku pożądane.
Ubóstwo osób stanowiących klientelę Ośrodka Pomocy Społecznej Goczałkowice – Zdrój, w tym niski poziom życia rodzin rolniczych;	<u>Obszar funkcjonalno-przestrzenny.</u> W Goczałkowicach-Zdroju dominuje zabudowa jednorodzinna, jednakże Gmina dysponuje mieszkaniami komunalnym. Największy wielomieszkaniowy budynek komunalny jest już w złym stanie, co powoduje, iż warunki mieszkaniowe osób tam przebywających są złe.

Niekorzystne zmiany struktury demograficznej (starzenie się ludności);	<u>Obszar funkcjonalno-przestrzenny.</u> Brak miejsca skupiającego osoby w wieku 60+ Brak wystarczająco szerokiej oferty aktywizującej tą grupę społeczną <u>Obszar środowiskowy.</u> Polożenie Gminy przy drodze DK1, która generuje stosunkowo wysokie zanieczyszczenie powietrza niesprzyjające zarówno samemu uzdrowisku jak również najstarszym mieszkańcom Gminy
Niewystraczająca aktywność i integracja lokalnej społeczności; Podział miejscowości przed DK1	<u>Obszar funkcjonalno-przestrzenny</u> Podstawowym problemem mieszkańców Goczałkowic-Zdrój jest podział Gminy przed drogą DK1 i linię kolejową. Problemem jest brak bezkolizyjnego przejścia z jednej strony drogi DK1 na drugą. W wyniku takiego stanu rzeczy problemem stało się zintegrowanie wszystkich mieszkańców Gminy. Dlatego też obszarem rewitalizacji objęte zostały te części gminy, które są położone po obu stronach tych barier. Po jednej stronie Gminy, gdzie znajduje się uzdrowisko i całe zaplecze szeroko pojętych usług społecznych kumuluje się właściwie życie publiczne mieszkańców. Druga część Gminy to tak naprawdę „sypialnia” dla pozostałej części Gminy. Ta część Gminy nie posiada odpowiednio, zagospodarowanych przestrzeni publicznych, gdzie można by spędzać czas wolny, chociaż istnieją obszary, które z powodzeniem można by na takie cele zagospodarować. Po tej stronie Gminy znajdują się również stawy, z których wzdłuż jednego z nich (staw Rontok) można poprowadzić np. ścieżkę rekreacyjną.
Brak zaplecza socjalnego na terenie Gminy Goczałkowice – Zdrój	<u>Obszar funkcjonalno-przestrzenny</u> Brak odpowiednio zagospodarowanego i przystosowanego do potrzeb Centrum Usług Społecznych o szerokim spektrum usług Brak odpowiedniej ilości mieszkań chronionych
Stosunkowo duża ilość kolizji drogowych	<u>Obszar funkcjonalno-przestrzenny</u> Droga DK1 i linia kolejowa 139 dzielące Gminę na dwie odrębne właściwie części, co powoduje konieczność przejeżdżania i przechodzenia z jednej strony Gminy na drugą. Problemem jest również niewystarczający stan dróg lokalnych.

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując każdy ze wskazanych problemów natury społecznej posiada swoje powiązanie z problemem występującym w innym obszarze. Można więc założyć, iż rozwiązanie problemu w jednym z 5 obszarów spowoduje polepszenie sytuacji w innych. Takie założenie jest w pełni zgodne z ideą zintegrowanych działań na rzecz rewitalizacji obszaru wyznaczonego w niniejszym dokumencie.

2.3. Potencjał Gminy Goczałkowice-Zdrój

Lokalizacja

Goczałkowice-Zdrój są gminą wiejską położoną w województwie śląskim na południowym krańcu powiatu pszczyńskiego. Gmina obejmuje obszar o powierzchni 47,39 km² z czego większą część, bo aż 33,10 km² to powierzchnia wody (Jezioro Goczałkowickie, stawy hodowlane, staw rybny i staw rekreacyjny). Liczba mieszkańców Goczałkowic-Zdroju na koniec 2015 roku wyniosła 6.591 w tym: kobiet – 3.410, mężczyzn – 3.181.

Gmina znajduje się na szlaku komunikacyjnym Katowice – Cieszyn, Katowice – Bielsko-Biała – Żywiec oraz Katowice – Wisła – Uzdrowisko. Przez Gminę przebiega droga krajowa nr 1 łącząca różne rejony Polski z południem Europy. Równolegle Gminę na pół dzieli także międzynarodowa linia kolejowa Warszawa-Wiedeń. Taki układ komunikacyjny zapewnia sprawne połączenie z ważniejszymi ośrodkami przemysłowymi jak i wypoczynkowymi. Odległość do poszczególnych miast w regionie i poza nim:

Kraków 100 km

Oświęcim 25 km

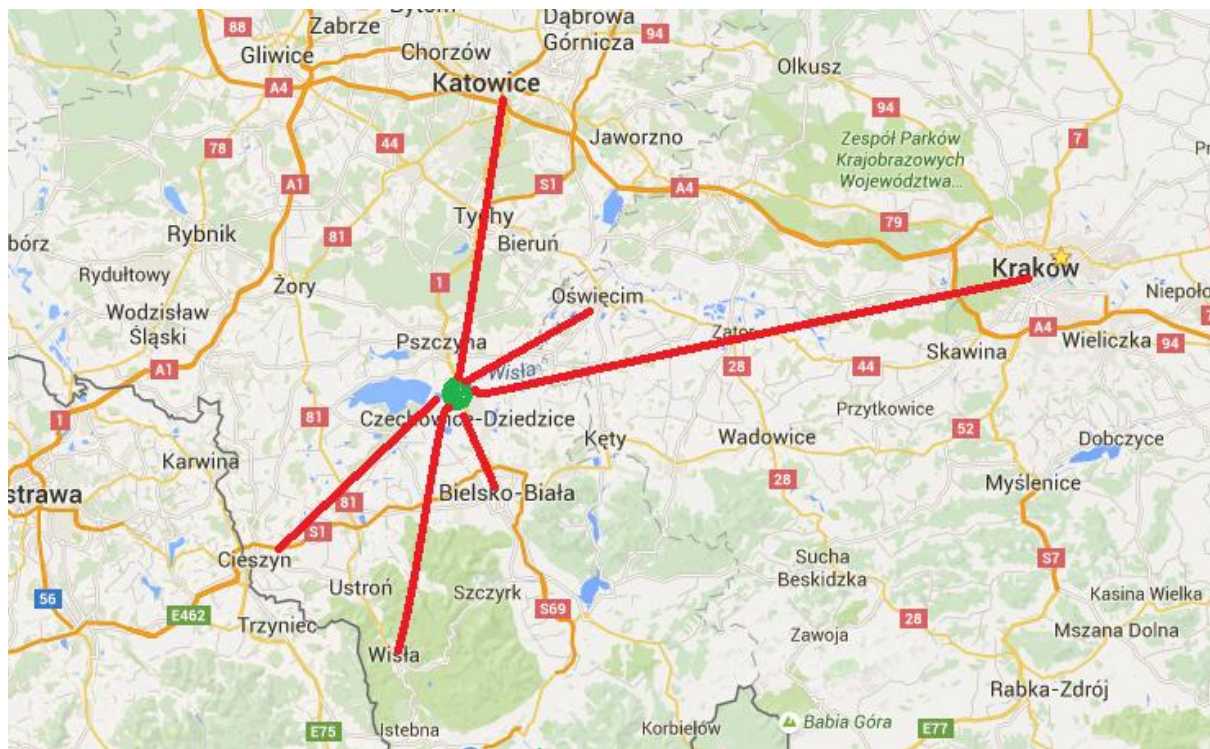
Cieszyn 40 km

Bielsko-Biała 18 km

Wisła-Uzdrowisko 50 km

Pszczyna 4 km

Rysunek 5 **Odległość od najbliższych miast**

Mapka lokalizacyjna; źródło: www.google.pl/maps/

Zbiornik wodny

Gmina jest atrakcyjnie zlokalizowana w dolinie górnej Wisły, pośród lasów i wody. Na jej terenie znajdują się liczne stawy rybne i rekreacyjne oraz jeden z największych w Polsce sztuczny zbiornik retencyjny – „Jezioro Goczałkowickie”. Zbiornik jest głównym źródłem wody pitnej dla Górnego Śląska.

Ze zbiornikiem wiąże się także ogromne bogactwo przyrody. Na obszarze występuje ponad 520 gatunków roślin, głównie planktonowych, 600 gatunków zwierząt, w tym ponad 200 gatunków ptactwa wodnego, najczęściej prawnie chronionego. W związku z powyższym to urokliwe miejsce objęte zostało specjalną ochroną NATURA 2000.

W 2006 r. udostępniono do celów turystycznych koronę zapory. Jest to doskonałe miejsce dla spacerowiczów, rowerzystów i rolkarzy. Można stąd podziwiać m.in. piękne zachody słońca.

W 2010 r. wody zbiornika ponownie zostały udostępnione żeglarzom. Amatorzy żeglarstwa mają możliwość korzystania z portu jachtowego w Wiśle Wielkiej. Przystań jest czynna od maja do października. Natomiast tuż przy wejściu na koronę zapory znajduje się Centrum Edukacji Technicznej, w którym z powodzeniem można połączyć zabawę z nauką.

Rysunek 6 Zbiornik goczałkowicki - Zapora

Źródło: materiał własny

Uzdrowisko

Największym atutem gminy jest uzyskany status uzdrowiska, które działa od 1862 r. wykorzystując miejscowe złoża borowiny i solanki. Goczałkowickie sanatorium słynie z doskonałej renomy. Uzdrowisko specjalizuje się w leczeniu: chorób narządu ruchu (ze

szczególnym uwzględnieniem reumatologicznych i ortopedycznych), chorób naczyń obwodowych, chorób laryngologicznych oraz rehabilitacją osób z cukrzycą. Ponadto w jego ofercie znajdują się wprowadzone jako jedne z pierwszych w Polsce zabiegi z dziedziny krioterapii. O niewątpliwych walorach Goczałkowic-Zdroju świadczy liczba odwiedzających go kuracjuszy. Co roku przebywa w nim ponad 10 000 pacjentów korzystających z naturalnych bogactw miejscowości. Uzdrowisko posiada pełną infrastrukturę leczniczą.

Warto wspomnieć, iż w budynku sanatoryjnym Stokrotka przyjmowane są dzieci. Leczenie dzieci do 18 roku życia w całości jest finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia w ramach ubezpieczenia zdrowotnego. Zabiegi rehabilitacyjne odbywają się w basenie, w gabinetach fizykoterapii, salkach bloczkowych, sali gimnastycznej w ramach kinezyterapii grupowej lub indywidualnej w zależności od schorzenia. Prowadzona jest również hydroterapia, masaże i terapia zajęciowa. Edukacja szkolna obejmuje program szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum. Dzieci otoczone są także opieką wychowawczą sprawowaną przez pracowników oświaty.

Rehabilitacja i leczenie najmłodszych w Goczałkowicach-Zdroju ma swoją historię trwającą już od 1880 r. W latach 50 XX w. leczenie dzieci nastawione było głównie na powikłania związane z chorobą Heinego Medina, która w latach powojennych zbierała ogromne żniwo.

Rysunek 7 **Sanatorium Gwarek**

Źródło: GOK Goczałkowice-Zdrój

Rysunek 8 **Budynek Sanatorium Dziecięcego Stokrotka**

Źródło: GOK Goczałkowice-Zdrój

Walory rekreacyjno-sportowe

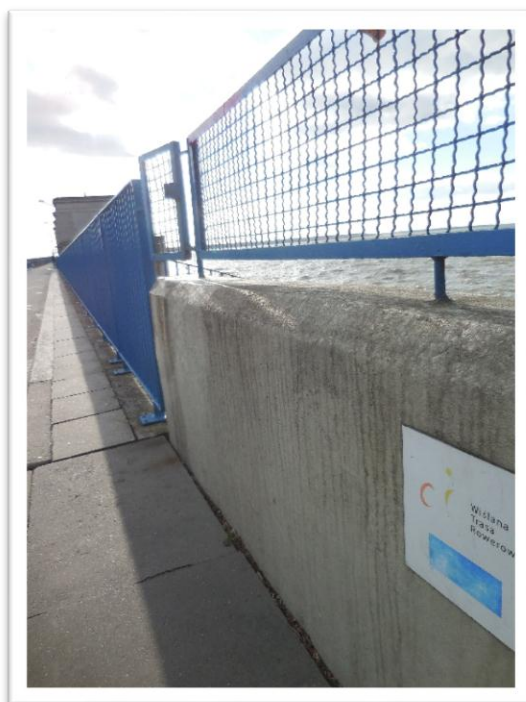
Zdrowe powietrze, możliwość korzystania z bazy zabiegowej, tereny rekreacyjne, stawy i jezioro są tymi atrakcjami, które najczęściej przyciągają kuracjuszy i turystów. W centrum miejscowości zlokalizowany jest deptak i Park Zdrojowy, zachęcające do długich spacerów. Dużą atrakcję stanowią wyznaczone ścieżki rowerowe, które są częścią tras rowerowych o zasięgu ogólnopolskim i transgranicznym:

- szlak rowerowy Wiedeń-Kraków Greenway – przez teren gminy przebiega odcinek o długości 9,1 km,
- Wiślańska Trasa Rowerowa - przez teren gminy przebiega odcinek o długości 7,58 km.

Dodatkowo, w ramach programu „Rowerem po Śląsku” ścieżki rowerowe w gminie zostały włączone w system tras rowerowych Górnego Śląska.

Rysunek 9 **Wiślańska Trasa Rowerowa** przebiega również wzdłuż Zapory (ok 7km)

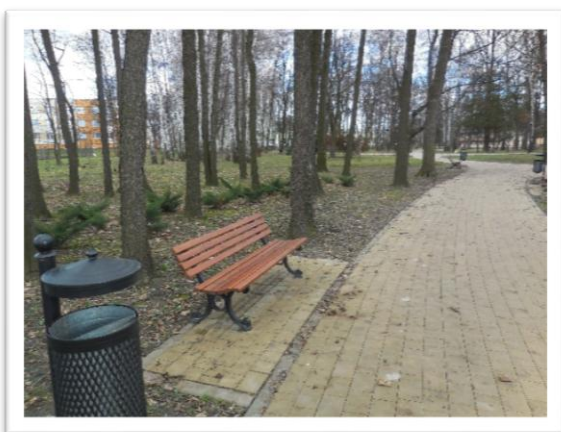

Źródło: materiały własne

W Goczałkowicach-Zdroju można w systemie weekendowym skorzystać z szerokiego wachlarza możliwości w zakresie odnowy biologicznej (baseny, sauna, solarium, siłownia, sale gimnastyczne i masażyści).

Natomiast dla zapalonych wędkarzy Jezioro Goczałkowickie jest wymarzonym miejscem do uprawiania swojej pasji. Można tu złowić wiele gatunków ryb (karpie, pstrągi, sandacze czy węgorze), a także napotkać raki, wydry czy żółwie błotne.

Rysunek 10 **Park Zdrojowy**

Rysunek 11 **Miejsce zrzutu wody na zaprze**

Źródło: materiały własne

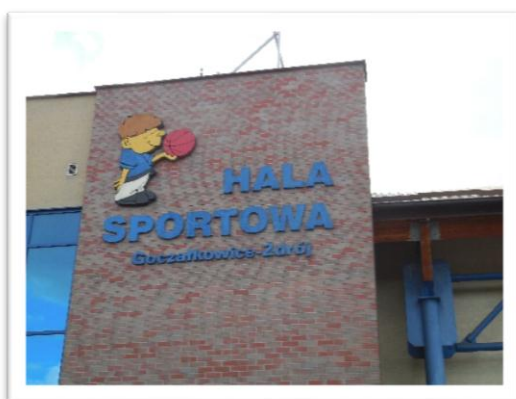
W gminie rozbudowana jest również baza sportowa. Mieszkańcy i przebywający kuracjusze lub turyści mogą korzystać z nowoczesnej hali sportowej, na której można uprawiać następujące dyscypliny sportu; halowa piłka nożna, piłka siatkowa, piłka ręczna, koszykówka, unihokey, tenis, badminton oraz z krytej pływalni, gdzie można popływać w dużym basenie sportowym lub wypocząć w mniejszym basenie treningowym. Dodatkowe atrakcje na pływalni to przeciwprądy w basenie treningowym, kaskada, bicze wodne, gejzer, zjeżdżalnia.

Rysunek 12 **Kompleks rekreacyjno-sportowy**

Źródło: materiały własne

Rysunek 13 **Front hali sportowej**

Rysunek 14 **Front pływalni**

Źródło: materiały własne

Dużą atrakcją Gminy są również Ogrody Pokazowe Kapias. Na powierzchni ponad 4 ha znajdują się ogrody tematyczne uzupełnione licznymi miejscami do odpoczynku w otoczeniu starannie dobranych roślin. Dla zwiedzających przygotowano ławeczki, altanki, zaciszne miejsca, zacienione kącki na upalne dni. Całość z założenia jest przystosowana do swobodnego poruszania się osób niepełnosprawnych i rodziców z wózkami dziecięcymi.

Ponadto na terenie Uzdrowiska, przy stawie Maciek Mały od kilku lat działa Centrum Rekreacji Wodnej, na którym można trenować jedną z wodnych dyscyplin sportowych -wakebording lub skorzystać z dostępnych na miejscu kajaków i rowerów wodnych.

Zabytki architektoniczne i sakralne

Niewątpliwą atrakcją Gminy są również jej zabytki, ściśle związane z funkcjonowaniem uzdrowiska. Na szczególną uwagę zasługuje przede wszystkim budynek pijalni wód leczniczych, wzniesiony w 1862 r. w stylu architektury parkowej.

Rysunek 15 **Budynek Starej Pijalni**

Źródło: GOK Goczałkowice-Zdrój

W niedalekiej odległości znajduje się dawny hotel z 1880 r. nazywany „Prezydent” lub „Cesarski”, obecnie siedziba dyrekcji Uzdrowiska. Obok niego znajduje się budynek w drewnianej konstrukcji muru pruskiego – pawilon zdrojowy „Wrzos” z 1874 r.

Rysunek 16 **Pawilon Sanatoryjny Wrzos**

Źródło: www.info.goczalkowiczdroj.pl

Na uwagę zasługuje również pawilon Spółki Brackiej „Górnik” wzniesiony w 1897 r., z czerwonej cegły, na podbudówce kamiennej. Obecnie w tym pawilonie zlokalizowany jest Gminny Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Publiczna.

Rysunek 17, Rysunek 18 **Budynek Górnik – obecna siedziba GOK**

Źródło: GOK Goczałkowice-Zdrój

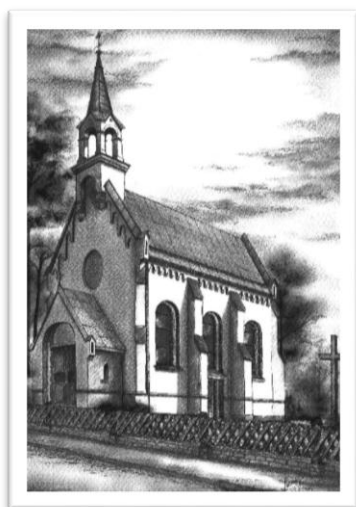
To właśnie tu, w Goczałkowicach – Zdroju, na Wiśle wyznaczona była dawna granica państwowa. Na dowód tego historycznego faktu można tu zobaczyć budynek komory celnej wzniesiony w 1918 r.

Na terenie gminy zlokalizowane są również zabytki architektury sakralnej. Na szczególną uwagę zasługuje neogotycki kościół św. Anny z 1883 r. oraz kościół św. Jerzego z 1910 r. Warto również wspomnieć o kaplicy Matki Boskiej Uzdrawienia Chorych z 1866 r., z którą wiąże się historia uzdrowienia, małego chłopca, które miało się dokonać na samym początku funkcjonowania uzdrowiska. Kaplicę wybudowano w ramach podziękowania za uzdrowienie.

Rysunek 19

Kościółek św. Anny

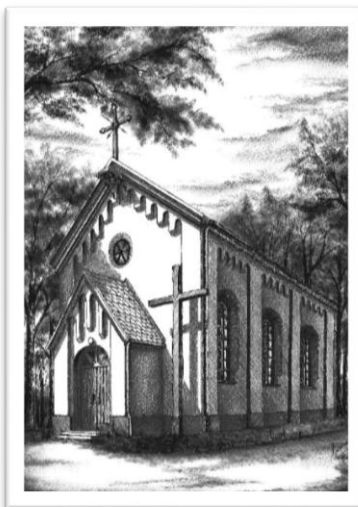
Rysunek 20

Kościół św. Jerzego

Rysunek 21

Kaplica MB Uzdr.Ch

Źródło: GOK Goczałkowice-Zdrój

2.4. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji i jego potencjał

W oparciu o:

- dokumenty strategiczne Gminy,
- obserwacje i opinie mieszkańców wyrażone w sondzie przeprowadzonej w Urzędzie Gminy w dniach 2-8 lutego 2016 r.,
- zebrane ankiety, które spłynęły do Urzędu Gminy w dniach 22.06 do 06.07 2016 r.
- spotkanie konsultacyjne, które odbyło się w Gminnym Ośrodku Kultury w Goczałkowicach-Zdroju w dniu 29 czerwca 2016 r.
- wielokrotne interpelacje i wolne głosy radnych Gminy będących przedstawicielami mieszkańców Gminy

wyznaczono obszar zdegradowany, który uznano równocześnie za obszar wymagający rewitalizacji.

Na wyznaczony obszar składają się 2 odrębne obszary położone po dwóch stronach drogi DK 1, która dzieli miejscowość na dwie części.

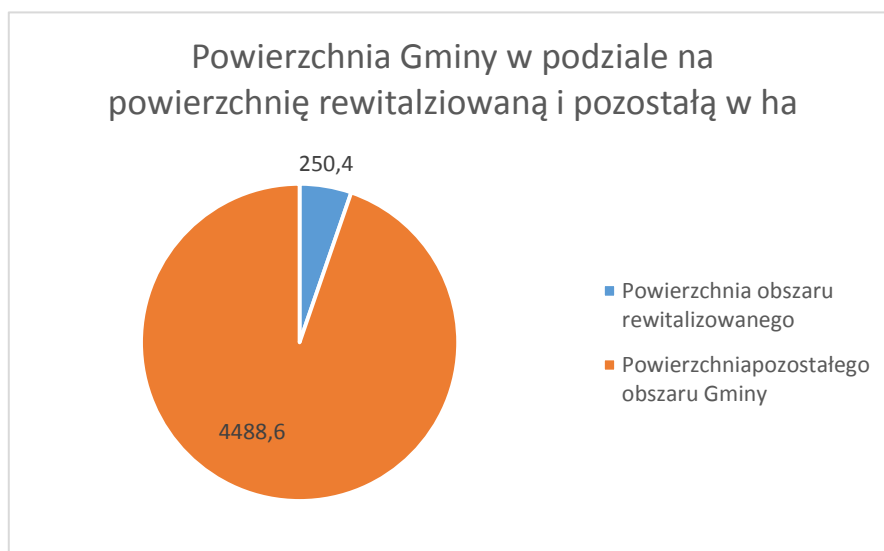
Według danych geodezyjnych powierzchnia całej Gminy, łącznie ze zbiornikiem goczałkowickim, wynosi 4739 ha.

Powierzchnia całego obszaru rewitalizowanego (obszar nr 1 i obszar nr 2) to: 250,4 ha, co stanowi 5% powierzchni Gminy.

Biorąc jednak pod uwagę specyfikę położenia Gminy i jej granic administracyjnych (ponad 60% obszaru to zbiornik wodny) można również podać, iż sam obszar gminy - bez zbiornika goczałkowickiego - to powierzchnia 1570 ha, tym samym powierzchnia obszaru rewitalizowanego wynosi 15,9 %.

Bez względu na to, która wartością się posłużymy 5% czy 15,9% - kryterium to jest zgodne z założeniami wytycznych do opracowania programów rewitalizacji „(...) obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy (...)”

Rysunek 22 **Powierzchnia obszaru rewitalizowanego**

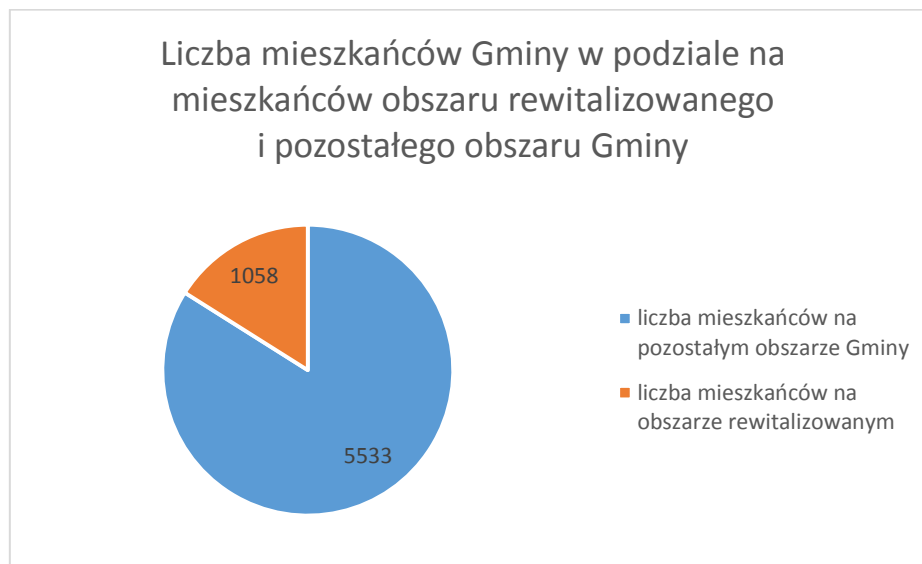
źródło: opracowanie własne

Liczba mieszkańców całej Gminy to 6591 (na 31 grudnia 2015 r.).

Obszar wyznaczony do rewitalizacji zamieszkuje natomiast 1 058 osób co stanowi 16 % ogółu mieszkańców Gminy.

Rysunek 23 **Liczba mieszkańców obszaru rewitalizowanego**

źródło: opracowanie własne

Zgodnie z „Zasadami wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020” na obszarze rewitalizowanym nie może zamieszkiwać więcej niż 30% mieszkańców gminy. W przypadku niniejszego programu na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji mieszka 16% mieszkańców gminy.

Obszar nr 1 (16,8 ha) zlokalizowany jest w zachodniej części Gminy i obejmuje kwartał, w którym zlokalizowane są m.in. mieszkania komunalne, stary/nieczynny już dworzec PKP, który stanowi miejsce pobytu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jest to również obszar, który stosunkowo często ulega zalaniu przez lokalny ciek wodny. Granice obszaru nr 1 tworzą ulice:

ul. Główna, od torów kolejowych do ul. Św. Anny,

ul. Św. Anny do ul. Szkolnej,

ul. Szkolna od ul. Św. Anny do ul. Powstańców Śląskich,

ul. Powstańców Śląskich do przejścia prowadzącego do torów kolejowych, w miejscu gdzie położony jest stary dworzec kolejowy.

Naturalną granicą tego obszaru jest linia kolejowa relacji Bielsko-Biała – Katowice.

Rysunek 24 Rysunek 25 **Zniszczony, stary dworzec kolejowy**

Źródło: materiały własne

Obszar nr 2 (233,6 ha) zlokalizowany jest w północno-wschodniej części Gminy. Obejmuje osiedle Borki Pierwsze, Borki Drugie, Staw Rontok, złoża borowiny, strefę gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza. Jego granice biegną następująco:

ul. Brzozowa od drogi krajowej nr 1 do granicy Gminy, do ul. Granicznej,
ul. Graniczna do wału przeciwpowodziowego,
długość wału przeciwpowodziowego, do drogi krajowej nr 1,
drogą krajową nr 1 w kierunku południowym, do granicy gminy,
granica Gminy w kierunku zachodnim do ul. Uzdrowskiej,
ulicą Uzdrowską do końca Parku Zdrojowego,
wzdłuż północnej granicy Parku Zdrojowego do ul. Parkowej,
ul. Parkowa do ul. Krzyżanowskiego,
ul. Krzyżanowskiego do ul. Uzdrowskiej,
ul. Uzdrowska do ul. Brzozowej (do styku z drogą krajową nr 1).

Rysunek 26 **Mapa obszaru wyznaczonego do rewitalizacji**

Źródło: UG Goczałkowice-Zdrój

Beneficjenci procesu rewitalizacji:

Głównymi Beneficjentami wdrażanego procesu rewitalizacji będą mieszkańcy zamieszkujący wyznaczony obszar, przedsiębiorcy posiadający swoje siedziby na wyznaczonym obszarze, kuracjusze oraz turyści.

Niemniej jednak oddziaływanie wdrażanych projektów rewitalizacyjnych będzie odczuwać cała Gmina i jej mieszkańcy. Rewitalizacja jest procesem, który wpisuje się wprost i realizuje zapisy ogólnogminnych programów strategicznych opracowanych dla poszczególnych sektorów. W związku z tym efekty procesu rewitalizacji będą odczuwalne dla znacznie większej liczby odbiorców niż tylko osób zamieszkujących i przebywających na wyznaczonym w programie obszarze.

Można też wskazać beneficjentów procesu rewitalizacji w poszczególnych obszarach:

Działania w obszarze społecznym: mieszkańcy Gminy, a szczególnie osoby korzystające z pomocy społecznej i zamieszkujące obszar rewitalizowany, najstarsi mieszkańcy Gminy oraz osoby niepełnosprawne, a także dzieci i młodzież biorąca udział w przeznaczonych dla nich imprezach. Beneficjentem będą również mieszkańcy wschodniej części Gminy, którzy będą mieli dostęp do zagospodarowanego terenu rekreacyjnego usytuowanego w lesie Brzezina. Beneficjentem działań społecznych będą wreszcie wszyscy mieszkańcy Gminy, którzy dzięki działaniom realizowanym w ramach Programu będą mieli szansę na większą integrację i na wzmocnienie swojej aktywności lokalnej.

Działania w obszarze gospodarczym: przedsiębiorcy mający ulokowaną działalność w granicach obszaru rewitalizowanego, a także ci, którzy prowadzą firmy poza obszarem, ale w granicach obszaru oferują swoje usługi. Przedsiębiorcy, którzy dopiero będą zakładali swoje firmy – działania prowadzone w granicach obszaru rewitalizowanego będą z pewnością zachęcać nowych potencjalnych przedsiębiorców do lokowania swoich firm lub oferowania swoich usług w jego granicach.

Działania w obszarze środowiskowym: głównie mieszkańcy Gminy, a szczególnie mieszkańcy rejonu ul. św. Główniej, który notorycznie jest zalewany podczas silnych opadów deszczu. Beneficjentami będą również kuracjusze i turyści, którzy będą korzystać efektów rewitalizacji na wyznaczonym obszarze.

Działania w obszarze funkcjonalno-przestrzennym: Beneficjentami będą w równym stopniu mieszkańcy Gminy oraz kuracjusze i turyści. Zmieniający się obszar rewitalizowany będzie sprzyjał coraz większemu poczuciu zadowolenia mieszkańców i będzie zachęcał do częstszych odwiedzin Gminy osób przyjezdnych. Beneficjentami tych działań będą również dzieci i młodzież.

Działania w obszarze technicznym: Mieszkańcy Gminy zamieszkujący obszar rewitalizowany, dostawcy mediów, przedsiębiorcy, którzy ulokowali swoje firmy na wyznaczonym w programie obszarze.

Potencjał obszaru rewitalizowanego

Wyznaczony w programie obszar rewitalizacji charakteryzuje się następującymi cechami, które stanowią o jego potencjale:

1. Duża powierzchnia terenów mogąca zostać zagospodarowana na cele przede wszystkim rekreacyjne (lasek Brzezina, Staw Rontok, Boisko LKS)
2. Bliskie położenie w stosunku do głównych atrakcji Gminy tj. Uzdrowisko, park zdrojowy, Wake Park, zrewitalizowany dworzec, Jezioro goczałkowickie, Kapias – Ogrody do zwiedzania.
3. Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zielonych (stawy, lasy, ścieżki przyrodnicze i rowerowe, Natura 2000.
4. Dobre warunki do rozwoju turystyki weekendowej (konnej, rowerowej, nordic walking, żeglarsko).
5. Zaplecze rekreacyjne i odnowa biologiczna (boiska LKS, Orlik, baseny, sauny, siłownie (uzdrowisko, Goczuś), hala sportowa, siłownie plenerowe).
6. Potencjał gospodarstw rolnych -możliwy rozwój agroturystyki.
7. Dogodne warunki do osiedlania się.
8. Na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji znajdują się złoża borowiny i w bezpośrednim sąsiedztwie źródeł solanki, dzięki którym Gmina mogła uzyskać status uzdrowiska
9. Dogodna dla przyjezdnych lokalizacja, tuż przy drodze krajowej nr 1 oraz na trasie kolejowej Katowice – Bielsko (Wisła)
10. Bliska odległość do centrum Uzdrowiska i Parku Zdrojowego
11. Na wyznaczonym obszarze znajdują się najważniejsze zabytki architektury sakralnej Gminy tj. kościół św. Jerzego, św. Anny i kaplica Matki Boskiej Uzdrawienia Chorych
12. Na wyznaczonym obszarze i w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się zabytki architektury uzdrowskiej wpisane do rejestru zabytków (stara pijalnia, budynek administracji Uzdrowiska, pawilon Wrzos, budynek Górnik-GOK).
13. Gmina należy do dwóch stowarzyszeń LGR Żabi Kraj oraz LGD Ziemia Pszczyńska – możliwość pozyskania środków.

2.5. Wizja stanu docelowego

WIZJA

Obszar wyznaczony do rewitalizacji będzie funkcjonował docelowo jako obszar zdecydowanie bardziej **przyjazny i bezpieczny** dla mieszkańców, kuracjuszy, turystów i podmiotów gospodarczych.

Obszar nr 1 stanie się docelowo przede wszystkim obszarem znacznie bezpieczniejszym jeżeli chodzi o uwarunkowani powodziowe. Regulacja potoku i wybudowanie w przyszłości, na północ od kwartału (już poza granicą obszaru rewitalizacji), zbiornika wodnego spowoduje zabezpieczenie obszaru nr 1 przed ciągłym zalewaniem.

Na rewitalizowanym obszarze zmodernizowane zostaną również budynki komunalne. Docelowa wizja zakłada również zmianę postaw mieszkańców budynków komunalnych na zasadzie **przeciwieństwa** do tzw. efektu zbitej szyby. Teoria rozbitych okien to koncepcja w

kryminologii i socjologii zakładająca, że brak reakcji na łamanie mniej ważnych norm społecznych, np. tłuczenia szyb w oknach w danej dzielnicy, sprzyja wzrostowi przestępczości i łamaniu innych norm na zasadzie zaraźliwości. I odwrotnie, tam gdzie jeden balkon został zadbane i obsadzony kwiatami, tam gdzie są w oknach wszystkie szyby mieszkańcy starają się bardziej o utrzymanie porządku, czystości i innych norm społecznych. Docelowa wizja zrewitalizowanego obszaru nr 1 obejmuje również odnowę i zagospodarowanie zdewastowanego budynku dworca kolejowego.

Obszar nr 2 Dzięki szeroko pojętemu procesowi rewitalizacji Obszar nr 2 stanie się docelowo bardziej atrakcyjny pod względem rekreacyjnym, szczególnie dla mieszkańców bezpośrednio na nim mieszkających. Zaniedbany teraz Lasek Brzezina stanie się atrakcyjnym miejscem spędzania czasu wolnego. Docelowo zagospodarowaniu rekreacyjnemu podlegał będzie również staw Rontok, wokół którego poprowadzone zostaną ścieżki dla amatorów spacerów, rolek czy rowerów. Poprzez umożliwienie mieszkańcom tej części Gminy korzystania z niezagospodarowanych dotychczas terenów rekreacyjnych wzrośnie poczucie identyfikacji lokalnej społeczności z obszarem, na którym mieszkają. Taka postawa z kolei to dobry prognostyk dla różnych działań mających aktywizować społeczność lokalną, co jest jednym z celów procesów rewitalizacyjnych w ogóle.

2.6. Cele rewitalizacji

Celem głównym rewitalizacji prowadzonej w Gminie Goczałkowice-Zdrój jest szeroko pojęta aktywizacja lokalnej społeczności oraz ułatwienie dostępu do podmiotów świadczących ogólnodostępne usługi- ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców wschodniej części Gminy oddzielonej od centrum miejscowości DK 1 - przy wsparciu działań w zakresie pobudzenia gospodarczego, w zakresie dbania o aspekty środowiskowe, w zakresie równoważenia sytuacji funkcjonalno-przestrzennej oraz w zakresie odnowy tkanki architektonicznej.

Cele szczegółowe rewitalizacji wynikające wprost z celu głównego, które będą miały wpływ na rozwiązanie problemów w poszczególnych obszarach (społeczny, gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny) to:

1. Tworzenie coraz lepszych warunków do wspierania i rozwoju aktywności lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, osób niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży zamieszkujących wschodni obszar Gminy
2. Zachęcanie sektora prywatnego do ciągłego inwestowania i rozwijania swojej działalności.
3. Wspieranie wszelkiej działalności mającej na celu poprawę stanu środowiska.
4. Minimalizowanie negatywnych skutków podziału Gminy przez drogę krajową nr 1 oraz uczęszczaną linię kolejową poprzez tworzenie publicznych stref aktywności po wschodniej części Gminy (na wschód od DK 1).
5. Ożywienie obszaru rewitalizowanego pod kątem renowacji tkanki budowlanej i infrastruktury technicznej.

Wskaźniki dotyczące osiągnięcia powyższych celów opisane są i skwantyfikowane w rozdziale dotyczącym monitoringu.

3. Planowane działania rewitalizacyjne

3.1. Lista podstawowych projektów

W trakcie opracowywania programu do Gminy spłynęły karty informacyjne dla projektów, które będą realizowane bezpośrednio w granicach wyznaczonego obszaru oraz takie które będą realizowane poza wyznaczonym obszarem, jednak ich oddziaływanie będzie miało wpływ również na obszar wyznaczony w niniejszym dokumencie.

Poszczególne projekty realizowane w ramach niniejszego programu rewitalizacji dotyczą jednej lub kilku z 5 poniższych kategorii:

S - społeczny,

G – gospodarczy,

Ś – środowiskowy,

P-F – przestrzenno-funkcjonalny,

T – techniczny

1a)

Nazwa projektu	Integracja - tolerancja
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Goczałkowicach-Zdroju(Gmina) w Partnerstwie z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Goczałkowicach-Zdroju
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	Społeczny – wpływ na aktywizację najstarszych mieszkańców Gminy W ramach projektu powstanie: - klub środowiskowy jako forma integracji społecznej dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizowanego poprzez udostępnianie pozaszkolnych form integracji. - Klub Seniora mający na celu integrację międzypokoleniową, zmianę wizerunku osoby starszej w oczach społeczeństwa, w tym wśród młodszych pokoleń, wymianę doświadczeń, naukę tolerancji i akceptacji.
Lokalizacja	Budynek „Górnik”
Szacowana wartość	200 000 PLN
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Społeczny/wkład własny Gminy
Rezultaty	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie – 30 Liczba osób niepełnosprawnych oraz osób starszych objętych projektem – 15

1b)

Nazwa projektu	Rewitalizacja fragmentu przestrzeni publicznej w Goczałkowicach-Zdroju przy ul. Uzdrowskiej poprzez odnowę budynku GÓRNIK
Podmiot realizujący	Gmina Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	Techniczny – wpływ na jakość tkanki architektonicznej gminy Przestrzenno-Funkcjonalny – wpływ na zagospodarowanie wyznaczonego obszaru, wpływ na ułatwienia dotyczące kwestii przestrzenno-funkcjonalnych Społeczny – wpływ na rozwój i aktywizację lokalnej społeczności Projekt zakłada: - demontaż urządzeń sanitarnych - usunięcie ścianek działowych - wykonanie nowych otworów drzwiowych - wykonanie przeróbki instalacji sanitarnych i elektrycznych - wykonanie instalacji oświetlenia awaryjnego - kapitalny remont wnętrza budynku, w tym: - adaptacja zabytkowego poddasza na Centrum Usług Społecznych (w szczególności na Klub Seniora i Klub Środowiskowy) - odnowienie ścian na klatce schodowej - prace wykończeniowe - wybudowanie windy w środku budynku - dostosowanie wnętrza budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych (m.in. winda, toalety) - zabezpieczenie p.poż - odtworzenie wykończenia terenu wokół budynku Należy w tym miejscu również zaznaczyć, iż GOK zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie DK 1 w związku z tym mieszkańcy Gminy mieszkający po wschodniej części Gminy będą mieli szybszy i łatwiejszy dostęp do CUS niż w przypadku innych instytucji świadczących usługi ogólnodostępne.
Lokalizacja	Goczałkowice –Zdrój, ul. Uzdrowska 61
Szacowana wartość	1 000 000 PLN
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego/wkład własny Gminy
Rezultaty	• Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej - 1 szt. • Powierzchnia zrewitalizowanego budynku – 1 662m² • Liczba osób starszych korzystających ze zmodernizowanego obiektu infrastruktury społecznej – 200 osób • Liczba osób korzystających z Klubu Środowiskowego i punktu konsultacyjnego dla uzależnionych – 50 osób • Liczba osób korzystających z usług GOK – 150 osób/tydzień

	Liczba osób korzystających z Gminnej Biblioteki Publicznej – 200 osób/tydzień
--	---

1c)

Nazwa projektu	Wspierać i motywować – warsztaty aktywności społecznej i zawodowej dla klientów OPS w Goczałkowicach-Zdroju
Podmiot realizujący	Gmina Goczałkowice-Zdrój/OPS
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S –wsparcie dla klientów OPS Projekt ma na celu wspieranie i motywowanie klientów OPS w Goczałkowicach-Zdroju, ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących obszar wyznaczony do rewitalizacji, poprzez spotkania z terapeutami, psychologami, doradcami zawodowymi, poprzez warsztaty aktywizujące w osobach dobrą zmianę. Uczestnicy projektu będą również mogli odwiedzić zakłady pracy zlokalizowane w Gminie, a także odbyć staż przygotowujący do pracy w danym zawodzie.
Lokalizacja	Gmina Goczałkowice-Zdrój/odnowiony dworzec PKP/zakłady pracy
Szacowana wartość	80 000,00 zł
Źródła finansowania	budżet Gminy/inne środki zewnętrzne
Rezultaty	przeszkolenie 20 klientów OPS w Gminie, zmotywowanie i wsparcie w dojściu do pozytywnej zmiany 10 klientów OPS

1d)

Nazwa projektu	Jak włączyć się w rynek pracy? – wsparcie przedsiębiorczości niepełnosprawnych mieszkańców Gminy.
Podmiot realizujący	Gmina Goczałkowice-Zdrój/OPS
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – wzmacnienie integracji mieszkańców obszarów rewitalizowanych Projekt ma na celu zwiększenie aktywności i samodzielności niepełnosprawnych mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Poprzez spotkania z terapeutami, doradcami, specjalistami z zakresu informatyki oraz poprzez sesje coachingowe osoby niepełnosprawne zostaną zmotywowane do działania na rynku pracy na własną rękę.
Lokalizacja	Gmina Goczałkowice-Zdrój
Szacowana wartość	80 000,00 zł
Źródła finansowania	Budżet Gminy/fundusze europejskie

Rezultaty	Przeszkolenie 10 niepełnosprawnych klientów OPS w Gminie, zmotywowanie i wsparcie w dojściu do pozytywnej zmiany 5 klientów OPS
-----------	---

2)

Nazwa projektu	Rewitalizacja przestrzenno-funkcjonalna Zespołu Sanatoryjno-Szpitalnego Rehabilitacji Narządu Ruchu „Gwarek” (ZSSRNR) znajdującego się w obszarze strefy A Uzdrowiska, przylegającej do Parku Uzdrowskiego.
Podmiot realizujący	Konfederacja Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce ZSSRNR „Gwarek”
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	Funkcjonalno-przestrzenny – wpływ na tkankę urbanistyczną Gminy Gospodarczy – wpływ na atrakcyjność ośrodka Wyprowadzenie ze stanu kryzysowego elewacji południowej i północnej budynku „Gwarek”, wymiana skorodowanych kominów wraz z ich obudową oraz wymiana obudowy starej klatki ewakuacyjnej. Rewitalizacja przyległej zieleni wraz z wykonaniem ścieżek spacerowych, małej architektury, oświetlenia i monitoringu. ZSSRNR „Gwarek” posiada pozwolenie na budowę w zakresie powyższych prac
Lokalizacja	Goczałkowice-Zdrój, ul. Uzdrowska 51
Szacowana wartość	900 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/wkład własny
Rezultaty	Podniesienie walorów przestrzenno-funkcjonalnych, społecznych oraz gospodarczych budynku wraz obszarem przylegającym bezpośrednio do zrewitalizowanego w 2013 r. Parku Zdrojowego.

3)

Nazwa projektu	Zwiększenie dostępu obywateli i przedsiębiorców do cyfrowych usług publicznych w gminie Goczałkowice-Zdrój
Podmiot realizujący	Gmina Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	Techniczny – wpływ na polepszenie infrastruktury telekomunikacyjnej Gospodarczy – umożliwienie podmiotom gospodarczym załatwiania spraw za pomocą systemu informatycznego Projekt jest związany z tworzeniem systemów i aplikacji przyczyniających się do zwiększenia dostępu obywateli do nowych e-usług w obszarach podatków lokalnych, gospodarki komunalnej oraz konsultacji społecznych.
Lokalizacja	Gmina Goczałkowice-Zdrój
Szacowana wartość	764 150 PLN

Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/wkład własny
Rezultaty	Dostęp do e-usług dla mieszkańców i przedsiębiorców z terenu Gminy

4a)

Nazwa projektu	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii: fotowoltaika i pompy ciepła, jako energooszczędne systemy zasilania Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o.
Podmiot realizujący	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., ul. Uzdrowska 54 43-230 Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	Środowiskowy – zastosowanie odnawialnych źródeł energii Gospodarczy – możliwe docelowe obniżenie kosztów energii Techniczny – zamontowanie OZE wymusza również remonty poszczególnych części budynków. Montaż instalacji fotowoltaicznej na dachach obiektów Uzdrowiska.
Lokalizacja	Obiekty Spółki Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój: Budynek Szpitala Reumatologiczno-Rehabilitacyjnego i Zakładu Przyrodoleczniczego, budynek stołówki kuchni – ul. Uzdrowska 55
Szacowana wartość	2 500 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/wkład własny
Rezultaty	• Wytwarzanie energii elektrycznej przez panele fotowoltaiczne • Odzyskiwanie energii z ciepłej wody pozabiegowej przez pompę ciepła • Efekt ekologiczny – znaczna redukcja emisji tlenu i dwutlenku węgla, tlenu azotu, tlenu siarki, zmniejszenie emisji płynów • poprawa jakości powietrza w Uzdrowisku, Gminie, powiecie i województwie

4b)

Nazwa projektu	Rewitalizacja zabytkowych budynków Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój
Podmiot realizujący	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., ul. Uzdrowska 54 43-230 Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	Spółeczne – oddziaływanie na mieszkańców i kuracjuszy (muzeum oraz pijalnia wód) Gospodarcze – nowe miejsca pracy P-F – powrót dawnych funkcji T – odnowa zabytkowych budynków

	Prowadzenie działalności w obiektach bez wdrożenia procesu rewitalizacji naraża je na degradację i stopniowe wyłączenie z użytkowania. Budynki podlegają nadzorowi konserwatorskiemu i wszelkie prace mające doprowadzić do polepszenia ich stanu technicznego wymagają szczegółowej dokumentacji technicznej zatwierdzonej przez nadzór konserwatorski. Zadania: • Kompleksowy remont elewacji i dachu w stylu mansardowym w budynku Administracji. • Kompleksowy remont elewacji i poszycia dachowego oraz utworzenie muzeum w Pawilonie Sanatoryjnym WRZOS • Kompleksowy remont elewacji i poszycia dachowego oraz zagospodarowanie wnętrza budynku Starej pijalni przywracając funkcje pijalni wód mineralnych.
Lokalizacja	Obiekty Spółki Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój: Budynek administracji – ul. Uzdrowska 54 Pawilon Sanatoryjny WRZOS Stara Pijalnia – ul. Uzdrowska 55 Budynek celny
Szacowana wartość	6 000 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/kredyty/pożyczki/środki własne
Rezultaty	• możliwość dalszego użytkowania budynków • przywrócenie dawnych funkcji • muzeum w budynku WRZOS – historia Goczałkowic • nowe miejsca pracy • rozwój całego Uzdrowiska

4c)

Nazwa projektu	Rewitalizacja pawilonu zabiegowego i odnowy biologicznej z naciskiem na wykorzystanie solanki uzdrowskiej (basen solankowy)
Podmiot realizujący	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., ul. Uzdrowska 54 43-230 Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	G –podniesienie jakości pawilonu zachęci do korzystania z solanek większą ilość osób Ś – wymiana instalacji wewnątrz budynku wpłynie na poprawę środowiska P-F – nowa, atrakcyjna aranżacja wnętrz T – odnowa tkanki budowlanej Stan obiektu jest bardzo zły. Koszty eksploatacji są bardzo wysokie, ze względu na przestarzałe instalacje i warunki techniczne. Zadania:

	- wymiana instalacji grzewczych, wod-kan, elektrycznych oraz zainstalowanie klimatyzacji - generalny remont z nową aranżacją wnętrz - zakup innowacyjnych urządzeń do hydroterapii, włącznie z zastosowaniem solanki
Lokalizacja	Zakład Przyrodolecznicy, ul. Uzdrowska 55 pawilon nr 1
Szacowana wartość	2 800 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/kredyty/pożyczki/wkład własny
Rezultaty	- poprawa udzielania świadczeń rehabilitacyjnych - wprowadzenie innowacyjnych metod leczenia w oparciu o naturalny surowiec

4d)

Nazwa projektu	Zwiększenie jakości świadczeń medycznych z zakresu chorób układu kostno-mięśniowo-stawowego poprzez rozbudowę dotychczasowej infrastruktury szpitalnej wraz z wyposażeniem
Podmiot realizujący	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., ul. Uzdrowska 54 43-230 Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – wzrost jakości i dostępności usług medycznych z zakresu chorób układu kostno-mięśniowo-stawowego G – nowe miejsca pracy Ś – nowy budynek będzie energooszczędny P-F – zaistnieje konieczność przebudowania układu komunikacyjnego T – wykorzystanie przy budowie nowoczesnych technologii, szczególnie w zakresie oszczędności energii
Lokalizacja	Ul. Uzdrowska 55
Szacowana wartość	43 000 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/kredyt/pożyczka/środki własne
Rezultaty	- zwiększenie dostępności i jakości świadczeń medycznych - zaspokojenie potrzeb zdrowotnych (rehabilitacyjnych) seniorów, ludzi aktywnych, dzieci i młodzieży

4e)

Nazwa projektu	Dostosowanie Szpitala Reumatologiczno-Rehabilitacyjnego Uzdrowiska do wymogów prawnych
Podmiot realizujący	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., ul. Uzdrowska 54 43-230 Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – dostosowanie do norm prawnych spowoduje wzrost jakości usług medycznych

	G – w przypadku niedostosowania do norm prawnych Szpital może zostać zamknięty, co odbije się niekorzystnie głównie na pracowniach Szpitala. Zmniejszą się też wpływy z tytułu udzielania usług medycznych
Lokalizacja	Ul. Uzdrowska 55
Szacowana wartość	1 500 00 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/kredyt/pożyczka/środki własne
Rezultaty	• Zwiększeni dostępności i jakości świadczeń medycznych w zakresie chorób układu ruchu • Zaspokojenie potrzeb medycznych różnych grup społecznych (od dzieci po seniorów)

4f)

Nazwa projektu	Ekotarg – promowanie zdrowego trybu życia, i zdrowej żywności
Podmiot realizujący	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., ul. Uzdrowska 54 43-230 Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – promowanie zdrowego stylu życia zachęci osoby przebywające na terenie uzdrowiska (mieszkańcy, kuracjusze) do dbania o własne zdrowie G – możliwość wystawienia swoich produktów dla lokalnych przedsiębiorców PF – powstaną nowe stoiska na terenie Uzdrowiska, które zmienią wizerunek tej części Gminy, urozmaicą obszar wyznaczony do rewitalizacji Projekt zakłada: • Wykonanie stoisk handlowych na terenie uzdrowiska • Zachęcenie okolicznych gospodarzy, przedsiębiorców do wytwarzania, sprzedawania i promowania prozdrowotnych wyrobów • Reklama przedsięwzięcia
Lokalizacja	Deptak, ul. Uzdrowska
Szacowana wartość	3 000 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/ środki własne
Rezultaty	• Promowanie zdrowej i ekologicznej żywności pochodzących z okolicznych upraw • Promocja gminy • Aktywizacja młodych producentów zdrowej żywności

4g)

Nazwa projektu	Utworzenie domu spokojnej starości i mieszkań dla aktywnych seniorów
Podmiot realizujący	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., ul. Uzdrowska 54 43-230 Goczałkowice-Zdrój

Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S-w związku z faktem, iż liczba seniorów w gminie powiększa się z roku na rok tego typu inwestycja uzupełnia działania Gminy w zakresie wdrażania działań i rozwiązań służących właśnie tej grupie społecznej. Utworzenie mieszkań dla seniorów z dostępem do opieki lekarsko-pielęgniarskiej, wyżywienia, świadczeń uzdrowskowych i serwisu sprząającego oraz infrastruktury rekreacyjnej.
Lokalizacja	Teren Uzdrowiska
Szacowana wartość	15 000 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/środki własne
Rezultaty	• Zapewnienie osobom starszym miejsca, gdzie mogłyby spędzić jesień życia • Aktywizowanie osób starszych przez wdrażania różnych programów zdrowotnych i rekreacyjnych • Zapewnienie odpowiedniej opieki lekarsko-pielęgniarskiej • Działania przeciwko wykluczeniu osób starszych

4h)

Nazwa projektu	Poprawa komunikacji i ułatwienie korzystania przez pacjentów ze świadczeń rehabilitacyjnych poprzez utworzenie łącznika komunikacyjnego obiektów Uzdrowiska (Szpital Reumatologiczno-Rehabilitacyjny – Stołówka).
Podmiot realizujący	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., ul. Uzdrowska 54 43-230 Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – ułatwienie szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym przemieszczania się między budynkami PF – nowy łącznik zmieni również przestrzeń pomiędzy budynkami, będzie jej nowym elementem T –techniczne ułatwienie przemieszczania się między dwoma obiektami Utworzony zostanie tunel komunikacyjny, częściowo przeszkolony, łączący Zakład Przyrodolecznicy ze stołówką uzdrowskową.
Lokalizacja	Teren Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój
Szacowana wartość	1 200 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/środki własne
Rezultaty	• Dogodniejsze korzystanie z usług leczniczych szczególnie w okresie jesienno-zimowym

4i)

Nazwa projektu	Podniesienie standardu bazy noclegowej Uzdrowiska
Podmiot realizujący	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o., ul. Uzdrowska 54 43-230 Goczałkowice-Zdrój

Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	T – odnowa techniczna bazy noclegowej G – podniesienie standardu wpłynie na zwiększenie ilości zainteresowanych pobytem w odnowionych pawilonach sanatoryjnych. Modernizacja bazy noclegowej w pawilonach sanatoryjnych: Limba, Azalia, Krokus, Magnolia.
Lokalizacja	Budynki Uzdrowiska
Szacowana wartość	2 500 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne źródła finansowania/wkład własny
Rezultaty	• Poprawa standardu i jakości bazy noclegowej • Zwiększenie zainteresowania bazą noclegową wśród turystów

5a)

Nazwa projektu	Zagospodarowanie przestrzenno-funkcjonalne zalesionego terenu „Lasku Brzezina”
Podmiot realizujący	Towarzystwo Społeczno-Gospodarcze „Inicjatywa”
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – zagospodarowanie lasu Brzezina będzie miało znaczący wpływ na aktywizację mieszkańców tej części Gminy (położonej po wschodniej stronie DK1). Dotychczas mieszkańcy tej części Gminy nie mieli miejsca w pobliżu swoich domów gdzie mogliby spędzać czas wolny na świeżym powietrzu P-F – zagospodarowanie przestrzenne tego zaniedbanego terenu zielonego wpłynie znacząco na atrakcyjność tej części Gminy. W ramach zadania opracowana zostanie dokumentacja projektowa. Planuje się, że na terenie lasu powstanie niewielkich rozmiarów park, z alejkami, ławeczkami oraz placem zabaw. Dodatkową atrakcją „nowej” przestrzeni będzie park linowy z przeznaczeniem dla osób dorosłych i młodzieży.
Lokalizacja	„Lasek Brzezina”, ul. Brzozowa, Goczałkowice Zdrój
Szacowana wartość	800 000 PLN
Źródła finansowania	Fundusze unijne, inne środki zewnętrzne oraz wkład własny partnera
Rezultaty	• Pozyskanie nowego terenu rekreacyjnego o powierzchni ok 5ha • Zapewnienie mieszkańcom atrakcyjnego miejsca wypoczynku • Podwyższenie standardu gminy w zakresie usług na rzecz lokalnego społeczeństwa • Poprawa ogólnego wizerunku gminy (zagospodarowanie nieużytku)

5b)

Nazwa projektu	Piknik Rodzinny w Leśnym Parku „Brzezina”
Podmiot realizujący	Towarzystwo Społeczno-Gospodarcze „Inicjatywa”.
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – ożywienie tej części gminy wzmocni jej integrację z pozostałą częścią miejscowości. Przedsięwzięcie będzie realizowane cyklicznie w obrębie Kolonii Brzozowej, w ramach nowo utworzonej, funkcjonalnej przestrzeni, wyodrębnionej w tzw. Lasku Brzezina. W założeniu, co roku, końcem czerwca, wraz z rozpoczęciem letnich wakacji, stowarzyszenie Inicjatywa będzie organizować piknik rodzinny, w celu nawiązania więzi społecznych, pomiędzy mieszkańcami wspomnianej części Goczałkowic, a pozostałymi mieszkańcami gminy. Organizatorzy mają nadzieję, że poprzez realizację planowanego działania oprócz wypracowywania „dobrych praktyk społecznych” uda się zainteresować potencjalnych uczestników wydarzenia ekologią i dbaniem o wspólne dobro publiczne.
Lokalizacja	„Lasek Brzezina”, ul. Brzozowa, Goczałkowice-Zdrój.
Szacowana wartość	25 000,00 każda z imprez
Źródła finansowania	Zewnętrzne środki finansowe, sponsoring, małe granty,
Rezultaty	• efektywne wykorzystanie nowej przestrzeni – terenu rekreacyjnego w Lasku Brzezina, • zapewnienia mieszkańcom atrakcyjnej formy wypoczynku, • integracja społeczna, pomiędzy mieszkańcami gminy, • wzmocnienie potencjału społeczno – publicznego terenów wykluczonych – Kolonii Brzozowej, • rozszerzenie dotychczasowej oferty imprez o plenerowym charakterze.

6a)

Nazwa projektu	Odnowa boisk, kortów tenisowych oraz utworzenie terenu rekreacyjnego w bezpośrednim sąsiedztwie boisk oraz Parku Zdrojowego przy ul. Uzdrowskiej 44 w Goczałkowicach-Zdroju
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Goczałkowicach-Zdroju
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – odnowiona baza rekreacyjno-turystyczno-sportowa służąca mieszkańcom i osobom przyjezdnym P-F – odnowa otwartej przestrzeni publicznej

	Zakres działań: • Przebudowa dotychczasowych obiektów sportowych (korty, dwa boiska do piłki nożnej wraz z nowymi trybunami) • Podbudowa pod nawierzchnię trawiastą na boiskach wraz z systemem nawodnienia i drenażami oraz nawierzchnia tartanowa na kortach tenisowych • Na terenach przy Parku Zdrojowym zlokalizowane zostaną parkingi, alejki spacerowe, plac zabaw dla dzieci oraz park linowy.
Lokalizacja	Ul. Uzdrowska 44 Goczałkowice-Zdrój
Szacowana wartość	5 000 000 PLN
Źródła finansowania	Zewnętrzne środki finansowania, wkład własny
Rezultaty	• Nowe tereny rekreacyjne • Infrastruktura pozwalająca na organizowanie profesjonalnych rozgrywek piłkarskich i innych różnorodnych imprez sportowych • Nowa przestrzeń umożliwiająca zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych • Promowanie aktywnego trybu życia • Poprawa ogólnego wizerunku przestrzeni publicznej gminy

6b)

Nazwa projektu	5-10-15 – Młodzi na start!
Podmiot realizujący	Gmina Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – rozwój inicjatyw społecznych skierowanych do młodych mieszkańców Gminy. Zorganizowanie cyklicznych spotkań i imprez dla dzieci i młodzieży w granicach wiekowych 5-10-15 tematycznie poukładanych zgodnie z porami roku. Całość zakończona zostanie wielkim rodzinnym piknikiem na powitanie wakacji podczas którego dzieci i młodzież przedstawią to czego się nauczyli przez cały rok. Docelowo tego typu przedsięwzięcia można będzie organizować co roku lub co dwa lata.
Lokalizacja	Gmina/obszar rewitalizowany
Szacowana wartość	150 000,00 zł
Źródła finansowania	budżet Gminy, fundusze UE
Rezultaty	Liczba uczestników w każdej grupie wiekowej wzrośnie o 15 osób (z obszaru rewitalizowanego)

7)

Projekt:	Rozmawiajmy i działajmy wspólnie!
----------	--

Beneficjent:	Gmina Goczałkowice-zdrój
Opis:	S –wsparcie aktywizacji społecznej lokalnej ludności Projekt polegał będzie na rozwijaniu aktywności społeczności lokalnej ze szczególnym naciskiem na ludność zamieszkująca wyznaczony w programie obszar. Celem projektu będzie m.in. Zachęcenie mieszkańców do udziału w inicjatywach organizowanych przed władze samorządowe, stowarzyszenia czy inne organizacje oraz uświadomienie, że mogą mieć wpływ na to co dzieje się w gminie.
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	Projekt będzie polegał zorganizowaniu minimum 4 spotkań w różnych miejscach w Gminie (GOK, imprezy plenerowe, warsztaty na temat partycypacji społecznej czy rozwiązywaniu konfliktów w społecznościach lokalnych).
Lokalizacja:	Gmina Goczałkowice-zdrój/GOK
Szacowana wartość	100 000,00 zł
Źródła finansowania:	Budżet gminy/środki z grantów
Rezultaty	zwiększenie (o 15 osób) partycypacji społecznej mieszkańców wyrażona w większej ilości uczestników spotkań konsultacyjnych oraz większej

8)

Nazwa projektu	Poznajemy naszą Gminę.
Podmiot realizujący	Gmina Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – wsparcie integracji mieszkańców Gminy Opracowanie gminnej gry terenowej mającej na celu przybliżenie najmłodszym i trochę starszym mieszkańcom jej historii, osiągnięć. Gra będzie obejmować swoim zasięgiem głównie obszar rewitalizowany. Gra będzie miał na celu również zbliżenie i zintegrowanie mieszkańców Gminy po obu stronach drogi krajowej.
Lokalizacja	Gmina
Szacowana wartość	20 000,00
Źródła finansowania	Budżet Gminy, sponsorzy
Rezultaty	Zwiększenie integracji mieszkańców Gminy, zwiększenie świadomości miejsca codziennego życia, uatrakcyjnienie zwiedzania najmłodszym mieszkańcom i turystom

9)

Nazwa projektu	Bezkolizyjne połączenie dwóch obszarów Gminy Goczałkowice-Zdrój kładką dla pieszych nad drogą DK1
Podmiot realizujący	GDDKiA we wsparciu Gminy
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	S – wzmocnienie integracji mieszkańców obszarów rewitalizowanych P-F – ułatwienie przemieszczania się z jednej części Gminy do drugiej

	Wybudowanie kładki dla pieszych nad DK1 łączącej oba obszary wskazane do rewitalizacji. Powstanie kładki dla pieszych odseparuje ruch pieszych od ruchu pojazdów, przez co zlikwiduje ryzyko zaistnienia zdarzeń niebezpiecznych, w tym wypadków z udziałem pieszych. Kładka wzmocni jednocześnie szybkie, bezkolizyjne przechodzenie z jednej części Gminy do drugiej, zachęci mieszkańców centralnej części Gminy do częstszego odwiedzania lasu „Brzezina” i jego okolic.
Lokalizacja	Gmina Goczałkowice-Zdrój/miejsce wyznaczone przez GDDKiA
Szacowana wartość	5 000 000,00 zł
Źródła finansowania	GDDKiA
Rezultaty	Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego. Wzrost intensywności przemieszczania się przez drogę DK 1 w celach typowo rekreacyjnych.

10)

Nazwa projektu	Zainwestuj u nas! Odwiedź nas! Akcja promocyjna Gminy Goczałkowice-Zdrój
Podmiot realizujący	Gmina Goczałkowice-Zdrój
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	G – Wzmocnienie wizerunku Gminy i jej konkurencyjności gospodarczo-turystyczne Projekt ma na celu promowanie walorów gospodarczych w połączeniu z turystycznymi Gminy. Przeprowadzona zostanie szeroka akcja promocyjna obejmująca minimum obszar województwa śląskiego. Wypromowane zostaną zarówno tereny inwestycyjne jak i szeroka oferta turystyczno-rekreacyjna. Plan całej akcji zostanie powierzony firmie specjalizującej się w prowadzeniu tego typu przedsięwzięć, tak aby efekty były znaczące i mierzalne dla Gminy.
Lokalizacja	Gmina Goczałkowice-Zdrój/województwo śląskie
Szacowana wartość	60 000,00 zł
Źródła finansowania	Budżet Gminy/środki prywatne
Rezultaty	Swobodne konkurowanie z miejscowościami koncentrującymi ruch turystyczny na południu Województwa Śląskiego – np. Brenna, Wisła, Ustroń, Szczyrk, czy Jaworze.

11)

Nazwa projektu	Regulacja Potoku Goczałkowickiego.
Podmiot realizujący	Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach.
Skrócony opis zakresu działań (S, G, Ś, P-F, T)	Ś – realizacja projektu zapobiegnie zalewaniu m.in. obszaru nr I

	S – zminimalizowanie strat materialnych i moralnych mieszkańców obszaru regularnie zalewanego Projekt polegał będzie na: - wykonaniu pełnej regulacji dna i brzegów cieką z wykorzystaniem, w zależności od lokalizacji: korytek żelbetowych, koszy oraz materacy siatkowo – kamiennych , płyt ażurowych - wymianie istniejących przepustów - przebudowie sieci energetycznej zgodnie z branżowym opracowaniem - włączeniu do cieką istniejących urządzeń wodnych (wlotów) - zgodnie z decyzją pozwolenia wodnoprawnego oraz dokumentacją projektową.
Lokalizacja	Gmina Goczałkowice-Zdrój, w tym tereny I obszaru objętego programem rewitalizacji (potok jest naturalną granicą obszaru nr I wyznaczonego do rewitalizacji)
Szacowana wartość	11,9 mln zł.
Źródła finansowania	Środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dotacja celowa z budżetu Gminy Goczałkowice-Zdrój oraz Starostwa Powiatowego w Pszczynie.
Rezultaty	- zabezpieczenie przeciwko powodziowe dla mieszkańców gminy oraz gminnej infrastruktury, - pozyskanie funkcjonalnego, przebudowanego zgodnie z wymogami projektowymi cieką wodnego oraz przepustów, - poprawa ogólnego wizerunku i bezpieczeństwa gminy.

Część projektów została posegregowana w grupy, w których działania w obszarze społecznym uzupełniane są projektami inwestycyjnymi. Niektóre projekty stanowią osobne zadania, których realizacja czy to w sferze społecznej czy gospodarczej czy techniczno-przestrzennej wpłynie na zrewitalizowanie wyznaczonego w programie obszaru.

3.2. Lista pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Niezwykle istotnym planowanym przez Gminę projektem do realizacji jest projekt **„Budowa zbiornika retencyjnego (zbiornika przeciwpowodziowego) w Goczałkowicach-Zdroju w rejonie ul. Zimowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą”**.

Funkcją budowanego zbiornika będzie czasowa retencja wód powierzchniowych w celu ochrony przed powodzią budynków położonych przy Potoku Goczałkowickim. Zbiornik wraz z rowami doprowadzającymi ma za zadanie uchwycenie największych spływów powierzchniowych i powolne odprowadzanie do Potoku Goczałkowickiego przez rurociągi o zmniejszonej średnicy.

W sprawie projektu zostało już wydane obwieszczenie Wojewody Śląskiego (styczeń 2016 r.) informujące o wszczęciu postępowania administracyjnego zmierzającego do wydania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych.

Potok Goczałkowicki stanowi naturalną granicę obszaru rewitalizowanego (obszar nr 1, wzdłuż ul. Głównej). Zbiornik retencyjny nie będzie co prawda zlokalizowany w obrębie wyznaczonego do rewitalizacji obszaru, jednak zdecydowanie poprawi jakość życia mieszkańców obszaru nr 1, którzy za każdym razem przy dużych opadach deszczu borykają się z zalewaniem ich domostw i firm.

Ponadto należy wspomnieć, iż w budżecie Gminy Goczałkowice-Zdrój na rok 2016 r. zabezpieczono środki na projekty inwestycyjne, których realizacja nie odbywa się bezpośrednio na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze, ale w bezpośrednim jego otoczeniu. Są to następujące inwestycje:

1. **Budowa ul. Rzemieślniczej- to kontynuacja zadania rozpoczętego w 2015r., z przewidywanym limitem wydatków na to zadanie w 2016r. 925.728 zł**
2. **Budowa ul. Krótkiej- przewidywany limit wydatków na to zadanie w 2016r. 100.000 zł.**

Jednym z problemów związanych ze zdarzeniami drogowymi jest stosunkowo duża ilość kolizji. Inwestowanie w polepszanie jakości dróg lokalnych z pewnością sprzyja większemu bezpieczeństwu drogowemu, a wymienione drogi zlokalizowane są w niedalekiej odległości od obszaru rewitalizowanego i oddziaływanie tych inwestycji może być dla niego znaczące.

Gmina zamierza również realizować 3 projekty „miękkie”

„Erasmus+” - zarządzanie projektami międzynarodowymi, współpraca i wymiana międzynarodowa i międzykulturowa- program mający na celu podniesienie kompetencji kadry nauczycielskiej z kształcenia języków obcych, realizowany od 2015r. w Gimnazjum z limitem wydatków w 2016r. 45.694 zł

„Nowa przyszłość dla uczniów w Gminie Goczałkowice-Zdrój” - program przewidziany do realizacji w latach 2016-2017 w Szkole Podstawowej i Gimnazjum, mający na celu poprawę efektywności kształcenia, uwzględniający zakup pomocy dydaktycznych oraz dodatkowe zajęcia dla uczniów z j. angielskiego, matematyki, fizyki, chemii, przyrody, organizację wycieczek edukacyjnych dla uczniów oraz zajęć dla nauczycieli, z limitem wydatków w 2016r. w wysokości 446.696 zł

„Droga do zmiany” - program realizowany w latach 2016-2017 przez Ośrodek Pomocy Społecznej, mający na celu wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, z 85% dofinansowaniem z Unii Europejskiej, z limitem wydatków w 2016r. 140.525 zł.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje projekt w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, w podprogramie 2016 polegający na dostarczeniu produktów żywnościowych takich jak: makaron, ryż, mleko, ser, cukier, olej. Edycja w 2016r. rozpocznie się we wrześniu. Programem objętych zostało 250 osób z terenu Gminy Goczałkowice-Zdrój. Realizacją zajmują się pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej powiadamiając osoby o terminach wydawania żywności oraz zajmując się jej wydawaniem. Realizacja odbywa się z porozumieniem ze Związkiem Stowarzyszeń Śląski Bank Żywności w Chorzowie.

Każde działanie na rzecz społeczności lokalnej daje nadzieję na jej zaktywizowanie. Powyższe projekty dotyczą młodzieży, nauczycieli oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym czyli dotyczą głównie tych grup społecznych, które mają być aktywowane poprzez wdrażanie programu rewitalizacji.

Projekty, które nie zostaną zrealizowane dokładnie w wyznaczonych w niniejszym programie granicach, jednak ich oddziaływanie będzie miało wpływ na ten obszar zgłosiło również Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój. Są to następujące propozycje działań rewitalizacyjnych:

Rewitalizacja drzewostanu na terenie Uzdrowiska. Część tych działań zostanie zrealizowana w granicach obszaru rewitalizowanego również, natomiast część zdecydowanie poza. W związku z tym faktem projekt będzie miał duży wpływ na obszar rewitalizowany w kontekście środowiska.

Rewitalizacja budynku sanatoryjnego Jaśmin. Uzdrowisko planuje zrealizować wiele inwestycji na obszarze podlegającym rewitalizacji. Jednak część Uzdrowiska znajduje się tuż poza wyznaczonymi granicami. Inwestowanie jednak w tkankę budowlaną (techniczną) budynków tuż poza granicą wyznaczonego obszaru będzie miało również wpływ na obszar rewitalizowany, będzie komplementarne do działań prowadzonych w granicach tego obszaru w kontekście szczególnie technicznym.

Wioska Zdrowia – poprawa jakości zdrowia społeczeństwa. Planowana wioska zdrowia będzie zlokalizowana w Parku Zdrojowym – tuż przy granicy obszaru rewitalizowanego. Ideą Wioski Zdrowia będzie stworzenie miejsca, w którym kuracjusz stosując naturalne metody, mieszkając ekologicznie i właściwie się odżywiając otrzyma kompleksową informację jak dbać o zdrowie w bardzo szerokim tego słowa znaczeniu. Realizacja projektu wpłynie zarówno na obszar społeczny jak i na obszar gospodarczy oraz przestrzenno-funkcjonalny.

Poprawa zdrowia mieszkańców, turystów oraz kuracjuszy Uzdrowiska poprzez mikroklimat tężni solankowych. Ten projekt również zlokalizowany jest w Parku Zdrojowym. Wybudowanie tężni wpłynie pozytywnie na całą gminę, w tym na obszar wyznaczony do rewitalizacji. Wpływ ten będzie widoczny szczególnie w obszarze gospodarczym. Wybudowanie tężni pozwoli na utworzenie miejsc pracy i może stanowić dużą zachętę dla potencjalnych turystów i kuracjuszy.

Rewitalizacja historyczna terenu Uzdrowiska. Projekt zakłada stworzenie ścieżki dydaktycznej na temat ciekawostek i historii Uzdrowiska, odtworzenie muszli koncertowej przy pawilonie Wrzos oraz odtworzenie szybu wydobywczego. Część ścieżki dydaktycznej przebiegała będzie w granicach obszaru rewitalizowanego i wpłynie na obszar społeczny w kwestii informowania osób przebywających na terenie Uzdrowiska o historii tego miejsca. Muszla koncertowa stanie się dodatkową atrakcją i miejscem spotkań dla mieszkańców, turystów i kuracjuszy, a takiego miejsca skupiającego większą ilość osób na powietrzu brakuje w Gminie.

Z punktu widzenia procesu rewitalizacji prowadzonego w Gminie Goczałkowice-Zdrój znaczenie mają również projekty realizowane na obszarze całego powiatu pszczyńskiego. Niektóre opisane zostały poniżej.

Aktywni 30+ w powiecie pszczyńskim. Podmiot realizujący: Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o. w Woli (projekt rekomendowany przez powiat pszczyński). Działania obejmą obszary powiatu pszczyńskiego objęte programami rewitalizacji. Projekt polegał będzie na

przygotowaniu merytorycznym i praktycznym do podjęcia pracy w zawodach aktualnie poszukiwanych na rynku pracy. Szacowana wartość projektu: 971 684,00 zł. Źródło finansowania: EFS w ramach ZIT.

Kopalnia biznesu – promocja i wsparcie przedsiębiorczości w powiecie pszczyńskim.

Podmiot realizujący: Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o. w Woli (projekt rekomendowany przez powiat pszczyński). Działania obejmą obszary powiatu pszczyńskiego objęte programami rewitalizacji. Projekt polegał będzie na wsparciu osób planujących podjąć samozatrudnienie w postaci bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Szacowana wartość projektu: 1 806 074,00 zł. Źródło finansowania: EFS w ramach ZIT.

Outplacement – kompleksowym wsparciem na rynku pracy w powiecie pszczyńskim.

Podmiot realizujący: Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o. w Woli (projekt rekomendowany przez powiat pszczyński). Działania obejmą obszary powiatu pszczyńskiego objęte programami rewitalizacji. Projekt polegał będzie na wsparciu mieszkańców powiatu pszczyńskiego zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem. Szacowana wartość projektu: 735 557,00 zł. Źródło finansowania: EFS w ramach ZIT.

Powiatowa Synergia Kariery Zawodowej. Podmiot realizujący: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie. Działania obejmą obszary powiatu pszczyńskiego objęte programami rewitalizacji. Projekt polegał będzie na współpracy w zakresie promocji i upowszechnianiu poradnictwa zawodowego przez instytucje działające w obszarze oświaty, wychowania, promocji przedsiębiorczości aktywizacji zawodowej. Szacowana wartość projektu: 128 000,00 zł. Źródło finansowania: EFS w ramach ZIT.

Poprawa jakości i warunków kształcenia ustawicznego w powiecie pszczyńskim.

Podmiot realizujący: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie. Działania obejmą obszary powiatu pszczyńskiego objęte programami rewitalizacji. Projekt polegał będzie na organizowaniu kursów kształcenia ustawicznego dla dorosłych zamieszkujących powiat pszczyński (kursy ICT i językowe). Szacowana wartość projektu: 613 156,47 zł. Źródło finansowania: EFS w ramach ZIT.

4. Wdrażanie programu

- 4.1. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Komplementarność przestrzenna projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji w Gminie Goczałkowice-Zdrój ma swoją specyfikę przestrzenną. DK 1 oraz linia kolejowa spowodowały podział Gminy, który jest odczuwalny przez jej mieszkańców. Przy wyznaczaniu tego obszaru brano pod uwagę zapisy w dokumentach strategicznych Gminy oraz wskazówki mieszkańców biorących udział w sondzie w lutym 2016 r. Zagospodarowaniem parku Brzezina po wschodniej stronie DK1 będzie miało na celu ożywienie tej części Gminy i utworzenie ciekawego i atrakcyjnego miejsca spotkań dla mieszkańców.

Dużą grupę projektów tworzą projekty wskazane przez samo Uzdrowisko – ich realizacja kumuluje się w bezpośredniej strefie uzdrowskiej (strefa A), w obszarze nr 2 wyznaczonym do rewitalizacji. Komplementarnym projektem do projektów Uzdrowiska jest projekt, który wdroży Gmina, tj. modernizacja wnętrza budynku Gminnego Ośrodka Kultury (strefa uzdrowska A) i przystosowania go na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych. To właśnie tam organizowane są różne imprezy i spotkania tej grupy wiekowej.

Wybudowanie zbiornika retencyjnego w bezpośrednim otoczeniu obszaru nr 1 wyznaczonego do rewitalizacji jest komplementarna do projektu związanego z zagospodarowaniem budynku przy ul. Szkolnej 70 na mieszkania socjalne. Ponieważ to właśnie obszar nr 1 narażony jest na ciągłe zalewanie podczas opadów atmosferycznych.

Komplementarność problemowa

Projekty wpisane w program rewitalizacji uzupełniają się wzajemnie, tak aby ich wspólna realizacja stanowiła wartość dodaną. Punkt ten jest w pełni zgodny i spójny z korelacją problemów społecznych z problemami występującymi w innych obszarach (rozdział 2.2.6)

Przykładowo:

W zmodernizowanym, dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych budynku „Górnik” utworzone zostanie Centrum Usług Społecznych (CUS). Centrum będzie stanowiło podstawową jednostkę, która będzie miała na celu aktywizowanie lokalnej społeczności poprzez zaplanowanie kompleksowych działań. Z usług Centrum będą korzystać również mieszkańcy wyremontowanych mieszkań komunalnych, a także pozostali klienci Ośrodka Pomocy Społecznej. Planowane jest również przeniesienie Ośrodka Pomocy Społecznej do budynku „Górnik”, co będzie doskonałym połączeniem działań w zakresie społecznym i kulturalnym i stanie się wyraźnym fundamentem do utworzenia w ramach projektu Centrum Usług Społecznych.

Regulacja Potoku Goczałkowickiego i zbudowanie zbiornika retencyjnego, którego lokalizacja zaplanowana została powyżej obszaru nr 1, wpłynie bezpośrednio na ten obszar rewitalizowany, na jego bezpieczeństwo przeciwpowodziowe i rozwiąże ten problem z zakresu ochrony środowiska.

Projekty wskazane przez Uzdrowisko mają na celu poprawę wizerunku, poprawę jakości poszczególnych budynków, co będzie miało bezpośrednie przełożenie na większą ilość kuracjuszy i turystów, a tym samym na lokalną gospodarkę. Projekty mają również na celu poprawę jakości środowiska, aktywizację mieszkańców, kuracjuszy i turystów odwiedzających Uzdrowisko oraz lokalnych przedsiębiorców produkujących zdrową ekologiczną żywność.

Komplementarność międzyokresowa

W poprzednich latach Gmina zrealizowała przedsięwzięcia zarówno infrastrukturalne jak i o charakterze społecznym. Wszystkie wymienione poniżej działania stanowią bardzo dobrą bazę dla rozpoczynającego się w Gminie procesu rewitalizacji.

Przykładem takich projektów jest:

1. „Poprawa atrakcyjności rekreacyjno-turystycznej Gminy Uzdrowskiej Goczałkowice-Zdrój poprzez rewitalizację zabytkowego parku zdrojowego” w ramach Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 pozyskanych za pośrednictwem LGD „Żabi Kraj

2. „Odtworzenie oznakowania i promocja dziedzictwa przyrodniczego Goczałkowic-Zdroju poprzez wydanie albumu „W Krainie Goczołka” oraz organizację imprezy – rajdu rowerowego” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, małe projekty.
3. „Modernizacja istniejącej bazy informacji turystycznej na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oś IV Leader, małe projekty. Wzbogacona została strona internetowa o portal turystyczny, wprowadzono również system informacji sms.
4. „Rewitalizacja zabytkowego budynku Gminnego Ośrodka Kultury” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oś IV Leader za pośrednictwem LGD „Ziemia Pszczyńska”
5. „Odtworzenie obiektu małej architektury – rzeźby plenerowej w centrum uzdrowiska” w ramach LGD „Ziemia Pszczyńska” małe projekty.
6. „Dostosowanie Uzdrowiska w Goczałkowicach do potrzeb ruchu turystycznego, w tym międzynarodowej turystyki uzdrowiskowej” w ramach RPO WSL na lata 2007-2013. Beneficjentem projektu był Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno-Rehabilitacyjny.
7. „Turystyczna brama do Goczałkowic-Zdroju – adaptacja budynku dworca kolejowego wraz z otoczeniem na bazę okołoturystyczną” w ramach RPO WSL na lata 2007-2013.

Rysunek 27 Zmodernizowany budynek dworca kolejowego

Źródło: materiały własne

Wszystkie powyższe projekty miały na celu uatrakcyjnić miejscowość w wymiarze przede wszystkim turystycznym i uzdrowiskowym, a więc w szeroko pojętym obszarze społecznym, ale również funkcjonalno-przestrzennym, środowiskowym oraz gospodarczym. Efekty projektów znajdują się na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji lub w jego pobliskim sąsiedztwie. Kompleksowo wdrażany niniejszy program rewitalizacji będzie wzmacniał te efekty i tworzył nowe miejsca, projekty, wydarzenia służące szeroko pojętemu rozwojowi miejscowości.

Jako komplementarne można uznać również projekty zrealizowane w ostatnich latach związane z poprawą układu komunikacyjnego Gminy, tj.:

1. Wybudowane w 2008 r. rondo na skrzyżowaniu ulic Szkolnej, Uzdrowskiej i Borowinowej
2. W roku 2010 przebudowano ul. Szkolną i ul. Św. Anny
3. W 2011 r. wykonano I etap przebudowy ul. Uzdrowskiej
4. W 2013 r. wykonano przebudowę ul. Parkowej

Całość inwestycji drogowych przyczyniła się w znacznym stopniu do usprawnienia ruchu w centrum uzdrowiska. W kolejnych latach należy stopniowo wykonywać remonty kolejnych dróg, szczególnie tych zlokalizowanych w obrębie wyznaczonego obszaru.

4.2. Indykatywne ramy finansowe

Poniżej opracowana została tabela zawierająca indykatywny wykaz projektów zamieszczonych w programie. W tabeli przedstawiono szacowaną wielkość projektu, proponowane źródła finansowania oraz obszar, na który projekt oddziałuje (społeczny, gospodarczy, środowiskowy, funkcjonalno-przestrzenny, techniczny).

Tabela 20 Indykatywny finansowy wykaz projektów zawartych w niniejszym programie

Lp.	Grupa	Nazwa projektu	Szacowana wartość	Źródła finansowania	Typ projektu (przeważający)
1.	1a.	Integracja - tolerancja	200 000	EFS/wkład własny Gminy	Społeczny
2.	1b.	Rewitalizacja fragmentu przestrzeni publicznej w Goczałkowicach-Zdroju przy ul. Uzdrowskiej poprzez odnowę budynku GÓRNIK	1 000 000	EFRR/wkład własny Gminy	Techniczny
3.	1c.	Wspierać i motywować – warsztaty aktywności społecznej i zawodowej dla klientów OPS w Goczałkowicach-Zdroju	80 000	Budżet Gminy/inne środki zewnętrzne	Społeczny
4.	1d.	Jak włączyć się w rynek pracy? – wsparcie przedsiębiorczości niepełnosprawnych mieszkańców Gminy.	80 000	Budżet Gminy/fundusze UE	Społeczny
5.	2.	Rewitalizacja przestrzenno-funkcjonalna Zespołu Sanatoryjno-Szpitalnego Rehabilitacji Narządu Ruchu „Gwarek” (ZSSRNR) znajdującego się w obszarze strefy A Uzdrowiska, przylegającej do Parku Uzdrowskiego	900 000	Zewnętrzne źródła finansowania/wkład własny ZSSRNR	Przestrzenno-funkcjonalny
6.	3.	Zwiększenie dostępu obywateli i przedsiębiorców do cyfrowych	764 150	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład Gminy	Techniczny

		usług publicznych w gminie Goczałkowice-Zdrój			
7.	4a.	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii: fotowoltaika i pompy ciepła, jako energooszczędne systemy zasilania Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój sp. z o.o.	2 500 000	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład własny/kredyt/pożyczka	Środowiskowy
8.	4b.	Rewitalizacja zabytkowych budynków Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój	6 000 000	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład własny/kredyt/pożyczka	Przestrzenno-funkcjonalny
9.	4c.	Rewitalizacja pawilonu zabiegowego i odnowy biologicznej z naciskiem na wykorzystanie solanki uzdrowskiej (basen solankowy)	2 800 000	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład własny/kredyt/pożyczka	Gospodarczy
10.	4d.	Zwiększenie jakości świadczeń medycznych z zakresu chorób układu kostno-mięśniowo-stawowego poprzez rozbudowę dotychczasowej infrastruktury szpitalnej wraz z doposażeniem	43 000 000	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład własny/kredyt/pożyczka	Przestrzenno-funkcjonalny
11.	4e.	Dostosowanie Szpitala Reumatologiczno-Rehabilitacyjnego Uzdrowiska do wymogów prawnych	1 500 000	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład własny/kredyt/pożyczka	Spółeczny
12.	4f.	Ekotarg – promowanie zdrowego trybu życia, i zdrowej żywności	3 000 000	Zewnętrzne źródła finansowania /inne środki zewnętrzne/wkład własny/kredyt/pożyczka	Gospodarczy
13.	4g.	Utworzenie domu spokojnej starości i mieszkań dla aktywnych seniorów	12 000 000	Zewnętrzne źródła finansowania /i wkład własny/kredyt/pożyczka	Spółeczny
14.	4h.	Poprawa komunikacji i ułatwienie korzystania przez pacjentów ze świadczeń rehabilitacyjnych poprzez utworzenie łącznika komunikacyjnego obiektów Uzdrowiska (Szpital Reumatologiczno-Rehabilitacyjny – Stółówka).	1 200 000	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład własny/kredyt/pożyczka	Przestrzenno-funkcjonalny
15.	4i.	Podniesienie standardu bazy noclegowej Uzdrowiska	2 500 000	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład własny/kredyt/pożyczka	Techniczny
16.	5a.	Zagospodarowanie przestrzenno-funkcjonalne zalesionego terenu „Lasku Brzezina”	800 000	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład własny partnera	Spółeczny

17.	5b.	Piknik Rodzinny w Leśnym Parku „Brzezina”	25 000	Zewnętrzne źródła finansowania, sponsoring, małe granty.	Społeczny
18.	6a.	Odnova boisk, kortów tenisowych oraz utworzenie terenu rekreacyjnego w bezpośrednim sąsiedztwie boisk oraz Parku Zdrojowego przy ul. Uzdrowskiej 44 w Goczałkowicach-Zdroju	5 000 000	Zewnętrzne źródła finansowania /wkład własny	Społeczny
19.	6b.	5-10-15 – Młodzi na start!	150 000	Budżet Gminy/fundusze UE	Społeczny
20.	7.	Rozmawiamy i działamy wspólnie!	100 000	Budżet Gminy/granty	Społeczny
21.	8.	Poznajemy naszą Gminę.	20 000	Budżet Gminy/sponsorzy	Społeczny
22.	9.	Bezkolizyjne połączenie dwóch obszarów Gminy Goczałkowice-Zdrój kładką dla pieszych nad drogą DK1	5 000 000	GDDKiA	Przestrzenno-funkcjonalny i społeczny
23.	10.	Zainwestuj u nas! Odwiedź nas! Akcja promocyjna Gminy Goczałkowice-Zdrój	60 000	Budżet Gminy/środki prywatne	Gospodarczy
24.	11.	Regulacja Potoku Goczałkowickiego.	11 900 000	Środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dotacja celowa z budżetu Gminy Goczałkowice-Zdrój oraz Starostwa Powiatowego w Pszczynie.	Środowiskowy i społeczny
		SUMA	100 579 150		

Źródło: opracowanie własne na podstawie kart projektów dostarczonych do Gminy

W poniższej tabeli wykazano natomiast jaka ilość projektów odnosi się do poszczególnych obszarów oddziaływania (społeczny, gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny). Należy jednak zaznaczyć, iż większość projektów wpisanych do programu będzie wpływało na kilka obszarów równocześnie. Dla potrzeb statystycznych w obu tabelach przedstawiono przeważający kierunek oddziaływania poszczególnych projektów.

Tabela 21 **Projekty w podziale na obszary oddziaływania**

Obszar oddziaływania	Ilość projektów	Wartość projektów planowanych do zrealizowania w odniesieniu do danego obszaru
Społeczny	11	19 955 000
Gospodarczy	3	5 860 000
Środowiskowy	2	14 400 000
Przestrzenno-funkcjonalny	5	56 100 000
Techniczny	3	4 264 150
SUMA	24	100 579 150

Źródło: opracowanie własne na podstawie kart projektów dostarczonych do Gminy

Z powyższej tabeli wynika, iż największa kwota środków finansowych przeznaczona będzie na działania w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Na drugim miejscu są zadania wpływające na wzmocnienie obszaru społecznego.

4.3. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w procesie rewitalizacji

Rewitalizacja to bardzo długotrwały i skomplikowany proces. Ma szansę na powodzenie dopiero wtedy, gdy spełniony zostanie szereg warunków. Jednym z podstawowych założeń rewitalizacji realizowanej z sukcesem jest partycypacja społeczna.

Z uwagi na to, że efekty rewitalizacji dotyczą zarówno mieszkańców zamieszkałych na danym obszarze, jak i mieszkańców pozostałego obszaru Gminy warto i trzeba z nimi konsultować różne rozwiązania, informować o rozpoczęciu procesu rewitalizacji, zaprosić do zgłaszania swoich pomysłów, projektów. To zintegrowane działanie, mające na celu odnowę nie tylko tkanki urbanistycznej, ale również odnowę życia społecznego i gospodarczego na danym obszarze, stanowi jeden z głównych obszarów zainteresowania Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej 2014-2020. To pozwala na stwierdzenie, iż partycypacja społeczna oraz partnerstwo szeroko pojęte jest niezwykle istotne podczas wdrażania funduszy europejskich w całej Unii Europejskiej.

Gmina Goczałkowice-Zdrój opracowała niniejszy dokument przede wszystkim w oparciu o dostępne gminne dokumenty strategiczne. Jednak rozumiejąc ideę partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji zaangażowała w ten proces również mieszkańców i podmioty działające na terenie Gminy.

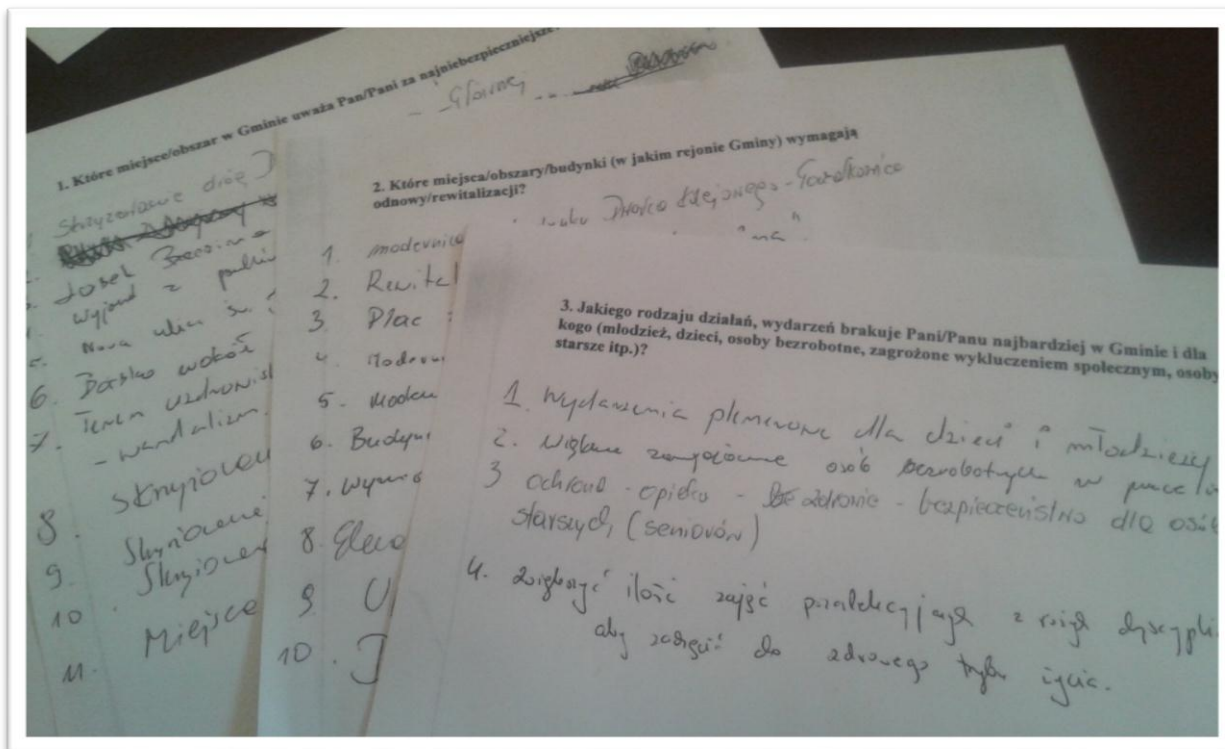
Mechanizmy włączenia mieszkańców i podmiotów działających na obszarze Gminy Goczałkowice-Zdrój obejmują następujące działania:

Sonda wśród klientów Urzędu Gminy

W dniach 2-8 lutego 2016 r. przeprowadzona została krótka sonda wśród osób będących klientami Urzędu Gminy w tych dniach.

Rysunek 28 Sonda wśród klientów UG

Źródło: Urząd Gminy Goczałkowice-Zdrój

Poniżej wskazówki, opinie i pomysły mieszkańców, którzy brali udział w sondzie (40 osób).

Pytanie nr 1

Które miejsce/obszar w Gminie uważa Pan/Pani za najniebezpieczniejsze?

Odpowiedzi:

1. Przejścia dla pieszych na drodze krajowej DK1 w rejonie Solocha (4 razy)
2. Wyjazd od ronda w zdroju na DK1
3. Wjazd do Boru II (2 razy)
4. Wyjazd z dróg podporządkowanych, zasłaniające banery i reklamy
5. Wiadukt na ulicy Głównej
6. Skrzyżowanie przy św. Annie
7. Na zaporze, na starym kąpielisku – brak oświetlenia
8. Okolice ul. Parkowej w kierunku torów kolejowych (2 razy)
9. Przejście dla pieszych w rejonie SP 1
10. Skarpa wzdłuż torów kolejowych od strony osiedla do ul. Wiślniej i Drobnera
11. Odcinek wzdłuż kanału od torów kolejowych w kierunku Boru
12. Okolice lasu Brzozowego przy ul. Solankowej
13. Słabe oświetlenie przejścia dla pieszych na DK 1 przy ul. Stawowej
14. Odcinek wzdłuż kanału od dworca kolejowego w Zdroju do ul. Powstańców Śląskich
15. Teren wokół dworca PKP przy przejeździe kolejowym

16. Okolice ul. Lipowej
17. Ul. Jeziorna, brak chodnika
18. Lasek Brzezina, ul. Brzozowa
19. Wyjazd z parkingów przy kościele św. Jerzego
20. Nowa ul. Św. Jerzego (łącznik)
21. Boisko wokół Szkoły Podstawowej
22. Teren uzdrowiska nocą, zwłaszcza w sezonie letnim (wandalizm)
23. Skrzyżowanie ul. Jeziornej i ul. Szkolnej
24. Skrzyżowanie ul. Św. Anny i ul. Szkolnej
25. Skrzyżowanie ul. Św. Jerzego z ul. Szkolną
26. Miejsca postojowe dla gimbusa

3 odpowiedzi – jest dobrze i bezpiecznie

Pogrubiłoby zostały te lokalizacje, które znajdują się wewnątrz wyznaczonego do rewitalizacji obszaru. Wiele odpowiedzi dotyczyło miejsc wpisujących się obszar rewitalizowany. Z odpowiedzi mieszkańców wynika, iż najczęściej za niebezpieczne uważane są skrzyżowania dróg, co wynika również z danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Pszczynie. Bo to właśnie ilość kolizji drogowych wzrosła w stosunku do lat poprzednich. Wskazano również na wandalizm, co dla miejscowości uzdrowskiej może być znaczącym problemem. Jako niebezpieczne miejsca często pojawiały się również lokalizacje w pobliżu torów kolejowych z dużym naciskiem na stary dworzec PKP i jego otoczenie.

Pozytywny natomiast wydaje się fakt, iż wśród różnych odpowiedzi znalazły się 3 odpowiedzi sugerujące, iż mieszkańcy czują się w swojej Gminie bezpiecznie.

Pytanie nr 2

Które miejsca/obszary/budynki (w jakim rejonie Gminy) wymagają odnowy/rewitalizacji?

Odpowiedzi:

1. Remont drogi w rejonie ulicy Lipowej
2. **Główny dworzec kolejowy Goczałkowice-Zdrój (13 razy!!!)**
3. **Zaniedbane boisko sportowe LKS**
4. ul. Robotnicza
5. Teren rekreacyjny nad zaporą
6. **Oświetlenie przy boisku LKS**
7. Budowa chodnika przy ul. Jeziornej i odnowa jej nawierzchni (2 razy)
8. Stara Rybaczówka i obejście (2 razy)
9. **Niektóre budynki przy ul. Uzdrowskiej**
10. Droga wzdłuż torów kolejowych od ul. Wiślniej
11. **Pielęgnacja i odnowa starodrzewia i pobocza przy ul. Głównej w rejonie kościoła św. Jerzego**
12. Remont ul. Żeromskiego
13. Odcinek drogi od kościoła Św. Anny do starego Boru
14. Brak połączenia drogi od ronda przy światłach na ul. Spokojnej w stronę Goczałkowic
15. **Modernizacja lasu Brzezina**
16. **Plac zabaw obok boisk LKS**
17. **Budynek przy ul. Solankowej – do wyburzenia**

- 18. Wymiana tablic gminnych informacyjnych
- 19. Elewacja domu przy ul. Szkolnej 70 (3 razy)
- 20. Wjazd do SP 1

1 odpowiedź – wszystko zrobione

Pogrubiłe zostały te lokalizacje, które znajdują się wewnątrz wyznaczonego do rewitalizacji obszaru. Wiele odpowiedzi i na to pytanie dotyczyło miejsc wpisujących się obszar rewitalizowany. Dla mieszkańców szczególnie ważna jest odnowa i zagospodarowanie samego dworca PKP jak i pobliskich terenów. Odpowiedzi dotyczyły również modernizacji boiska LKS i obszarów przyległych, a także modernizacja i zagospodarowanie lasu Brzezina. Pojawiły się również odpowiedzi dotyczące budynku z mieszkaniami komunalnymi przy ul. Szkolnej 70.

Rysunek 29 Mapa z naniesionymi lokalizacjami wymienianymi przez mieszkańców (na zielono lokalizacje związane z pytaniem nr 1, a na różowo lokalizacje związane z pytaniem nr 2, czarną kreską obrysowany został obszar wyznaczony do rewitalizacji)

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie nr 3

Jakiego rodzaju działań, wydarzeń brakuje Panu/Pani najbardziej w Gminie i dla kogo (młodzież, dzieci, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne, osoby starsze etc.)?

Odpowiedzi:

1. Sport dla starszych osób, np. tenis stołowy (2 razy)
2. Kawiarenka dla seniorów
3. Różne zajęcia dla młodzieży – nie tylko sportowe
4. Różne zajęcia, w tym muzyczne, taniec nowoczesny i wydarzenia dla dzieci (5 razy)

5. Klub seniora, koła zainteresowań dla seniorów, np. koło robótek ręcznych
6. Zmobilizować osoby bezrobotne, pijące, zająć ich czymś,
7. Jacht Klub na zbiorniku goczałkowickim i kąpielisko (2 razy)
8. Plac w plenerze dla dzieci, np. skate park, zawody pływackie (5 razy)
9. Więcej imprez sportowych (2 razy)
10. Więcej imprez kulturalnych –koncerty, wieczory autorskie
11. Plac zabaw dla dzieci z prawdziwego zdarzenia
12. Dom seniora dla osób starszych
13. Brak deptaku łączącego Zdrój i zaporę
14. Więcej prac interwencyjnych dla bezrobotnych
15. Ochrona, opieka, bezpieczeństwo seniorów

4 odpowiedzi - niczego nie brakuje, w Gminie wszystko już jest co trzeba

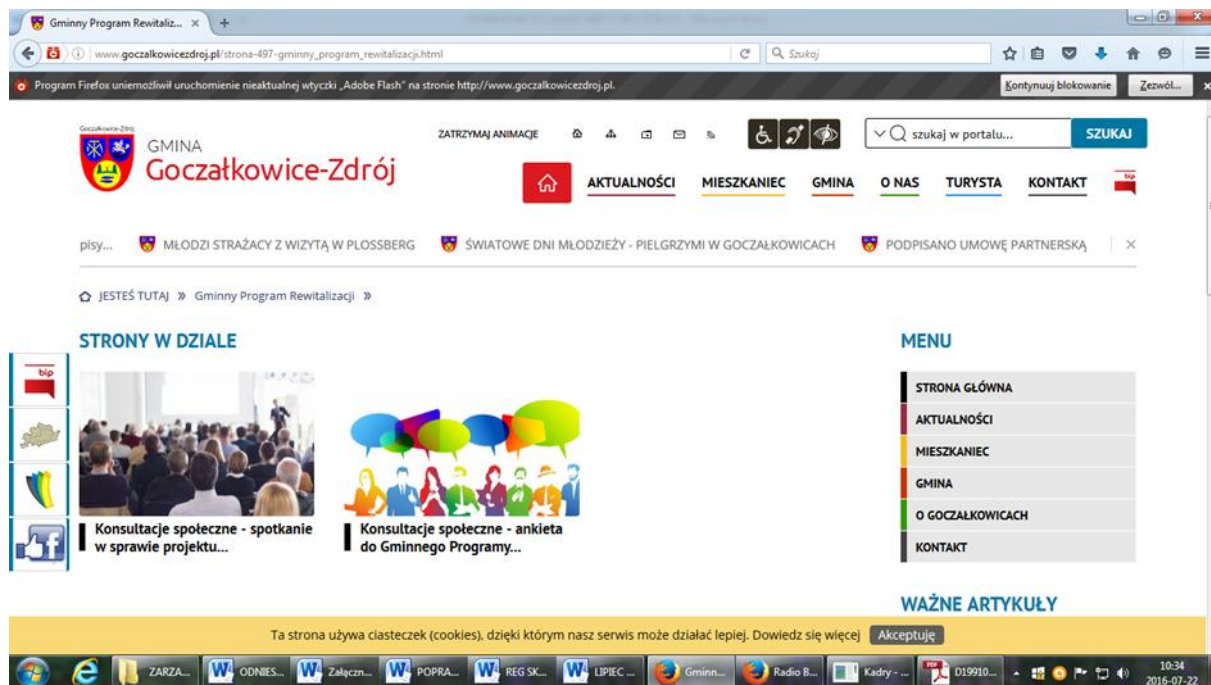
Pytanie nr 3 dotyczyło oczekiwań w zakresie aktywizacji i potrzeb społeczno-kulturalno-sportowo-edukacyjnych mieszkańców. Właściwie spora większość odpowiedzi dotyczyła tego, co można wdrożyć w życie realizując cele niniejszego programu rewitalizacji. Dużo pomysłów i sugestii związanych było z udogodnieniami i aktywizacją ludzi starszych, dzieci i młodzieży. Kilka odpowiedzi odnosiło się do większego aktywizowania osób bezrobotnych. Tak więc zarówno ze strategicznych dokumentów gminnych, jak i ze statystyk oraz z perspektywy mieszkańców ważne jest przede wszystkim aktywizowanie osób starszych, bezrobotnych oraz poszerzona oferta pozalekcyjna dla dzieci i młodzieży. Na to pytanie również zdarzyły się odpowiedzi, iż w Gminie dużo się dzieje, tak więc wdrażanie niniejszego programu będzie miało na celu poszerzenie tych działań i wdrożenie nowych pomysłów.

Konsultacje

Poza sondą przeprowadzoną w lutym 2016 r. wśród klientów Urzędu Gminy Gmina Goczałkowice-Zdrój utworzyła na swojej stronie internetowej osobną zakładkę poświęconą rewitalizacji zapewniając tym samym szeroki dostęp do informacji o konsultacjach społecznych związanych z opracowanym Programem.

Rysunek 30 Zakładka informująca o Programie Rewitalizacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Goczałkowice-Zdrój

Źródło: http://www.goczalkowicezdroj.pl/strona-497-gminny_program_rewitalizacji.html

W dniach 22 czerwca do 6 lipca 2016 przeprowadzone zostały konsultacje społeczne w formie:

1. ankiety, którą każdy mieszkaniec mógł wypełnić. Informacja o tym była podana na stronie internetowej Urzędu Gminy. Ankietę można było składać:
 - o osobiście w godzinach od 7.30 do 15.30 w poniedziałki, od 7.30 do 17.00 we wtorki lub od 7.30 do 15.00 od środy do piątku w sekretariacie Urzędu Gminy w Goczałkowicach-Zdroju, przy ul. Szkolnej 13, 43-230 Goczałkowice-Zdrój,
 - o za pośrednictwem poczty na adres: Urzędu Gminy w Goczałkowicach-Zdroju, ul. Szkolnej 13, 43-230 Goczałkowice-Zdrój,
 - o elektronicznie poprzez przesłanie skanu lub wersji elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@goczalkowicezdroj.pl w terminie do dnia 6 lipca 2016 r.

W dniu 29 czerwca 2016 r. w Gminnym Ośrodku Kultury odbyło się spotkanie konsultacyjne, na którym omówiono krótko prace nad opracowaniem programu oraz rozmawiano o problemach, z którymi boryka się gmina, a które związane są z szeroko pojętą rewitalizacją. W spotkaniu wzięli udział: przedstawiciel Rady Gminy, przedstawiciele Gminy oraz przedstawiciel lokalnego stowarzyszenia, które działa szczególnie na obszarze wschodniej części Gminy (obszar wyznaczony w Programie jako obszar nr 2).

Ponadto zainteresowane podmioty otrzymały karty projektów do wypełnienia w celu umieszczenia konkretnych przedsięwzięć w Programie. Zainteresowanie również nie był zbyt duże.

Każda forma konsultacji była poprzedzona informacją na temat tego czemu służy dane badanie, dana ankieta (ustnie, w formie pisemnej na stronie www) czy karta projektu (na karcie projektu zawarta została instrukcja jej wypełniania oraz informacja o tym w jakim celu karta jest wypełniania).

Pomimo licznych informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy, informacji zawieszonych na tablicach informacyjnych, poinformowania o opracowaniu Programu Rewitalizacji

wszystkich Radnych na sesji Rady Gminy - z możliwości wzięcia udziału w konsultacjach skorzystało bardzo niewielu mieszkańców Gminy.

Można uznać, iż jest to problem, który należy rozwiązać m.in. w wyniku wdrażania niniejszego programu. Celem przedsięwzięć zapisanych w programie jest np. wzmocnienie aktywności mieszkańców, uświadomienie im, iż warto brać udział w tego typu konsultacjach. Istnieje wobec tego szansa, iż samo wdrażanie już uchwalonego programu zainteresuje większą ilość osób. Udział lokalnej społeczności w tego typu przedsięwzięciach i zmiana podejścia ludzi jest procesem i wymaga dłuższego czasu. Na ten moment Program opracowany został o dokumenty strategiczne oraz o opisane wyżej konsultacje społeczne, których oddziaływanie na chwilę obecną jest niewielkie. W związku z powyższym Gmina opracowała Program po to aby rozpocząć długotrwały proces zmian zarówno w odniesieniu do zmiany i ożywienia całego obszaru wyznaczonego, jak również do zmiany nastawienia lokalnej społeczności i jej udziału w tym procesie. Jednocześnie należy podkreślić, iż nieliczne ankiety oraz głosy ze spotkania konsultacyjnego zdecydowanie pokrywają się z potrzebami opisanymi w Programie.

Należy jeszcze podsumować i uzasadnić zastosowanie poszczególnych narzędzi wspierających partycypację społeczną:

Sonda – w lutym 2016 r. została przeprowadzona wstępna sonda wśród klientów Urzędu Gminy. Gmina chciała dowiedzieć się które według mieszkańców miejsca w Gminie są najniebezpieczniejsze, które trzeba ożywić, jakich działań rewitalizacyjnych potrzebuje Gmina. Wyniki sondy pokazały, iż największe problemy pojawiają się w miejscach, które zostały objęte Programem rewitalizacji.

Karty projektów – Gmina chce dotrzeć bezpośrednio do potencjalnie zainteresowanych podmiotów, które działają na terenie Gminy, tj. m.in. przedsiębiorcy, stowarzyszenia, jednostki organizacyjne. Uważano, iż bezpośrednie skierowanie kart projektów z informacją na temat prowadzonego procesu tworzenia Programu rewitalizacji będzie dowodem na zindywidualizowane podejście do poszczególnych podmiotów.

Strona www – zakładka o rewitalizacji i ankieta – informacja zamieszczona na stronie internetowej ma szansę dotrzeć do bardzo wielu odbiorców. Tam będą zamieszczane wszystkie informacje dotyczące procesu wdrażania Programu rewitalizacji. Ankiety można było składać również w wersji papierowej, dla osób, które nie dysponują dostępem do internetu.

Spotkanie konsultacyjne – najlepszym sposobem uzyskania opinii i informacji są bezpośrednie spotkania. Dlatego też informacja o spotkaniu była szeroko rozpowszechniona – strona www, tablice ogłoszeń, sesja Rady Gminy. Mimo wszystko jednak w spotkaniu wzięło bardzo mało osób.

Całość konsultacji daje wyraźną wskazówkę, iż należy zdecydowanie wzmocnić działania mające na celu aktywizację lokalnej społeczności.

Karty projektów

Do zainteresowanych podmiotów (około 50 podmiotów) rozesłano specjalne karty projektu, które należało wypełnić i złożyć w Urzędzie Gminy do dnia 22 lutego 2016 r. do wyznaczonego dnia spłynęło 20 kart informacyjnych. 15 z nich przedstawiają projekty sektora prywatnego, 1 karta dotyczy projektu zaproponowanego przez organizację pozarządową i 4 karty dotyczą projektów zaproponowanych przez Gminę Goczałkowice-Zdrój. 5 kart złożonych przez Uzdrowisko zostało wpisane jako projekty, które nie będą realizowane na obszarze rewitalizowanym, ale będą oddziaływały na niego znacząco, głównie z powodu bezpośredniej lokalizacji przy granicy obszaru.

Gmina Goczałkowice-Zdrój, która jest odpowiedzialna za uchwalenie, zarządzanie i wdrażanie przewiduje również możliwość ciągłego zgłaszania nowych projektów do programu mających

wpływ na rewitalizację wyznaczonego obszaru. Karty projektów będą zbierane i raz na rok (chyba że w wyjątkowych sytuacjach raz na pół roku) będą wpisywane do programu, co będzie musiało być zatwierdzane uchwałą Rady Gminy.

Zorganizowane zostaną spotkania informacyjne dla zainteresowanych podmiotów. Na spotkaniach przekazywana będzie informacja na temat aktualnych prac nad wdrażaniem programu, będzie można również uzyskać informację o możliwości wpisania projektu mającego wpływ na odnowę wyznaczonego obszaru.

Informacja o wdrażaniu programu rewitalizacji zamieszczona zostanie również na stronie www Urzędu Gminy.

4.4. Zarządzanie programem

W celu efektywnego zarządzania procesem rewitalizacji Wójt Gminy – do 7 dni od przyjęcia uchwałą przez Radę Gminy Goczałkowice-Zdrój niniejszego programu rewitalizacji – powoła zarządzeniem wójta Zespół interdyscyplinarny ds. wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji.

W skład Zespołu wejdą:

1. Wójt Gminy
2. Sekretarz Gminy
3. Księgowy lub Skarbnik
4. Przedstawiciel Referatu ds. Planowania i Rozwoju
5. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
6. Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury

Sam program, jego realizacja i monitoring będzie wchodził w zakres działań Referatu ds. Planowania i Rozwoju. Tam też będzie można składać nowe karty projektów w ciągu roku.

Zatwierdzenie oraz każdorazowa zmiana dokumentu będzie wymagała jego uchwalenia przez Radę Gminy, a wcześniej wydania opinii przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach i przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach dotyczących potencjalnego oddziaływania na środowisko projektów zawartych w programie. O wydanie tych opinii będzie zabiegał podmiot zarządzający programem czyli Gmina Goczałkowice-Zdrój. Analizując poszczególne projekty nie przewiduje się aby którykolwiek z nich wymagał przeprowadzania pełnej Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.

Wdrażanie programu rewitalizacji będzie odbywało się na 2 płaszczyznach:

1. Urząd Gminy Goczałkowice-Zdrój, który będzie odpowiedzialny za wdrażanie całości procesu rewitalizacji, za realizację jego celu głównego i poszczególnych celów szczegółowych oraz jako podmiot realizujący konkretne projekty
2. Inne podmioty, które będą realizowały projekty wpisane do programu rewitalizacji.

W związku z tym niezwykle istotną sprawą będzie komunikacja między podmiotem zarządzającym, a pozostałymi uczestnikami procesu rewitalizacji.

Gmina Goczałkowice-Zdrój, która jest odpowiedzialna za uchwalenie, zarządzanie i wdrażanie przewiduje również możliwość ciągłego zgłaszania nowych projektów do programu mających wpływ na rewitalizację wyznaczonego obszaru. Będzie można zgłaszać zarówno projekty

miękkie jak i inwestycyjny lub mieszane. Każdy podmiot, którego działanie przysłuży się rozwojowi i zrealizowaniu celów rewitalizacji wyznaczonego obszaru będzie mógł zgłosić taki projekt.

Karty projektów będą zbierane i raz na rok (chyba że w wyjątkowych sytuacjach raz na pół roku) będą wpisywane do programu, co będzie musiało być zatwierdzone uchwałą Rady Gminy.

Zorganizowane zostaną cykliczne spotkania informacyjne dla zainteresowanych podmiotów. Na spotkaniach przekazywana będzie informacja na temat aktualnych prac nad wdrażaniem programu, będzie można również uzyskać informację o możliwości wpisania projektu mającego wpływ na odnowę wyznaczonego obszaru.

Ponadto raz w miesiącu będzie w Urzędzie Gminie/GOK funkcjonował punkt informacyjny dla wszystkich podmiotów zaangażowanych we wdrażanie Programu Rewitalizacji (przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inne podmioty). Zainteresowane podmioty będą mogły złożyć kartę projektu zawierającą opis nowego pomysłu na projekt, będą mogli dowiedzieć się o potencjalnych źródłach dofinansowania swoich przedsięwzięć. Taki punkt będzie również pełnił funkcję łącznika między różnymi podmiotami, które przykładowo mogą szukać partnera do swojego projektu - tam będzie można zostawić taką informację. Przedsiębiorcy będą mogli zostawiać ogłoszenia o poszukiwaniu pracowników.

Na bieżąco będą aktualizowane informacje o wdrażaniu programu rewitalizacji i zamieszczane na stronie www Urzędu Gminy.

Informacje o zrealizowanych projektach i ich efekty pojawią się na stronie internetowej, co dodatkowo zachęci mieszkańców do żywego uczestniczenia w realizacji programu.

4.5. Monitoring

Wdrażanie programu rewitalizacji będzie monitorowane przez Gminę Goczałkowice-Zdrój. Gmina w sposób zorganizowany będzie prowadziła obserwację wdrażania założeń programu i realizacji jego celów. Monitoring służyć będzie również do diagnozowania nowych potrzeb czy celów rewitalizacji. Długotrwałe prowadzenie obserwacji może w przyszłości, potencjalnie, doprowadzić nawet do zmiany granic obszaru rewitalizowanego. Monitorowana będzie również realizacja projektów przez poszczególne instytucje, które wpisały swoje projekty do programu.

Monitoring prowadzony będzie na 3 płaszczyznach:

Monitoring ilościowy – mierzony wartościami poszczególnych wskaźników. Wskaźniki wynikają z potrzeb rewitalizacyjnych Gminy oraz bezpośrednio z zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wskaźniki rewitalizacji w odniesieniu do poszczególnych celów Programu Rewitalizacji:

CEL PROGRAMU: Tworzenie coraz lepszych warunków do wspierania i rozwoju aktywności lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych (60+).

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie, bez względu na rodzaj pomocy (w tym osób starszych, niepełnosprawnych, korzystających z opieki OPS):

Rok 2016 - 240 osób/157 rodzin

Rok 2020 – 220 osób/145 rodzin

2. Liczba osób uczestniczących w konsultacjach społecznych różnych przedsięwzięć organizowanych m.in. przez Gminę:

Rok 2016 - 3

Rok 2020 - 20

3. Liczba imprez, spotkań, warsztatów dla mieszkańców Gminy w zakresie wzmacniania aktywności lokalnej

Rok 2016 - 6

Rok 2020 - 10

4. Liczba wspartych miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektów

Rok 2016 - 0

Rok 2020 - 6

5. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy,

Rok 2016 - 69/59

Rok 2020 – 59/49

6. Liczba osób 60+ biorących udział w gminnej oferty kulturalno-rekreacyjnej

Rok 2016 - 12000

Rok 2020 - 14000

7. Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w organizowanych dla nich zajęciach stałych i imprezach

Rok 2016 - 7000

Rok 2020 - 7500

CEL PROGRAMU: Zachęcanie sektora prywatnego do ciągłego inwestowania i rozwijania swojej działalności oraz aktywności na rzecz lokalnej społeczności

1. Liczba przedsiębiorstw zaangażowanych i współpracujących z Gminą w projektach zapobiegających wykluczeniu społecznemu

Rok 2016 - 1

Rok 2020 - 5

2. Liczba przedsiębiorstw biorących udział w konsultacjach społecznych

Rok 2016 - 0

Rok 2020 - 10

3. Liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw

Rok 2016 - 40

Rok 2020 - 45

CEL PROGRAMU: Wspieranie wszelkiej działalności mającej na celu poprawę stanu środowiska.

1. Ilość działań Gminy w kontekście ochrony środowiska

Rok 2016 - 3

Rok 2020 - 6

2. Liczba przedsięwzięć edukacyjnych informujących na temat stanu środowiska na terenie Gminy

Rok 2016 - 1

Rok 2020 - 4

CEL PROGRAMU: Minimalizowanie negatywnych skutków podziału Gminy przez drogę krajową nr 1 oraz uczęszczaną linię kolejową poprzez tworzenie publicznych stref aktywności po wschodniej części Gminy (na wschód od DK 1)

1. Powierzchnia obszaru przeznaczonego na cele rekreacyjne po wschodniej części Gminy

Rok 2016 - 0

Rok 2020 - 4,43 ha

2. Ilość imprez integrujących wszystkich mieszkańców, a odbywających się po wschodniej części Gminy

Rok 2016 - 1

Rok 2020 - 3

CEL PROGRAMU: Ożywienie obszaru rewitalizowanego pod kątem renowacji tkanki budowlanej i infrastruktury technicznej

1. Ilość zrewitalizowanych budynków

Rok 2016 - 1

Rok 2020 - 3

2. Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury

Rok 2016 - 3000

Rok 2020 - 6000

3. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją

Rok 2016 - 0,17 ha

Rok 2020 - 250,0 ha

4. Powierzchnia nowych obszarów przeznaczonych na cele rekreacyjne

Rok 2016 - 0,17 ha

Rok 2020 - 9,13 ha

Monitoring jakościowy

Za monitoring efektów programu odpowiedzialny będzie zespół interdyscyplinarny ds. wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji powołany w Gminie. Monitoring jakościowy odnosił się będzie do realizacji każdego z 5 celów wyznaczonych w programie. W głównej mierze monitorowane będą działania i wskaźniki z obszaru rewitalizacji społecznej. W Ośrodku Pomocy Społecznej będzie prowadzony osobny rejestr klientów Ośrodka, którzy zamieszkują obszar rewitalizowany i którzy korzystać będą z zakładanych w programie projektów. Każdy z uczestników będzie wypełniał ankietę po wzięciu udziału w projekcie, w której będzie mógł swobodnie opisać, co jego zdaniem było przydatne, czego brakowało, a co było zbędne. Na tej podstawie można będzie realizować i zmieniać kolejne projekty, które w trakcie wdrażania programu będą się pojawiać.

Każdy podmiot, który umieścił swój projekt w programie rewitalizacji będzie miał obowiązek raz na rok złożyć do Gminy krótką informację o tym czy jego projekt został zrealizowany i jakie są jego efekty. Jeżeli projekt nie został rozpoczęty podmiot odpowiedzialny za jego realizację będzie opisywał przyczynę, dla której przedsięwzięcie nie rozpoczęło się jeszcze.

Gmina będzie zbierać również pełną dokumentację zdjęciową dotyczącą projektów realizowanych w ramach programu rewitalizacji.

Niezwykle ważną częścią prowadzonego monitoringu jakościowego będzie monitoring opinii społecznej polegający na badaniu opinii mieszkańców (głównie z obszaru objętego rewitalizacją) na temat zmian zachodzących na rewitalizowanym obszarze. Na ile te zmiany są dostrzegalne i istotne dla mieszkańców. Raz na rok dostępna w Gminie i na stronie internetowej Gminy będzie ankietą dla każdego mieszkańca, ale również turysty, który będzie chciał wyrazić swoją opinię na temat zmian wdrażanych poprzez program rewitalizacji. Aby takie akcje konsultacyjne miały szeroki wydźwięk niezwykle istotne będą projekty mające na celu zwiększanie świadomości w zakresie aktywności lokalnej. Aby dowiedzieć się, jakie osoby będą brały udział w ankietach niezbędne będzie wpisanie przynajmniej ulicy na której osoba mieszka. W ten sposób Gmina będzie znała opinie osób zamieszkujących obszar rewitalizowany oraz osób spoza tego obszaru.

Program docelowo ma służyć wdrażaniu działań zmierzających do odnowy rewitalizowanego obszaru. W ramach wdrażania programu prowadzony będzie monitoring działań, którego efekty będą wskazówkami do dalszego postępowania np. do zmiany granic wyznaczonego obszaru. Zakłada się, że w wyniku podjętych działań obecnie wyznaczony obszar zdecydowanie się rozwinie i kolejnych latach – po 2020 r. nie będzie potrzebował tak skoncentrowanego wsparcia. Po dokonaniu analizy efektów wdrażania Programu podjęte zostaną decyzje o zmianie lub nie granicy obszaru w nim wyznaczonego. Program rewitalizacji – z racji tego, iż obejmuje swym zasięgiem części Gminy najbardziej uczęszczane - może służyć również do ustalania strategicznych kierunków działań dla całej Gminy na kolejne lata.

Sprawozdanie śródkresowe II połowa 2018 r.

Dokumentem, który będzie podsumowywał prowadzone analizy będzie śródkresowe sprawozdanie z realizacji założeń programu.

W połowie okresu obowiązywania programu (za dwa i pół roku od przyjęcia uchwałą Rady Gminy Programu Rewitalizacji, koniec 2018 r.) dokonana zostanie analiza stanu wdrażania programu w oparciu o:

- uzupełnianie karty sprawozdań z realizacji poszczególnych projektów,
- ankiety ewaluacyjne,
- spotkania informacyjne z zainteresowanymi podmiotami i mieszkańcami.

Sprawozdanie końcowe I połowa 2021 r.

W 2020 r. opracowane zostanie sprawozdanie końcowe z wdrażania programu rewitalizacji, które będzie stanowiło podstawę do opracowania aktualizacji niniejszego programu na kolejne lata. W zależności od wyników analizy końcowej będzie można dokonać zmiany granic obszaru rewitalizowanego.

Wpisywanie nowych projektów

Aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców oraz podmiotów realizujących swoje zadania i projekty na rewitalizowanym obszarze, **wdrażanie programu będzie miało formułę otwartą.** Na bieżąco będą przyjmowane karty projektów zawierające nowe pomysły i przedsięwzięcia, które mogą zostać zrealizowane na obszarze rewitalizowanym, a które będą miały pozytywny wpływ na realizację celów wyznaczonych w programie. Raz na rok Rada Gminy uchwali aktualizację programu pod kątem wpisania potencjalnych, nowych projektów – jeśli takie zostaną zgłoszone.

Zgłaszać nowe projekty i przedsięwzięcia będą mogli mieszkańcy Gminy – szczególnie ci zamieszkali na obszarze rewitalizowanym, stowarzyszenia mające pomysł na projekt realizujący cele programu rewitalizacji, przedsiębiorcy chcący rozwijać swoją działalność na wyznaczonym obszarze. Projekty będzie mogła również wpisywać Gmina i jej jednostki organizacyjne oraz inne zainteresowane podmioty, których działania będą przyczyniać się do zrealizowania założeń Programu.

5. Podsumowanie

Niniejszy dokument został opracowany w oparciu o „Zasady wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego programu operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020” – załącznik do Uchwały nr 2483/83/V/2015 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 29 grudnia 2015 r. W swoim założeniu ma służyć Gminie Goczałkowice-Zdrój we wdrażaniu zintegrowanego procesu rewitalizacji na wyznaczonym w programie obszarze, składającym się z 2 odrębnych (obszar nr 1 i obszar nr 2).

Gmina Goczałkowice-Zdrój jest Gminą dosyć prężnie rozwijającą się. Posiada już szereg zrealizowanych inwestycji i projektów, które miały na celu uatrakcyjnić obszar Gminy czy zaktywizować jej mieszkańców. Jednakże w trakcie analizy dostępnych dokumentów strategicznych oraz w trakcie rozmów z mieszkańcami wskazano na te obszary Gminy, które w dalszym ciągu wymagają wsparcia (obszar nr 1 i obszar nr 2).

Wyznaczony obszar obejmuje nie więcej niż 20% powierzchni Gminy Goczałkowice-Zdrój i nie więcej niż 30% mieszkańców Gminy.

Wyznaczając obszar do rewitalizacji wzięto pod uwagę przede wszystkim dokumenty strategiczne Gminy Goczałkowice-Zdrój, ale również opinie mieszkańców wyrażone w sondzie przeprowadzonej w dniach 2-8 lutego 2016 r. w Urzędzie Gminy Goczałkowice-Zdrój.

W programie przedstawiano problemy oraz cele do osiągnięcia w poszczególnych obszarach mających kluczowe znaczenie dla procesu rewitalizacji, tj.: społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym. Wykazano również korelację między problemami w obszarze społecznym, a pozostałymi obszarami.

Celem głównym rewitalizacji prowadzonej w Gminie Goczałkowice-Zdrój jest szeroko pojęta aktywizacja lokalnej społeczności przy wyraźnym wsparciu działań w zakresie pobudzenia gospodarczego, w zakresie dbania o aspekty środowiskowe, w zakresie równoważenia sytuacji funkcjonalno-przestrzennej oraz w zakresie odnowy tkanki architektonicznej.

Cele szczegółowe rewitalizacji wynikające wprost z celu głównego, to:

1. Tworzenie coraz lepszych warunków do wspierania i rozwoju aktywności lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych (60+)
2. Zachęcanie sektora prywatnego do ciągłego inwestowania i rozwijania swojej działalności.
3. Wspieranie wszelkiej działalności mającej na celu poprawę stanu środowiska.
4. Minimalizowanie negatywnych skutków podziału Gminy przez drogę krajową nr 1 oraz uczęszczaną linię kolejową poprzez tworzenie publicznych stref aktywności po wschodniej części Gminy (na wschód od DK 1).
5. Ożywienie obszaru rewitalizowanego pod kątem renowacji tkanki budowlanej i infrastruktury technicznej.

Wyznaczony do rewitalizacji obszar posiada swój ogromny potencjał (opisany w dokumencie), ale i swoje problemy, które Gmina chce rozwiązać.

Nie przypadkowo obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje obszar Gminy po obu stronach drogi krajowej DK1 i linii kolejowej. Ta przestrzenna bariera powoduje, iż Gmina podzielona jest na dwie części, co stwarza problemy natury komunikacyjnej, ale również społecznej. W części, gdzie znajduje się uzdrowisko, znajduje się również większość instytucji oferujących

usługi w szeroko pojętym zakresie społecznym (szkoły, urząd gminy, instytucje samorządowe, baza sportowo-rekreacyjna). W związku z powyższym pozostała część gminy stała się niejako zapleczem noclegowym dla mieszkańców. Po wschodniej części drogi DK1 znajdują się głównie budynki mieszkalne, kilka przedsiębiorstw, złoża borowiny oraz niezagospodarowane stawy (np. staw Rontok). W centrum tego obszaru znajduje się dodatkowo zaniedbany park Brzezina, który z powodzeniem mógłby służyć mieszkańcom tej części Gminy jak miejsce spotkań.

Stosunkowo dużym problemem dla Gminy jest wzrost liczby osób starszych. Dlatego też wszelkie działania skierowane w ich stronę są niezwykle ważne. Wiele z zaplanowanych w programie działań skierowanych do seniorów będzie odbywała się w granicach obszaru rewitalizowanego.

W program na chwilę obecną zostało wpisanych 15 projektów, które wpisują się swoim oddziaływaniem i lokalizacją w obszar wyznaczony do rewitalizacji.

Zarządzanie programem będzie należało do Gminy. Jednakże z racji tego, iż rewitalizacja sama w sobie jest procesem obejmującym współpracę z szerokim wachlarzem podmiotów zainteresowanych, niniejszy dokument będzie miał charakter otwarty. Będzie istniała możliwość wpisywania nowych projektów, służących odnowie wyznaczonego obszaru. Nie wykluczone jest również w przyszłości dokonanie zmiany granic tego obszaru lub opracowania programu rewitalizacji zgodnego z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U 2015 poz.1777).

Ważną dla procesu rewitalizacji jest komunikacja ze społecznością lokalną oraz monitoring samego procesu. Sposoby komunikowania się z mieszkańcami i z podmiotami sformalizowanymi oraz opis monitoringu realizacji założeń programu zawarto w rozdziale 4.3. oraz 4.5. niniejszego opracowania.

6. Bibliografia, spis tabel

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – regiony, miasta, obszary wiejskie 2010-2020;
https://www.mr.gov.pl/media/3337/KSRR_13_07_2010.pdf
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
file:///C:/Users/admin/Downloads/KPZK_uchwala_zal_do240_13042012.pdf
Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020
[file:///C:/Users/admin/Downloads/SZRWRiR%20przy%20C4%99ta%20Uchwa%C5%82%C4%85%20Nr%20163%20RM%20z%20dn%2025%20kwietnia%202012r%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/SZRWRiR%20przy%20C4%99ta%20Uchwa%C5%82%C4%85%20Nr%20163%20RM%20z%20dn%2025%20kwietnia%202012r%20(1).pdf)
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
<file:///C:/Users/admin/Downloads/Strategia%20Rozwoju%20Kapitału%20Ludzkiego%202020.pdf>
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”
<http://www.slaskie.pl/zalaczniki/2013/07/04/1372921202/1372921250.pdf>
Projekt Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030 – czerwiec 2015 r.
<http://www.slaskie.pl/zalaczniki/2015/06/22/1434954030/1434954118.pdf>
Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
[file:///C:/Users/admin/Downloads/SZOOP%20RPO%20WSL%202014-2020_v_4%200%20\(5\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/SZOOP%20RPO%20WSL%202014-2020_v_4%200%20(5).pdf)
Strategia Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego

<http://www.bip.powiat.pszczyna.pl/?t=2678&mod=site&id=2678>

Plan Odnowy Miejscowości na lata 2009-2015

http://www.bip.urzad.goczalkowicezdroj.pl/res/serwisy/gzdroj-urzad/komunikaty/007_003_439412.pdf

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020

http://www.bip.urzad.goczalkowicezdroj.pl/res/serwisy/gzdroj-urzad/komunikaty/007_003_439398.pdf?version=1.0

Program Ochrony Środowiska Gminy Goczałkowice Zdrój na lata 2004-2015

http://www.bip.urzad.goczalkowicezdroj.pl/res/serwisy/gzdroj-urzad/komunikaty/007_003_443490.pdf?version=1.0

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2020

http://www.bip.urzad.goczalkowicezdroj.pl/res/serwisy/gzdroj-urzad/komunikaty/007_003_439407.pdf?version=1.0

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Goczałkowice-Zdrój na lata 2011-2016

http://www.bip.urzad.goczalkowicezdroj.pl/res/serwisy/gzdroj-urzad/komunikaty/007_003_439406.pdf?version=1.0

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

http://www.bip.urzad.goczalkowicezdroj.pl/res/serwisy/gzdroj-urzad/komunikaty/007_003_439404.pdf?version=1.0

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Goczałkowice-Zdrój (Uchwała nr XLII/277/2014 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 19 sierpnia 2014 r.)

<http://goczalkowicezdroj.pl/studium/B/1.pdf>

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

[file:///C:/Users/admin/Downloads/strategia-zit-sc-wersja-70-pl%20\(9\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/strategia-zit-sc-wersja-70-pl%20(9).pdf)

Spis rysunków

Rysunek 1 Dochody budżetu Gminy według działów	25
Rysunek 2 Wydatki budżetu Gminy według działów	26
Rysunek 3 Obszar NATURA 2000 w odniesieniu do granic Gminy Goczałkowice-Zdrój	28
Rysunek 4 Strefy uzdrowiskowe w Gminie Goczałkowice-Zdrój	32
Rysunek 5 Odległość od najbliższych miast	44
Rysunek 6 Zbiornik goczałkowicki - Zapora	45
Rysunek 7 Sanatorium Gwarek	46
Rysunek 8 Budynek Sanatorium Dziecięcego Stokrotka	47
Rysunek 9 Wiślańska Trasa Rowerowa przebiega również wzdłuż Zapory (ok 7km)	48
Rysunek 10 Park Zdrojowy	48
Rysunek 11 Miejsce zrztu wody na zaporze	48
Rysunek 12 Kompleks rekreacyjno-sportowy	49
Rysunek 13 Front hali sportowej	49
Rysunek 14 Front pływalni	49
Rysunek 15 Budynek Starej Pijalni	50
Rysunek 16 Pawilon Sanatoryjny Wrzos	51
Rysunek 17, Rysunek 18 Budynek Górnik – obecna siedziba GOK	51
Rysunek 19 Rysunek 20 Rysunek 21	52
Rysunek 22 Powierzchnia obszaru rewitalizowanego	53

Rysunek 23 Liczba mieszkańców obszaru rewitalizowanego	54
Rysunek 24 Rysunek 25 Zniszczony, stary dworzec kolejowy	55
Rysunek 26 Mapa obszaru wyznaczonego do rewitalizacji	55
Rysunek 27 Zmodernizowany budynek dworca kolejowego	78
Rysunek 28 Sonda wśród klientów UG	83
Rysunek 29 Mapa z naniesionymi lokalizacjami wymienianymi przez mieszkańców (na zielono lokalizacje związane z pytaniem nr 1, a na różowo lokalizacje związane z pytaniem nr 2, czarną kreską obrysowany został obszar wyznaczony do rewitalizacji)	85
Rysunek 30 Zakładka informująca o Programie Rewitalizacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Goczałkowice-Zdrój.....	87

Spis tabeli

Tabela 1 Lista gmin wchodzących w skład Subregionu Centralnego w ujęciu funkcjonalnym wyznaczona w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	9
Tabela 2 Dane dotyczące ludności Gminy Goczałkowice-Zdrój na tle statystyk powiatowych i wojewódzkich w latach 2012-2014	11
Tabela 3 Ludność w wieku powyżej 60 lat w Gminie Goczałkowice-Zdrój w latach 2013-2015	11
Tabela 4 Procent ludności w wieku 60+ w Goczałkowicach-Zdroju w roku 2015	12
Tabela 5 Dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Goczałkowice-Zdrój w 2015 r.	12
Tabela 6 Stopa bezrobocia w powiecie pszczyńskim i w Gminie Goczałkowice-Zdrój w odniesieniu do województwa i kraju na dzień 30 czerwca 2015 r.	13
Tabela 7 Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej ludności ogółem w gminie, powiecie i województwie w latach 2012-2014 (%)	13
Tabela 8 Powody przyznawania pomocy w Gminie Goczałkowice-Zdrój	14
Tabela 9 Dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Goczałkowice-Zdrój w 2015 r.	15
Tabela 10 Ilość kuracjuszy w 2015 r.	18
Tabela 11 Interwencje ogółem w stosunku do interwencji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji	19
Tabela 12 Bezpieczeństwo w ruchu drogowym na terenie powiatu pszczyńskiego, w tym w Gminie Goczałkowice-Zdrój w roku 2015	20
Tabela 13 Działania interwencyjne w Gminie Goczałkowice-Zdrój w latach 2014-2015 ..	20
Tabela 14 Zestawienie instytucji i organizacji działających na rzecz potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Goczałkowice-Zdrój	21
Tabela 15 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.	24
Tabela 16 Gminny zasób mieszkaniowy	33
Tabela 17 ANALIZA SWOT	37
Tabela 18 Analiza SWOT obszaru wyznaczonego do rewitalizacji	40

Tabela 19 Problemy społeczne w odniesieniu do problemów w ramach innych obszarów	42
Tabela 20 Indykatywny finansowy wykaz projektów zawartych w niniejszym programie	79
Tabela 21 Projekty w podziale na obszary oddziaływania	81